ЗМІСТ

Позначення	Найменування	Сторінка
1	2	3
	Зміст	2
	Передумова та призначення звіту	4
	Методологія проведення СЕО	6
1	**Розділ 1.** Зміст та основні цілі документа державного планування та його зв'язок з іншими документами державного планування	10
2	**Розділ 2.** Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозовані зміни стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	21
2.1	Місце розташування	21
2.2	Атмосферне повітря	22
2.3	Клімат	28
2.4	Водні ресурси та їх використання	32
2.5	Земельні ресурси та грунти	37
2.6	Управління відходами	42
2.7	Біорізномаїття та природоохоронні території	45
2.8	Безпека життєдіяльності. Фізичні фактори впливу	52
2.9	Стан здоров'я населення	54
2.10	Соціально-економічне становище та перспективи його розвитку	60
3	**Розділ 3.** Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	70
4	**Розділ 4.** Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	76
5	**Розділ 5.** Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	80
5.1	Оцінка відповідності проекту містобудівної документації цілям програм регіонального та місцевого рівня, галузевих програм	80
5.2	Оцінка відповідності проекту містобудівної документації зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування	87

6	**Розділ 6.** Опис наслідків реалізації проектних рішень документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків	89
7	**Розділ 7.** Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	96
8	**Розділ 8.** Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації тощо)	98
8.1	Оцінка альтернатив	98
8.2	Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки	100
8.3	Ускладнення що виникли в процесі проведення СЕО	101
9	**Розділ 9.** Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	102
10	**Розділ 10.** Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	106
11	**Розділ 11.** Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію	107
	Додаток 1 (до розділу 6)	112
	Список використаної літератури	118

Авторський колектив

Розділ проекту	Посада	Ініціали, прізвище	Підпис
Звіт СЕО	Директор	Семенюк Р.В.	
	Головний архітектор проекту	Піліпака Н.В.	
	Інженер-проектувальник у частині забезпечення захисту від шуму (Кваліфікаційний сертифікат - серія АР № 012076)	Семенюк Р.В.	
	Інженер-проектувальник у частині забезпечення безпеки життя і здоров'я людини, захисту навколишнього природного середовища (Кваліфікаційний сертифікат - серія АР № 014074)	Семенюк Р.В.	
	Пров. архітектор	Піліпака Н.В.	

Передумова та призначення звіту

12 жовтня 2018 року в Україні вступив в дію Закон „Про стратегічну екологічну оцінку” (далі – Закон), прийнятий Верховною Радою України 20 березня 2018 року.

Впровадження стратегічної екологічної оцінки є частиною Національного плану дій щодо державної політики України та пункту 1688 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це систематичний процес виявлення, аналізу та подальшого врахування екологічних факторів і можливих екологічних наслідків при розробленні державних, місцевих чи галузевих програм.

Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, виконання документів державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та, виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об’єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об’єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об’єктів природно-заповідного фонду.

Стратегічна екологічна оцінка детальних планів території дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі детального планування, вдосконалення проектних рішень.

Розділ виконується відповідно до вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» з врахуванням положень розділу ІІ Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» (ЗУ № 711-IX від 17.06.2020); Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». При цьому використані дані Департаменту екології та природних ресурсів та Департаменту цивільного захисту та охорони здоров’я населення Рівненської ОДА.

Графічне викладення матеріалу представлено на «Схемі планувальних обмежень» М 1: 1000. Санітарно-захисні зони об’єктів наведено нормативні.

Перелік скорочень

ГДВ	Гранично допустимий викид
ГДК	Гранично допустима концентрація
ГДС	Гранично допустимий скид
ДПТ	Детальний план території
ДДП	Документ державного планування
МВВ	Місце видалення відходів
ОВД	Оцінка впливу на довкілля
ОСГ	Особисте селянське господарство
ПЕР	Паливно-енергетичні ресурси
СЕО	Стратегічна екологічна оцінка
СЗЗ	Санітарно-захисна зона
ПВ	Побутові відходи
ЦСР	Цілі сталого розвитку
ЧКУ	Червона книга України

Методологія проведення СЕО

1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (схвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» прийнято Верховною Радою України 4 жовтня 2016 року, а 1 листопада Президент України надав пропозиції до законопроекту. 17 січня 2017 року Верховна Рада України не підтримала доопрацювання законопроекту. 18 грудня 2017 року вводиться в дію Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», прийнятий Верховною Радою 23.05.17 (№ 2059-VIII).

Закон впроваджує нову європейську модель процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД) замість екологічної експертизи, передбаченої Законом «Про екологічну експертизу», що в свою чергу, втрачає чинність. Крім того, Закон впроваджує зобов'язання, передбачені Угодою про асоціацію з ЄС, а також дозволить забезпечити на належному рівні виконання Україною низки інших міжнародних зобов'язань.

Процедура ОВД спрямована на попередження та запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

20 березня 2018 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про стратегічну екологічну оцінку» (законопроект №6106). Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) - це систематичний процес виявлення, аналізу та подальшого врахування екологічних факторів і можливих екологічних наслідків при розробленні державних, місцевих чи галузевих програм, як це працює у всьому світі. Досвід інших країн щодо застосування цього закону показує, що найефективніше він працює разом із застосуванням процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД). В Україні ще один євроінтеграційний Закон «Про оцінку впливу на довкілля» почав діяти наприкінці 2017 року.

2. Методологія проведення СЕО

Методологія проведення СЕО складається з шести етапів:

Етап 1. Підготовчий

Ухвалення рішення про проведення СЕО. Створення Робочої групи (колективу авторів-виконавців та експертів) з СЕО та забезпечення її постійної взаємодії з усіма розробниками документу державного планування (ДДП). Колектив авторів-виконавців та експертів формується з представників органів влади та місцевого самоврядування, експертів з охорони довкілля, експертів з СЕО, науковців, представників громадськості та інших заінтересованих сторін. Робочій групі має бути забезпечений вільний доступ до інформації та можливість надавати коментарі й рекомендації розробникам стратегії.

Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція). Інформування громадськості - важлива складова на всіх етапах СЕО. На підготовчому етапі необхідно проінформувати про початок процесу СЕО та формування колективу авторів-виконавців та експертів з СЕО.

Етап 2. Визначення сфери охоплення СЕО

Визначення ключових екологічних проблем. Огляд екологічних проблем необхідний для того, щоб допомогти зосередити СЕО на тих складових довкілля, які є важливими для населеного пункту. Наступні питання можуть допомогти у визначенні пріоритетності екологічних проблем:

1) Які проблеми є найдавнішими та найбільш значущими на проектній території;

2) Які зміни відбуваються в довкіллі;

3) Якою є історія та витоки цих проблем.

Група з СЕО має визначити головні екологічні проблеми проектної території на основі наявних аналітичних матеріалів.

Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров’я щодо того, яка інформація має бути включена до екологічного звіту.

Етап 3. Оцінка екологічної ситуації на території населеного пункту

Збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Визначаються складові довкілля (як екологічні, так і соціально-культурні), на яких зосереджується увага СЕО. Визначаються ключові показники, які характеризують стан складових довкілля (наприклад, показники якості води, показники стану здоров’я населення тощо). Ці показники дозволять прийняти рішення, оцінити зміни у довкіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які реагуватимуть на зміни і створюватимуть зворотній зв'язок, а також тих параметрах, моніторинг яких ефективний. Зібрана інформація дозволить оцінити поточний стан довкілля.

Етап 4. Проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність регіональним екологічним цілям)

Оцінка ступеню врахування місцевих цілей і регіональних екологічних програм та планів в стратегічних цілях і проектах ДДП. Оцінюється ступінь врахування природоохоронних місцевих цілей і регіональних програм та планів в рамках пропонованих проектних рішеннях ДДП. Для цього використовуються

екологічне законодавство, стратегічні документи місцевої екологічної політики, регіональні стратегічні документи та місцеві й регіональні екологічні програми.

Проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей. Результати оцінки ступеню врахування екологічних цілей обговорюються з громадськістю для того, щоб зібрати зауваження та пропозиції і врахувати їх в документації з СЕО.

Проведення оцінки впливу ДДП на складові довкілля. У випадку, коли у ДДП передбачаються конкретні заходи і проекти, що мають територіальну прив'язку, оцінюється вплив пропонованих заходів на складові довкілля (вплив на атмосферне повітря, воду, ґрунти, природні ресурси, флору і фауну). У випадку, коли неможливо чітко визначити територіальну прив'язку конкретних заходів і проектів, оцінка впливів стратегії ґрунтується на експертній оцінці членів робочої групи з СЕО. Для оцінки впливу можуть бути використані контрольні переліки, а також матриці взаємодій, конфліктів і синергізмів. При цьому оцінюються прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергетичні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Проведення оцінки впливу ДДП на стан здоров'я та добробут населення. У випадку, коли в ДДП передбачаються конкретні заходи і проекти, що мають територіальну прив'язку, група оцінює вплив пропонованих заходів на стан здоров'я та добробут населення (небезпека для здоров'я населення, соціально-економічні наслідки, управління відходами, транспорт, розвиток інфраструктури, естетичні характеристики території, використання ландшафтів для рекреаційних цілей тощо).

Етап 5. Розроблення документації з СЕО та передача на затвердження

Підготовка екологічного звіту та рекомендацій щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних впливів на довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації ДДП. Усі етапи проведення СЕО відображаються в екологічному звіті. На основі проведеного аналізу готуються рекомендації щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних впливів на довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації ДДП.

На основі запропонованих рекомендацій можна розробити один або кілька альтернативних сценаріїв реалізації ДДП.

Обговорення документації, збір і врахування пропозицій заінтересованих органів влади та громадськості. Обговорення документації з СЕО є суттєвою складовою СЕО, оскільки це дозволяє не лише ознайомити громадськість з результатами СЕО, а й зібрати пропозиції заінтересованих органів влади та громадськості до ДДП. Заінтересовані органи влади можуть оцінити правильність організації процесу СЕО та оцінити якість документації з СЕО.

Розроблення остаточного проекту документації з СЕО та передача до органу місцевого самоврядування для розгляду та ухвалення. Група з СЕО забезпечує врахування в екологічному звіті рекомендацій заінтересованих органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також мають бути відображені в документації з СЕО з поясненням причин неврахування. Екологічний звіт, розроблений в процесі СЕО, передається органам влади для розгляду та ухвалення. Загалом, рекомендації СЕО мають бути максимально враховані в кінцевому варіанті Стратегії. Розробники Стратегії мають зазначити, які рекомендації були враховані, а які – ні і чому.

Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація СЕО розміщується на веб-сайті територіальної громади поряд із затвердженим Детальним планом території.

Етап 6. Моніторинг фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля

Створення системи моніторингу та оцінки впливу Стратегії на довкілля. Документація з СЕО має містити пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження Стратегії на довкілля. Ця система має враховувати той факт, що планування розвитку - це поступовий процес, який залежить від розроблення та схвалення Стратегії, відбору проектів і програм з її реалізації, моніторингу фактичного впливу та запуску нового циклу планування. СЕО має бути складовою частиною усіх цих етапів планування.

Таким чином, основний порядок проведення СЕО такий:

- встановлення необхідності здійснення СЕО (попередня оцінка);
- визначення обсягу СЕО; розроблення Звіту про СЕО; проведення громадського обговорення та консультацій (за необхідності, проведення транскордонних консультацій);
- врахування в Звіті про СЕО результатів громадського обговорення та консультацій;
- у разі потреби повернення звіту на доопрацювання;
- прийняття документа державного планування.

Отже, порядок здійснення СЕО – це систематичне та безперервне здійснення крок за кроком дій щодо збору даних та їх аналіз, враховуються питання охорони здоров'я та довкілля для запобігання настання невідворотних помилок та невиправданих витрат під час розробки та реалізації документів державного планування, яке супроводжується активним залученням думки громадськості для максимального врахування її інтересів під час розробки та втілення документів державного планування.

РОЗДІЛ 1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Детальний план території (далі ДПТ) є документом державного планування місцевого рівня, розроблений відповідно до схеми планування території (частини території) району та/або області:

- «Схеми планування території Рівненської області» (ДП УДНДІПМ "ДІПРОМІСТО", Київ, 2012 рік), що затверджена рішенням Рівненської обласної ради від 30 березня 2012 року №598;
- Проекту «Коригування Генерального плану м. Рівного» затверджений рішенням Рівненської міської ради №1411 від 11.04.2008 року;
- Проекту «Оновлення (уточнення) плану зонування території міста Рівного» («ДІПРОМІСТО», Київ, 2021 рік), затверджений рішенням Рівненської міської ради №721 від 10.06.2021 року.

Детальний план розробляється з метою визначення планувальної організації і функціонального призначення, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території населеного пункту, призначених для комплексної забудови чи реконструкції.

Детальний план території передбачає урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування забудови, визначення зон пріоритетних та допустимих видів використання, основних факторів його формування.

Під час розробки детального плану території визначаються можливі планувальні обмеження використання території згідно з державними будівельними та санітарно- гігієнічними нормами, формуються пропозиції щодо можливого розташування об'єктів будівництва в межах проектної території із дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства, з метою залучення інвестицій згідно інтересів територіальної громади, та визначаються заходи щодо реалізації містобудівної політики розвитку даної території.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закон "Про основи містобудування";
- Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" з врахуванням положень розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель»;
- Закон України "Про оцінку впливу на довкілля";
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища";
- Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення";
- Закон України "Про охорону атмосферного повітря";
- Закон України "Про охорону земель";
- Закон України "Про управління відходами";

● Закон України “Про рослинний світ”;
● Закон України “Про тваринний світ”;
● Закон України “Про природно-заповідний фонд України”;
● Закон України «Про охорону культурної спадщини”;
● Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
● Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
● Рамкова конвенція про зміну клімату;
● ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
● Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами, (Наказ МОЗ № 173 від 19.06.96 “Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів“);
● ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

Детальне планування території розроблене з метою уточнення положень Генерального плану м. Рівне, для комплексної реалізації кварталу багатоквартирної житлової забудови, а також визначення:

– принципів планувально-просторової організації забудови;
– реальних планувальних обмежень, що поширюються на територію проектування;
– уточнених червоних ліній та встановлення ліній регулювання забудови;
– уточнення функціонального призначення, режим та параметрів забудови земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами і правилами;
– уточнених містобудівних умов та обмежень;
– потреби в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування з врахуванням можливостей району вцілому;
– черговість та обсяги інженерної підготовки території;
– систему інженерних мереж;
– порядок організації транспортного і пішохідного руху;
– порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні рекреаційних територій.

Реалізація проектних рішень передбачається в два періоди: короткостроковий – до 2030 р.; середньостроковий – 2031-2035 р. із урахуванням інвестиційних намірів забудовників.

При розробленні детального плану території були використані такі матеріали:

- рішення Рівненської міської ради № 6755 від 21 листопада 2019 року зі змінами прийнятими Рішенням Рівненської міської ради № 742 від 10 червня 2021 року;
- завдання на розроблення містобудівної документації;
- картографічна основа надана замовником у цифровій формі в Державній геодезичній референцній системі координат УСК-2000;
- Проект «Коригування Генерального плану м. Рівного» затверджений рішенням Рівненської міської ради №1411 від 11.04.2008 року;

- Проект «Оновлення (уточнення) плану зонування території міста Рівного» («ДІПРОМІСТО», Київ, 2021 рік), затверджений рішенням Рівненської міської ради №721 від 10.06.2021 року;
- Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року, затверджена рішенням Рівненської міської ради від 20.10.2020 року №8134;
- Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки, затверджена рішенням Рівненської міської ради від 08.12.2023 року №4206 зі змінами.
- Концепція блакитно-зелених коридорів Рівненської міської територіальної громади, що затверджена рішенням Рівненської міської ради № 3559 від 06.07.2023 року.

У відповідності до завдання, в проекті розглядається територія, яка розташована в межах м. Рівне, в північно-східній його частині. Виконання детального плану території обумовлене необхідністю визначення принципів планувально-просторової організації забудови; зміни цільового призначення ділянок проектної території.

В межі ДПТ входить 94 зареєстровані ділянки , які включають в себе частину вже існуючої громадської, житлової забудови, виробничі території та частина ділянок сільськогосподарського призначення. Територія обмежена з північного заходу - вулицею Василя Червонія (магістральна вулиця загальноміського значення регульованого руху); з північного сходу і південного сходу – вулицею Захисників Маріуполя (магістральна вулиця районного значення); з півдня – вулицею Гайдамацька; із заходу – не сформованою земельною ділянкою багатоквартирної житлової забудови та територією громадської забудови.

Територія розташована на відстані 1,2 км на схід від водного об'єкту – р. Устя.

Виходячи з містобудівних умов, опираючись на рішення генплану, даним детальним планом території опрацьовано територію, орієнтовною площею 54 га.

Проектом містобудівної документації передбачається подальша забудова територій, що відведені під багатоквартирну забудову, а також ревіталізація територій виробничого призначення, що не лише підвищить якість життя та естетичну цінність територій, але в першу чергу відновить економічну та соціальну активність мікрорайону.

Пропонується комплексний розподіл території на окремі квартали забудови з дотримання вимог законодавства та державних будівельних норм намірів землевласників та землекористувачів щодо розвитку їх територій. З врахуванням нового будівництва, що розпочате на території мікрорайону (відповідно до реєстру будівельної діяльності:

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту детального плану території та здійснення СЕО.

В рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проєкту до містобудівної документації «Детальний план території, міста Рівного – земельних ділянок орієнтовною площею 54,0 га кварталу в районі вулиць Костромської, гагаріна, гайдамацької та проєктної пішохідної вулиці» був розроблений проєкт Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки. З метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Заяву Про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було розміщено на веб-сторінці Рівненської міської ради від 01.12.2024 року:

https://arhrv.gov.ua/news/zaava-pro-viznacenna-obsagu-strategicnoi-ekologicnoi-ocinki-proektu-md-dpt-mista-rivnogo-zemelnih-dilanok-orientovnou-ploseu-540-ga-kvartalu-v-rajoni-vulic-zahisnikiv-mariupola-vasila-cervonia-gajdamackoi

Також заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки 12.01.2024 року була внесена замовником До Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я – реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 12-01-4280-24.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (10 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Від Департаменту екології та природних ресурсів та були отримані пропозиції щодо обсягу стратегічної екологічної оцінки, які враховані під час здійснення СЕО та підготовки звіту.

Від Департаменту цивільного захисту та охорони здоров'я населення Рівненської ОДА пропозиції щодо обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

Інші плани та програми, що мають відношення до документу державного планування.

В розділі висвітлюється інформація про різні плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в даній містобудівній документації. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки. Головні стратегічні документи, що мають відношення до проекту детального плану території перераховані нижче:

Таблиця 1.1 – Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

№ з/п	Програми	Ким прийнята	№ та дата прийняття
1	2	3	4
1	Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки	розпорядження голови ОДА – начальника ОВА	№ 165 від 27.06.2022р. зі змінами
2	План на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року	розпорядження голови ОДА	№77 від 14 лютого 2020 року
3	Програма економічного та соціального розвитку Рівненської області на 2024 рік	розпорядження голови ОДА – начальника ОВА	№ 594 від 20.11.2023р. зі змінами
4	Комплексна програма енергоефективності Рівненської області на 2018-2025 роки	Рівненська обласна рада	№ 166 від 13 березня 2018 року зі змінами

5	Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2022 – 2026 роки Рівненської зони	розпорядження голови ОДА – начальника ОВА	№ 328 від 18.10.2022 року
6	Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року	Рішення Рівненської міської ради	від 20.10.2020 року №8134
7	Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки	Рішення Рівненської міської ради	від 08.12.2023 року №4206 зі змінами
8	Концепція блакитно-зелених коридорів Рівненської міської територіальної громади	Рішення Рівненської міської ради	від 06.07.2023 року №3559

1) Обласна програми охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки визначає завдання та заходи, спрямовані на недопущення забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення зваженого та далекоглядного використання та відтворення природних ресурсів території Рівненської області для пом'якшення наслідків змін клімату та мінімізації шкідливого впливу на здоров'я населення, завданнями якої є:

запобігання забрудненню водних об'єктів неочищеними та недостатньо очищеними стічними водами;

поліпшення технічного стану водних об'єктів, зокрема, відновлення та підтримання їх сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану;

володіння достовірною та оперативною інформацією про стан забруднення атмосферного повітря області;

вдосконалення системи управління відходами;

забезпечення екологічно безпечного управління побутовими відходами, запобігання шкідливому впливу їх на довкілля та здоров'я людини;

охорона та збереження біологічного і ландшафтного різноманіття області;

формування екологічної культури і обізнаності населення про стан довкілля області;

запровадження механізму впливу громадськості на процес прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля.

2) План на 2021 - 2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року (далі – План на 2021 - 2023 роки) розроблено облдержадміністрацією із залученням місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, спеціалізованих установ, науковців, представників бізнесу та громадських організацій за підтримки Програми «U-Lead з Європою».

Технічні завдання цього Плану в повному обсязі відповідають визначеним Стратегією стратегічним та операційним цілям.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ		
1. Розвиток конкурентної економіки	**2. Збалансований розвиток територій області**	**3. Розвиток людського капіталу**
ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ		
1.1. Підтримка високотехнологічних виробництв та наукових досліджень	2.1. Забезпечення розвитку інфраструктури територій	3.1. Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів
1.2. Створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу	2.2. Стимулювання економічної активності в громадах	3.2. Забезпечення рівних можливостей для самореалізації та належних умов для проживання населення
1.3. Стимулювання залучення інвестицій		

Метою збалансованого розвитку територій регіону стануть кроки до вирівнювання дисбалансу в розвитку економічного потенціалу територій області, поліпшення розвитку інфраструктури їх територій, покращення якості життя жителів сільських, селищних, міських об'єднаних територіальних громад. Серед стратегічних цілей розвитку Рівненщини на період до 2027 року ціль «Збалансований розвиток територій області» передбачає забезпечення розвитку інфраструктури територій: розвиток транзитного потенціалу і транспортної інфраструктури

Серед пріоритетів розвитку Рівненської області одним з найважливіших є розвиток людського капіталу як підґрунтя для росту економіки та добробуту населення. Серед пріоритетів розвитку Рівненської області одним з найважливіших є розвиток людського капіталу як підґрунтя для росту економіки та добробуту населення.

Серед основних технічних завдань: реалізація плану розвитку мережі дошкільних навчальних закладів та середніх навчальних закладів; участь у державних програмах із забезпечення житлом дітей-сиріт та учасників АТО/ООС; вдосконалення системи моніторингу довкілля на регіональному рівні; реалізація заходів з енергозбереження та енергоефективності.

3) Відповідно до Програми економічного та соціального розвитку Рівненської області на 2024 рік одними з основних пріорітетів, завдань та заходів соціально-економічного розвитку області на 2024 рік є:

- у галузі забезпечення стабільної роботи соціальної сфери: забезпечення доступу до якісної освіти.

4) Метою Комплексної програми енергоефективності Рівненської області на період 2018-2025 роки: на основі аналізу існуючого стану та прогнозів розвитку економіки регіону розробити основні напрями державної політики у сфері енергозбереження, що передбачають створення нормативно-правової бази енергозбереження, формування сприятливого економічного середовища та створення цілісної та ефективної системи державного управління енергозбереженням. Першочерговими завданнями є:

- зниження енергоємності валової доданої вартості, створеної в Рівненській області за термін дії Програми не менш, ніж на 20 відсотків порівняно з 2016 роком;

- зменшення втрат ПЕР при вироблення одиниці продукції (виконання робіт, наданих послуг) не менше 40 відсотків від базового року;

- оптимізація структури ПЕБ Рівненської області шляхом зменшення споживання природного газу за рахунок збільшення частки альтернативних, відновлюваних видів енергоресурсів до 20 відсотків.

5) Метою Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2022 – 2026 роки Рівненської зони є: запровадження на території Рівненської області нової системи державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря, який буде здійснюватися з метою забезпечення збирання, оброблення, збереження та проведення аналізу інформації про якість атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування її змін і ступеня небезпечності, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень у галузі охорони атмосферного повітря, у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також інформування громадськості про якість атмосферного повітря, вплив забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення.

Мета Програми досягається шляхом реалізації відповідних цілей і конкретних завдань, а саме:

створення (розбудова) на території області нової мережі пунктів спостережень, які будуть відповідати європейським вимогам щодо моніторингу;

забезпечення здійснення заходів з обслуговування пунктів спостережень за станом атмосферного повітря;

створення інформаційно-аналітичної системи даних про якість повітря та своєчасного інформування населення;

формування екологічної свідомості та підвищення культури населення.

Програмою заплановано придбання та встановлення обладнання стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря у містах Рівне, Костопіль та с. Городок Рівненської області.

6) Стратегією розвитку Рівного на період до 2040 року передбачалось три стратегічних цілі:

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ		
1. Місто, як діловий та бізнесовий центр	**2. Місто, як культурний та спортивний центр**	**3. Місто, соціально-орієнтоване на мешканців, у якому безпечно та затишно**
ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ		
1.1. Розвиток логістичного та торгівельного потенціалу у масштабах Східної Європи	2.1. Розвиток туристичних можливостей міста	3.1. Місто, дружнє до дітей та людей з вадами
1.2. Розвиток і стимулювання малого та середнього бізнесу	2.2. Розвиток спортивної інфраструктури та спортивних клубів	3.2. Підвищення якості публічних сервісів міста
1.3. Розвиток легкої та харчової промисловості		3.3 Розвиток рекреаційних та екологічних зон міста

Серед стратегічних цілей розвитку міста Рівне на період до 2040 року ціль «Місто, соціально-орієнтоване на мешканців, у якому безпечно та затишно» передбачає оптимізацію системи міської мобільності та розширення мережі транспортних сполучень; модернізацію просторової інфраструктури міста.

Мобільність стосується як життя суспільства, так і економіки. Формування ефективної транспортної системи - один з ключових компонентів підвищення стандартів якості життя, оскільки вона підвищує доступність будь-яких об'єктів на території міста і розширює можливості взаємодії та спілкування людей. Саме забезпечення високої мобільності має бути ключовим моментом у вдосконаленні транспортної системи. Досягнення цієї мети передбачає формування доступної для громади, сучасної транспортної системи, яка б забезпечувала високий рівень якості транспортних послуг та відповідала б екологічним вимогам.

Завданням операційної цілі «Розвиток рекреаційних та екологічних зон міста» є: створення екологічних затишних зон у місті для відпочинку та прогулянок; популяризація рекреаційних можливостей міста; підвищення ефективності використання води та енергоресурсів міста.

Зменшення споживання енергії є найкращою раціональною реакцією на тенденції зростання цін на енергоносії в довготривалій перспективі. Виклик полягає у тому, щоб зменшення споживання енергії та викидів шкідливих речовин здійснювалось без погіршення, а навпаки з покращенням забезпеченості усіма видами комунальних послуг та підвищенням якості життя городян. Вирішення цієї задачі передбачає впровадження сучасних енергозберігаючих технологій та інновацій, залучення інвестицій у модернізацію усіх систем забезпечення життєдіяльності міста на економічно вигідних умовах.

7) Метою Програми економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки є створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління громадою на засадах ефективності, відкритості та прозорості, підтримки розвитку малого та середнього підприємництва, підвищення інвестиційної привабливості та формування позитивного іміджу громади, сприяння розвитку й підтримки громадських ініціатив, забезпечення належного функціонування транспортної та комунальної інфраструктури, поліпшення екологічного стану довкілля, зниження споживання енергоресурсів та формування комфортних умов для проживання в громаді.

Мета Програми досягається шляхом реалізації відповідних цілей і конкретних завдань, у тому числі:

- у галузі «Енергозбереження та енергоефективність»: забезпечення комфортних умов перебування в закладах, для яких будуть реалізовуватися енергоефективні заходи;
- у галузі «Містобудівна та будівельна діяльність»: сприяння залученню інвестицій у нове будівництво сучасних багатоквартирних житлових будинків, громадської забудови, інженерно-транспортної та рекреаційної інфраструктури, багатофункціональних комплексів; збільшення обсягів будівництва об'єктів житлового, соціально-культурного та комунального призначення;
- у галузі «Житлово-комунальне господарство»: благоустрій міських територій, зокрема зон відпочинку та пішохідних зон, парків, скверів; проведення паспортизації доріг, дорожніх споруд, об'єктів озеленення; розвиток мережі міських доріг, забезпечення їх належного санітарного стану; проведення

- заходів щодо покращення організації безпеки дорожнього руху; затвердження місцевих планів управління відходами; розвиток мережі зовнішнього освітлення;
- у галузі «Освіта»: забезпечення права дитини на здобуття дошкільної освіти; розвиток мережі закладів позашкільної освіти;
- у галузі «Охорона навколишнього природного середовища»: запровадження європейського підходу в управлінні побутовими відходами, задля зменшення їх кількості та обмеження їх впливу на довкілля та здоров'я громадян відповідно до Закону України «Про управління відходами»; покращення енергетичного моніторингу та менеджменту.

Більш детальний перелік програмних документів державного планування та їх рівень зв'язку з проектом детального плану території відображений у Розділі 5 таблиці 5.1.

8) Однією з важливих переваг створення мережі блакитно-зелених коридорів для громади є покращення умов для сталих видів мобільності. Це передбачає створення більш безпечних, зручних шляхів руху між окремими частинами міста, зв'язку сусідніх громад та передмістя з містом, периферії з центром міста тощо. Розбудова додаткових, альтернативних транспортним, можливостей переміщення містом - пішки та велосипедом - уповільнюватиме швидке зростання автомобілекористування, що відбувається зараз. А в довгостроковій перспективі стимулюватиме збільшення частки пересування у громаді сталими способами. Реалізація концепції блакитно-зелених коридорів з точки зору розвитку сталої мобільності досягається за допомогою великого спектра різноманітних заходів:

● прокладання транзитних та відпочинкових доріжок через зелені зони міста, селища;

● сполучення наявних зелених зон (позаміських та міських - парків, скверів, набережних тощо) між собою;

● створення безпечних перетинів блакитно-зелених коридорів з магістральними вулицями з інтенсивним транзитом;

● формування зручних просторів у пішій доступності від житла;

● використання засобів заспокоєння руху для безпечного транзиту через/уздовж житлових міських вулиць, що є елементами мережі блакитно-зелених коридорів чи прилягають до них;

● включення потенційно сприятливих територій до активного громадського міського простору;

● використання тактильних та навігаційних засобів для орієнтування в просторі;

● покращення безбар'єрності та інклюзивності території громади;

● додаткове озеленення вулиць, проїздів;

● влаштування місць для тимчасового перепочинку вздовж транзитних шляхів;

● влаштування ігрових, спортивних і фізкультурних активностей та атракцій для відпочинку й дозвілля мешканців на шляхах руху блакитно-зеленими коридорами та між ними;

● використання додаткового озеленення в межах приватних та садибних будинків, що прилягають до громадського простору;

● влаштування чи покращення освітлення відповідно до призначення території. Таким чином, покращення доступності та розширення можливостей для

зручнішого, безпечнішого, цікавішого пересування пішки та велосипедом заохочуватиме все більшу частину людей обирати сталі способи для переміщення в цілому у громаді.

Більшість зелених зон Рівного сконцентровані в центральній частині міста і віддалені від найбільш заселених районів. У результаті рівняни обмежені у можливостях щоденного відпочинку в парках та зелених зонах. Особливо це актуально для вразливих груп населення, таких як діти, люди похилого віку, вагітні жінки, люди з інвалідністю та групи людей з низькими доходами. Райони зі щільною забудовою зазвичай мають точкове озеленення, обмежене невеликою територією, яка досить часто є недостатньою за розмірами для активного відпочинку, прогулянок та занять спорту. Такі зелені острівці потребують постійного догляду і підживлення та малоефективні при розв'язанні проблем, пов’язаних з адаптацією до зміни клімату. 14 Більшість новобудов потерпають від спеки через невиконання норм озеленення житлових територій

Здоров’я є головною цінністю кожної людини й залежить від стану довкілля. Забруднення повітря, води, ґрунтів, шумове навантаження - чинники, які негативно впливають на стан здоров’я. Дослідження свідчать про те, що навіть невелика кількість часу, проведена на природі/парку/зеленій вулиці, допомагає при тимчасовій втомі й розв'язує проблеми з концентрацією уваги. Люди, що живуть у містах чи районах з високою щільністю забудови, мають більші ризики розвинути психічну хворобу. Натомість зелені громадські простори дають змогу відпочивати, спілкуватися, знайомитися, почуватися в безпеці, займатися спортом, сприяють кращому ментальному та фізичному здоров’ю містян. Зелені простори сприяють соціальній взаємодії, допомагають місцевим громадам розвиватися та підвищувати почуття приналежності, згуртованості та спільноти у людей. Блакитно-зелені коридори дозволяють проводити широкий спектр заходів, які можуть варіюватися від пікніка з родиною та друзями до проведення масових заходів та подій на свіжому повітрі. Зелені зони можна також активно використовувати під час навчального процесу для дітей та молоді, проведення різних громадських та екологічних ініціатив тощо. Таке використання відкритого простору забезпечує соціальну інтеграцію, сприяє соціальній справедливості та розвитку комфортного середовища громади.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗОВАНІ ЗМІНИ СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ

В проекті розглядається територія, яка розташована в межах м. Рівне Рівненської області, в північно-східній його частині в районі автостанції «Чайка».

Місто Рівне – адміністративний, культурний та господарський центр Рівненської області, адміністративний центр новоствореної Рівненської міської територіальної громади. Крім м. Рівне в межі громади входить смт Квасилів.

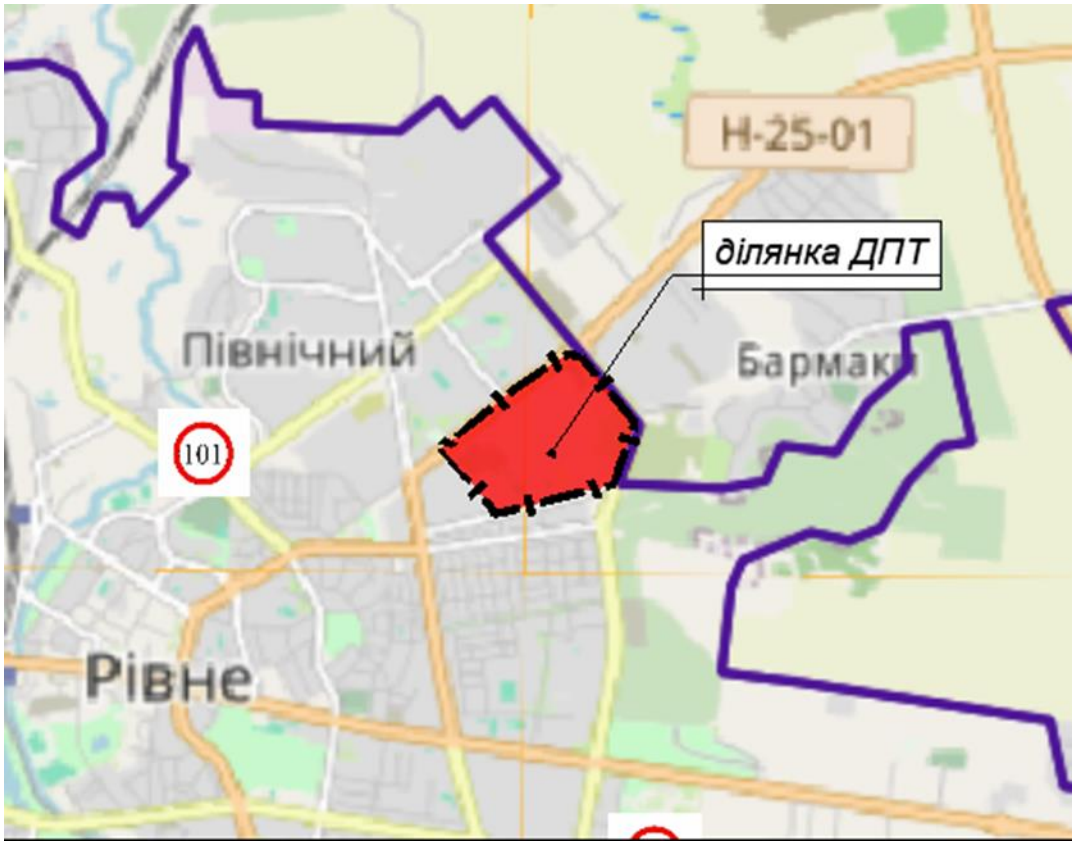

Рисунок 2.1 – Розміщення земельної ділянки, що досліджується (ситуаційна карта-схема)

Територія, що визначена для розроблення Детального плану території, знаходиться в північно-східній частині міста Рівне та відповідно до проекту «Коригування Генерального плану м. Рівного» сформована функціональними зонами: територією житлової багатоквартирної забудови, територією комунальних підприємств, транспорту та зв'язку, територією громадських центрів (всього входить 94 зареєстровані ділянки).

Територія ДПТ межує:

-із півночі з землями загального користування міської ради – вулицею Василя Червонія;

-з північного сходу і південного сходу з землями загального користування міської ради – вулицею Захисників Маріуполя;

-з півдня з землями загального користування міської ради – вулицею Гайдамацька;

-із заходу з землями житлової та громадської забудови у т.ч. ділянками для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти (земельна ділянка з к.н. 5610100000:01:012:0045) та для будівництва та обслуговування будівель торгівлі (земельна ділянка з к.н. 5610100000:01:012:0139).

Проектна територія відповідно до «Схеми зонування території з планувальними обмеженнями» проекту «Оновлення (уточнення) плану зонування території м. Рівне» не потрапляє в зону затоплення максимальними повеневими водами 1% забезпечення та в межі водоохоронної зони.

Відповідно до топо-геодезичного знімання територію ДПТ перетинають мережі електропостачання (повітряні лінії електропостачання 10, 0,4 кВ), зв'язку, газопостачання. В районі проектування наявні мережі теплопостачання, водопостачання та господарсько-побутової каналізації.

В межах ділянки ДПТ наземні об'єкти культурної спадщини відсутні. Згідно з діючою містобудівною документацією територія не потрапляє в межі охоронюваної зони пам'яток архітектури національного та місцевого значення, зони охоронюваного ландшафту.

На території ДПТ розташовуються об'єкти, що можуть здійснювати негативний вплив на загальний екологічний стан навколишнього середовища на території проектної ділянки, а саме:

- ГРС «Рівне-1» з СЗЗ 300 м від периметру огорожі;
- виробничого підприємства IV класу шкідливості (розчинно-бетонний вузол, територія виробничої бази) з СЗЗ 100 м від об'єкту шкідливості;
- АЗС та АЗК – СЗЗ 50 м від АЗС,100 м від автомобільного газозаправного пункту (АГЗП);
- виробничого підприємства V класу шкідливості з СЗЗ 50 м від межі території (СЗЗ проектна відповідно до раніше затвердженого проекту містобудівної документації);
- автостанції – санітарним розривом 50 м до житлової забудови;
- гаражів та відкритих автостоянок – до 10 м - санітарним розривом 10 м, 11-50 –15 м, 51-100 м –25 м.

2.2. АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

Як зазначається в Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», забруднення атмосферного повітря є однією з найгостріших екологічних проблем. На сьогодні рівень забруднення атмосферного повітря великих міст і промислових регіонів є високим, незважаючи на спад виробництва в Україні [10].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, забруднення повітря є одним з основних факторів ризику для здоров'я, пов'язаних з навколишнім середовищем. Чим нижче рівні забруднення повітря, тим менше серцево-судинних і респіраторних захворювань як в тривалій, так і в короткостроковій перспективі [11].

Інформація щодо стану атмосферного повітря території Рівненського району Рівненської області наведена у матеріалах Регіональної доповіді «Про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2023 році».

За даними Головного управління статистики у області загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2023 році від стаціонарних джерел склав 7,6 тис. т, що на 2 тис. т більше ніж у 2022 році.

На динаміку викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря впливають економічні процеси в області. Збільшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у 2023 році пов'язане із використання замість газу інших видів палива. Основними причинами забруднення атмосфери є використання технологій, велика частина яких не відповідає сучасним екологічним вимогам, із значною частиною морально застарілого і фізично зношеного устаткування, невиконання у встановлені терміни атмосфернозахисних заходів щодо зниження шкідливих викидів, низький рівень експлуатації пилогазоочисних споруд. Найбільш забрудненими є території міст Рівне (7132,7 кг/км2), Дубно (2544,3 кг/км2), Вараша (3035,3 кг/км2).

Таблиця 2.1. Обсяги викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами у районах Рівненської області у 2023 р. (т)

Район	Обсяги викидів всього, т	Щільність викидів, кг/км2	Обсяги викидів у розрахунку на душу населення, кг
Рівненський район	6470,5	896,6	10,3
у тому числі м. Рівне	413,7	7132,7	1,7

В умовах зростаючого антропогенного навантаження відбувається порушення екологічної рівноваги, спостерігається зміна кількісних та якісних показників навколишнього середовища. Найбільший обсяг викидів речовин у вигляді суспендованих твердих частинок в атмосферне повітря спостерігалось в с. Городок, м. Здолбунів, м. Костопіль та с. Зоря Рівненського району, с-ще Томашгород, с. Гранітне та селище Клесів Сарненського району, с. Злинець, смт Смига та м. Радивилів Дубенського району; діоксиду сірки – в м. Здолбунів та с. Зоря Рівненського району, м. Рівне діоксиду азоту – в м. Здолбунів, с. Зоря, с. Городок Рівненського району; оксиду вуглецю – в с. Городок, м. Здолбунів та селище Оржів Рівненського району.

Основними забруднювачами довкілля області є підприємства переробної промисловості (84,2 % обсягу викидів у порівнянні з 2022 роком).

Таблиця 2.2. Динаміка викидів в атмосферне повітря, в тому числі за найпоширенішими речовинами (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) в цілому в області та в розрізі адміністративних одиниць (населених пунктів), тис. т

Адміністративні одиниці	усього	у тому числі			
		речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
Рівненський	6470,492	1058,089	596,752	2508,933	924,76
м. Рівне	413,699	48,203	41,876	95,638	60,398

Таблиця 2.3. Основні підприємства-забруднювачі

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природо охоронних заходів, т/рік	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об' єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	ПАТ «Рівнеазот»	1846,8	24,2	*	*	*	-	-
2	«Волинь-цемент» філія ПРАТ «Дікергофф цемент Україна»	1843,9	24,1	*	*	*	-	-
3	ПрАТ «Вераллія Україна»	664,4	8,7	*	*	*	-	-
4	ТзОВ «Кроноспан Рівне»	355,0	4,6					
5	ТзОВ «ОДЕК Україна»	298,1	3,9	*	*	*	-	-
6	ПрАТ «Костопільський завод скловиробів»	248,0	3,2	*	*	*	-	-
7	ТОВ «Свиспан Лімітед»	133,4	1,7	*	*	*	-	-
8	ТзОВ «Укрмолпродукт»	131,5	1,7	*	*	*	-	-
9	ТзОВ «Оператор газотранспортної системи України»Рівненське ЛВУМГ	129,2	1,7	*	*	*	-	-

10	ТзОВ «Любомирське вапняно-силікатне підприємство»	123,5	1,6	*	*	*	-	-
11	ТзОВ «Вирівський кар'єр»	117,4	1,5	*	*	*	-	-
12	ПрАТ «Рокитнівський скляний завод»	103,5	1,4	*	*	*	-	-

Примітка: * розробка показника не передбачена планом державних статистичних спостережень.

Відповідно до «Інформаційно-аналітичного огляду стану довкілля Рівненської області за 1 квартал 2024 року» систематичні спостереження за вмістом забруднювальних речовин у атмосферному повітрі м. Рівне здійснюються на 3 стаціонарних постах спостережень Рівненським обласним центром з гідрометеорології.

Стаціонарні пости спостережень:

Пост № 1 - м. Рівне, вул. Небесної Сотні, площа залізничного вокзалу;

Пост № 4 - м. Рівне, вул. Грушевського, 1;

Пост № 5 - м. Рівне, вул. Млинівська, 28.

Оцінка стану атмосферного повітря здійснюється за середньомісячними та максимально-разовими концентраціями у кратності перевищень гранично – допустимих концентрацій (далі – ГДК) за 11 пріоритетними забруднюючими речовинами, які вносять найбільший вклад в забруднення атмосферного повітря міста Рівне. Гранично - допустимі концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4. Гранично - допустимі концентрації (ГДК) забруднювальних речовин в атмосферному повітрі * [37]

Забруднювальна речовина	Середньодобова ГДК, мг/м3	Максимально разова ГДК, мг/м3
пил	0,15	0,5
діоксид сірки	0,05	0,5
оксид вуглецю	3	5
оксид азоту	0,06	0,4
діоксид азоту	0,04	0,2
сірководень	Не регламентується	0,008
фенол	0,003	0,01
фтористий водень	0,005	0,02
аміак	0,04	0,2
хлористий водень	0,2	0,2
формальдегід	0,003	0,035

* Гранично-допустимі концентрації (ГДК) і орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) забруднювальних речовин в атмосферному повітрі населених місць, затверджені наказами Міністерства охорони здоров'я України від 09.07.1997 № 201 та від 10.01.1997 № 8.

Високого рівня забруднення атмосферного повітря не спостерігалось. Індекси забруднення атмосфери (ІЗА) за пріоритетними речовинами були дещо нижчими ніж у минулому році і становили у січні 2024 року – 4.08, у лютому 2024 року – 3.55, у березні 2024 року – 4,6 (ІЗА у січні 2023 року – 5,39, у лютому 2023 року – 5,22, у березні 2023 року – 5,9).

Значення середньомісячних концентрацій забруднювальних речовин в цілому у місті Рівне не перевищували середньо добові ГДК, за винятком формальдегіду в

1,1-1,2 рази. У минулому році перевищення середньодобових гранично-допустимих концентрацій спостерігались за діоксидом азоту в 1,1-1,5 рази, формальдегідом в 1,4-2 рази та фтористим воднем (у березні 2023 року) в 1,3 рази.

Випадків високого забруднення з перевищенням середньо добових та максимально-разових ГДК більше ніж у 5 разів, не спостерігалось.

Відповідно до досліджень в контрольних точках №1, №2, №3, №4 проведених ДУ «Рівненський ОЦКПХ МОЗ» в атмосферному повітрі визначені максимально разові концентрації досліджувальних речовин: ангідриду сірчистого, діоксиду азоту, вуглецю оксид, аміаку, пилу не перевищують гранично допустимі максимально разові концентрації відповідно до вимог «Гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затверджених наказом МОЗ №813 від 10.02.2024 р. (див. Додаток 19 до Звіту про СЕО).

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Джерелами забруднення повітряного басейну є стаціонарні та пересувні джерела викидів забруднюючих речовин, при цьому більшість викидів відбувається від пересувних джерел викидів, переважно від автотранспорту. Найбільші концентрації забруднюючих речовин від автотранспорту характерні для міст обласного значення та районних центрів області. Водночас, екстремально високі і високі рівні забруднення атмосферного повітря, а також суттєві перевищення діючих нормативів середньорічних концентрацій основних забруднюючих речовин для області не характерні.

Стаціонарні джерела. Виробничий комплекс.

Екологічна ситуація на території громади залишається стабільною.

Питання щодо забруднення атмосферного повітря є актуальним, оскільки на території громади розташовані промислові підприємства, автозаправні та газозаправні станції, що в своїй роботі продукують викиди в повітря шкідливих речовин. В межах документу державного планування існуючі виробничі території відсутні, проектні виробничі території - не передбачаються. В межах території, що розглядається документом державного планування, об’єкти, які мають дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, відсутні.

В межах детального плану території житлова забудова представлена індивідуальною садибною, блокованою та багатоквартирною мало-, середньо- та багатоповерховою забудовою.

Санітарно-захисні зони потрапляють повністю чи частково в межі детального плану території. А саме, санітарна відстань (розрив) 50 м від автостанції, яка розташована в північно-західній частині за межами ДПТ, СЗЗ 100 м від автогазонакопичувальної станції – в південно-східній частині за межами ДПТ, від існуючих виробничих територій з об’єктами, що відносяться до IV -V класів шкідливості –50 м і 100 м, санітарна відстань від наземних гаражів та автостоянок – 10 м – 25 м в залежності від кількості автомісць.

Польових досліджень стану повітря на ділянці ДПТ не проводилось. Враховуючи локальний масштаб території проектування, відсутність господарської діяльності пов’язаної з викидами небезпечних сполук та переважний напрямок вітрів, стан атмосферного повітря на ділянці ДПТ майже повністю залежить від зовнішніх чинників, переважно руху транспорту.

Джерелами забруднення атмосферного повітря рахуються вентиляційні отвори паркінгу. При експлуатації паркінгу, а саме під час в'їзду-виїзду автомобілів, а також під час прогрівання двигунів, в атмосферне повітря викидаються продукти згоряння органічного палива.

Система теплопостачання.

Внесок у забруднення атмосфери додають об'єкти теплопостачання.

Для пом'якшення негативного впливу зростання викидів і зменшення їх обсягів до мінімально можливих передбачається здійснення заходів з енергозбереження, встановлення сучасного енергогенеруючого обладнання в котельнях – низькотемпературних високоефективних та економічних котлоагрегатів, в конструкцію яких закладені азотоподавляючі заходи, що забезпечує мінімально-можливі обсяги викидів, паливозберігаючі заходи – встановлення на котлах автоматики, що передбачає регулювання температури сітьової води за температурою навколишнього середовища.

Стосовно містобудування, на стадії проєктування будівель, на зменшення теплоспоживання спрямовані заходи з теплоізоляції зовнішніх конструкцій будівель, введення системи контролю за споживанням та обліком спожитої тепло-, електроенергії, витрат газу з по квартирною установкою лічильників.

Враховуючи безперервну роботу з максимальною продуктивністю в зимовий час - вплив системи опалення на здоров'я населення та навколишнє середовище вважається постійним. Проте оптимізація та комплексний розвиток систем теплопостачання в перспективі покращать ситуацію з якістю повітря.

Пересувні джерела.

Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Якість повітря може погіршуватись з причини експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття.

Магістральна вулична мережа міста достатньо розвинена – її щільність становить до 2,2 км/км^2. Доступ до проектної ділянки можливий з магістральних вулиць вул. Василя Червонія та вул. Захисників Маріуполя та житлової вулиці Гайдамацької м. Рівне.

Дані про концентрації викидів автотранспорту відсутні.

Відсутність стабільного твердого покриття та його зношення на прилеглій вулично-дорожній мережі як в існуючому стані, так і в найближчій перспективі сприятиме підвищенню рівня забруднення повітря вихлопними газами та пилом.

Зростання парку автомобілів населення ймовірно збільшить обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферу, проте зменшенню обсягів викидів сприятиме організація оптимального руху транспортних потоків (загальноміські заходи – збільшення рухомого складу електричного громадського транспорту, регулювання руху по принципу "зеленої хвилі") призведе до зменшення викидів відпрацьованих газів автомобілів.

Основними шкідливими речовина, що містяться у відпрацьованих газах двигунів транспортних засобів є: оксид вуглецю (CO) - четвертий клас небезпеки; вуглеводні (CH) - четвертий клас небезпеки; діоксид азоту (NO2) - третій клас небезпеки; сажа - третій клас небезпеки; сірчистий ангідрид - третій клас небезпеки.

Якісний та кількісний склад викидів залежить від інтенсивності руху, видів транспортних засобів та визначається на подальших етапах проектування.

Очікується викид в атмосферне повітря забруднюючих речовин: пил, продукти спалювання природного газу - оксиди азоту (в перерахунку на діоксид азоту), оксид вуглецю, метан.

Проектне рішення враховує проблему забруднення повітря. Система організації дорожнього руху спрямована на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових. Вирішення проблеми можливе шляхом покращення планувальної організації території в проекті, у тому числі організації смуг зелених насаджень, а також покращення покриття проїздів.

Сумарні впливи існуючих та новостворених джерел навантаження на атмосферне повітря не повинні перевищувати гранично допустимих нормативних значень.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану території не буде затверджений.

В Обласній програмі охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки (розпорядження голови ОДА – начальника ОВА № 165 від 27.06.2022 р.) та у Стратегії розвитку Рівного на період до 2040 року, однією з пріоритетних цілей є зменшення викидів забруднюючих речовин та покращення стану атмосферного повітря.

Вплив планової діяльності на повітряне середовище, з урахуванням реалізації передбачених природоохоронних заходів та додержанні визначених обмежень характеризуються як екологічно допустимий.

2.3. КЛІМАТ

Територія ДПТ згідно з архітектурно-будівельним кліматичним районуванням відноситься до Північно-західного кліматичного району № І. Клімат району відносно вологий і теплий, зима м'яка з частими відлигами, літо тепле, з достатньою кількістю опадів. Середньорічна температура становить плюс 7 ºС. Середня температура січня – найхолоднішого місяця – мінус 5 ºС, а найтеплішого липня – плюс 18,3 ºС. Найнижча температура повітря спостерігається в січні – лютому (мінус 31-26 ºС), найвища – липні-серпні (плюс 38 ºС). Тривалість діб з температурою повітря ≤ 8 ºС – 182, із середньою температурою 0,1 ºС. Приблизна дата переходу добової температури через 8 ºС восени – 15.X, весною – 15.IV (див. табл.2.1).

Зимові місяці характеризуються великою хмарністю. Незважаючи на м'якість зими, спостерігаються й сильні похолодання, які обумовлюються вторгненням арктичного повітря. Протягом усієї зими часто спостерігаються відлиги. Число днів з відлигою в грудні - лютому становить в середньому 48 – 51. Протягом останніх десятиріч середньодобова температура повітря зросла на 0,8 – 1,0 °С.

За багаторічними даними в зимовий період (метеостанція Рівне) чорноземи неглибокі легкосуглинкові промерзають в середньому, на 58 см, найменша глибина промерзання становить 36 см, найбільша 106 см.

В умовах розчленованого рельєфу території розподіл снігу на поверхні ґрунту досить нерівномірний. Сніг з вододілів, грив і схилів зноситься вітрами різного роду зниження. Середня висота снігового покриву (метеостанція Рівне) становить 16 см. Число днів із сніговим покривом 80. Середній запас води в сніговому покриві 25-42 мм.

Таблиця 2.5 – **Основні кліматичні показники (м. Рівне)**

Клімат м. Рівне													
Показник	**Січ.**	**Лют.**	**Бер.**	**Квіт.**	**Трав.**	**Черв.**	**Лип.**	**Серп.**	**Вер.**	**Жовт.**	**Лист.**	**Груд.**	**Рік**
Абсолютний максимум, °С	11,1	16	22	23	30	31	38	31	30	23	15	11	38
Середній максимум, °С	−1	−1	4	11	18	20	22	22	17	11	3	0	10
Середня температур, °С	−3	−3	1	7	13	16	17	17	13	7	2	−1	7
Середній мінімум, °С	−6	−6	−1	3	8	11	12	12	9	4	0	−3	3
Абсолютний мінімум, °С	−31	−26	−21	−5	−1	2	6	2	−2	−10	−16	−22	-31
Норма опадів, мм	20	20	20	30	50	70	70	60	40	30	40	30	560

(Джерело: Weatherbase)

Формування клімату проходить під впливом як загальних, так і місцевих кліматоутворюючих чинників, важливим серед яких є атмосферна циркуляція. Потужність і повторюваність наземних і припіднятих інверсій залежить як від пори року, так і від періоду доби. Середня річна повторюваність наземних інверсій міста становить: в ранкові години – 18 %, в денні години – 7 %, у вечірні години – 28 %, а у нічні години – 47 %. Важливим чинником формування клімату є атмосферна циркуляція, де головна роль належить атлантичним повітряним масам, а їх характер та інтенсивність відрізняється за сезонами року. Впродовж зимового, літнього та осіннього періодів розвиваються, руйнуються та активізуються циклони та антициклони, які і формують погодні умови. Протягом року на території панують

південно-західні і західні вітри. Велику повторюваність мають і південно-східні, які досить часті в осінньозимовий і весняний періоди. Влітку переважають вітри із західної половини горизонту, причому в липні до 19 – 25 % повторюваності складають вітри північно-західного напрямку. Середня швидкість вітру по місяцях змінюється від 3,2 – 3,6 м/с влітку до 4,0 – 4,7 м/с взимку. З року в рік збільшується кількість днів з швидкістю вітру 15 м/с, а в 5 % вітер із швидкістю 10 м/с повторюється. Інверсійні процеси залежать, в основному, від періоду доби, а не від пори року. Так, середня річна повторюваність наземних інверсій становить: в ранкові години – 18 %, в денні години – 7 %, у вечірні години – 28 %, а в нічні години – 47 %.

Таблиця 2.6 – Повторюваність напрямів вітру та штилю

Напрямок вітру	**Повторюваність,** %
Пн	8
Пн-Сх	6
Сх	12
Пд-Сх	15
Пд	11
Пд-Зх	13
Зх	25
Пн-Зх	10

Швидкість вітру (за середніми багаторічними даними), повторення перевищення якої складає 5%,U* м/с.

Рисунок 2.2. Роза вітрів м. Рівне

Кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання населення.

Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджений

Боротьба зі зміною клімату і запобігання зміні клімату – це система заходів, спрямована на скорочення викидів парникових газів (далі – ПГ) і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери Землі. Перелік таких заходів визначено міжнародними угодами – Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї, Паризькою кліматичною угодою, а на національному рівні - Концепцією реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932-р.

Згідно регіональної доповіді про стан навколишнього середовища за 2022 рік Рівненщина характеризується сприятливим кліматом для життєдіяльності людини. Проте особливості місцеположення, розвиток атмосферних процесів створюють умови для виникнення стихійних метеорологічних явищ, які приймають іноді катастрофічний характер і приносять значні збитки. Дійсно, погодні умови, клімат, водні ресурси впливають практично на всі аспекти життя людини.

Глобальне потепління клімату є на сьогодні визнаним процесом, який спостерігатиметься й у найближче десятиліття.

На території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України, зокрема збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов – це аномальна спека і тепловий стрес, повені та підтоплення, поява нових інвазивних видів рослин і тварин, шкідників і алергенів. На Рівненщині протягом останнього десятиріччя середньорічна температура повітря зросла в середньому на 1°С.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов’язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів;

проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов’язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов’язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестиції України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Здійснення термінових заходів щодо боротьби із зміною клімату та її наслідками є однією із цілей, сформульованих у новому порядку денному сталого

розвитку на період до 2030 року, ухваленому на саміті сталого розвитку, що проходив 25 вересня 2015 року в Нью-Йорку.

Україна підписала та ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та ЄС (Угода про асоціацію) 16 вересня 2014 року, яка повністю вступила в силу 1 вересня 2017 року.

Угода про асоціацію охоплює низку економічних та регуляторних питань. Це стосується також проблем, пов'язаних із зміною клімату, які розглядаються у главі VI, статті 365 (c) та додатках XXX, XXXI до Угоди. Однією з вимог, що висуваються в Угоді, є встановлення процедур моніторингу, звітності та верифікації (МЗВ) викидів парникових газів від енергетичних та промислових установок (підприємств).

На виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС прийнято Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів», що вступає в силу з 1 січня 2021 року.

Законом України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» визначено, що парникові гази – це гази, а саме: двоокис вуглецю (CO2), метан (CH4), закис азоту (N2O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF6) та інші газоподібні складові атмосфери, які поглинають та випромінюють інфрачервоне випромінювання.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України 6 грудня 2017 року № 878-р затверджено «План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року», одним з пунктів якого є схвалення Стратегії адаптації до зміни клімату України на період до 2030 року.

В області упродовж 2021 року органами виконавчої влади, суб'єктами господарювання усіх форм власності здійснено значний обсяг робіт з підвищення енергоефективності регіону, заходів, спрямованих на зменшення використання природного газу і залучення альтернативних видів палива до паливно-енергетичного балансу області.

З метою підвищення ефективності споживання паливно-енергетичних ресурсів в області прийнято Комплексну програму енергоефективності Рівненської області на 2018-2025 роки, яка затверджена розпорядженням Рівненської обласної державної адміністрації від 13 березня 2018 року № 166. Стратегічною метою даної програми є вихід регіону на рівень передових країн світу щодо рівня енергоспоживання.

В грудні 2023 року у м. Рівне була впроваджена стратегія декарбонізації. Проект кліматичної нейтральності «Створення концепції NetZero для міста Рівне» спрямований на зменшення кількості викидів у повітря, що дозволить покращити клімат. Рівне зможе впроваджувати сучасні технології з декарбонізації. Це важливий крок для енергетичної безпеки та сталого розвитку міста. Адже впровадження концепції NetZero допоможе зменшити вплив міста на зміну клімату і створити чисте середовище для рівнян. Загалом, впроваджуючи Стратегію Проєкту NetZero, Рівне має до 2050 року досягти кліматичної нейтральності («нульових» викидів CO2)

Тож прояви зміни клімату, насамперед негативні, та їхні наслідки не можуть ігноруватися в процесі стратегічного планування розвитку регіонів та територіальних громад і потребують систематичного моніторингу і розробки системи заходів з пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї природних екосистем, господарства, зокрема сільського, енергетичного сектору, а також захисту громадського здоров'я та інфраструктури.

2.4. ВОДНІ РЕСУРСИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Водний басейн.

Поверхневі води міста представлені річкою Устя, її притокою річкою Безодня, струмками Тиннівка і Боярчик, водосховищем Басівкутським, каскадом ставків гідропарку.

Характеристика річок і струмків м. Рівне наведена в таблиці 2.7.

Основна річка Устя протікає територією міста в напрямку з півдня на північ з середнім ухилом водної поверхні 0,0017 %.

Форма і ширина заплави ріки мінлива характеризується чергуванням широких і вузьких ділянок. Заплава неглибока, широка з похилими схилами, течія спокійна.

Власний стік річки зарегульований в межах міста запрудою Басів Кут.

Річний хід рівня ріки характеризується яскраво вираженою весняною повінню, низькою літньо-осінньою меженню, дещо підвищеними рівнями в зимовий період.

Розрахункові витрати води р. Усті (біля водпосту Рівне), приведені за даними Укрдіпрорічтрансу, становлять: Q 1% = 166,0 м3/сек., Q 10% = 90,3 м3/сек.

Абсолютна відмітка 1%-ного затоплення становить:

на вході в місто Н 1%=184,8 мБС

на виході з міста Н 1%=182,6 мБС.

Таблиця 2.7 – Характеристика річок і струмків м. Рівне

Назва річки	р. Устя	р. Безодня	Струмок Тиннівка	Струмок Боярчик
Куди впадає	Горинь	Устя		
Назва землекористувача			м. Рівне	м. Рівне
Загальна довжина, км	68,0	13,0		
Віддаль від витоку, м	30,5	10,3		
Довжина в межах міста всього (в т.ч. зарегульована ставками), км	10,8 (3,1)	3,2 (-)	2,8 (-)	1,4 (-)
Середня ширина русла, м	27	12	10	10
Похил м/км	0,31	0,26		
Ширина заплави, м	100	90		
Площа басейну, км2	762	69		
Кількість ставків по долині річки в межах міста	4	-	-	-

Особливим викликом для розвитку громади є забрудненість Басівкутського водосховища та центральної водної артерії міста - річки Устя. Ключові фактори - як кліматичні зміни, так і антропогенне навантаження (зокрема неочищені стоки з домогосподарств приватного сектору на березі водосховища). Крім того, певні ділянки берегів річки у межах міста хаотично забудовані, а деякі є непрохідними і використовуються як сміттєзвалища.

З метою охорони водних ресурсів та їх раціонального використання необхідно виконання ряду пріоритетних завдань: максимальне охоплення міста системою централізованого водопостачання та водовідведення; будівництво каналізаційних очисних споруд, будівництво локальних споруд механічної очистки зливових стоків; розчистка русел та благоустрій водотоків; виготовлення технічної документації із землеустрою із визначення меж прибережних захисних смуг водотоків з

винесенням їх меж в натурі та забезпеченням режиму господарської діяльності, передбаченого законодавством; визначення балансоутримувача та забезпечення фінансування для утримання прибережних смуг водойм міста.

З метою охорони поверхневих вод як планувальне обмеження виділена нормативна прибережна захисна смуга р. Устя (25 м, згідно ВКУ, ст. 88) та струмків (25 м, згідно ВКУ, ст. 88). Це природоохоронна територія з режимом обмеженої господарської діяльності, регламентованої ст. 89 ВКУ.

Територія розташована на відстані 0,800 км на схід від водного об'єкту – штучної водойми – водосховища Басівкутське. Таким чином прибережна захисна смуга – витримана.

Проектна територія відповідно до «Схеми зонування території з планувальними обмеженнями» проекту «Оновлення (уточнення) плану зонування території м. Рівне» не потрапляє в зону затоплення максимальними повеневими водами 1% забезпечення та в межі водоохоронної зони.

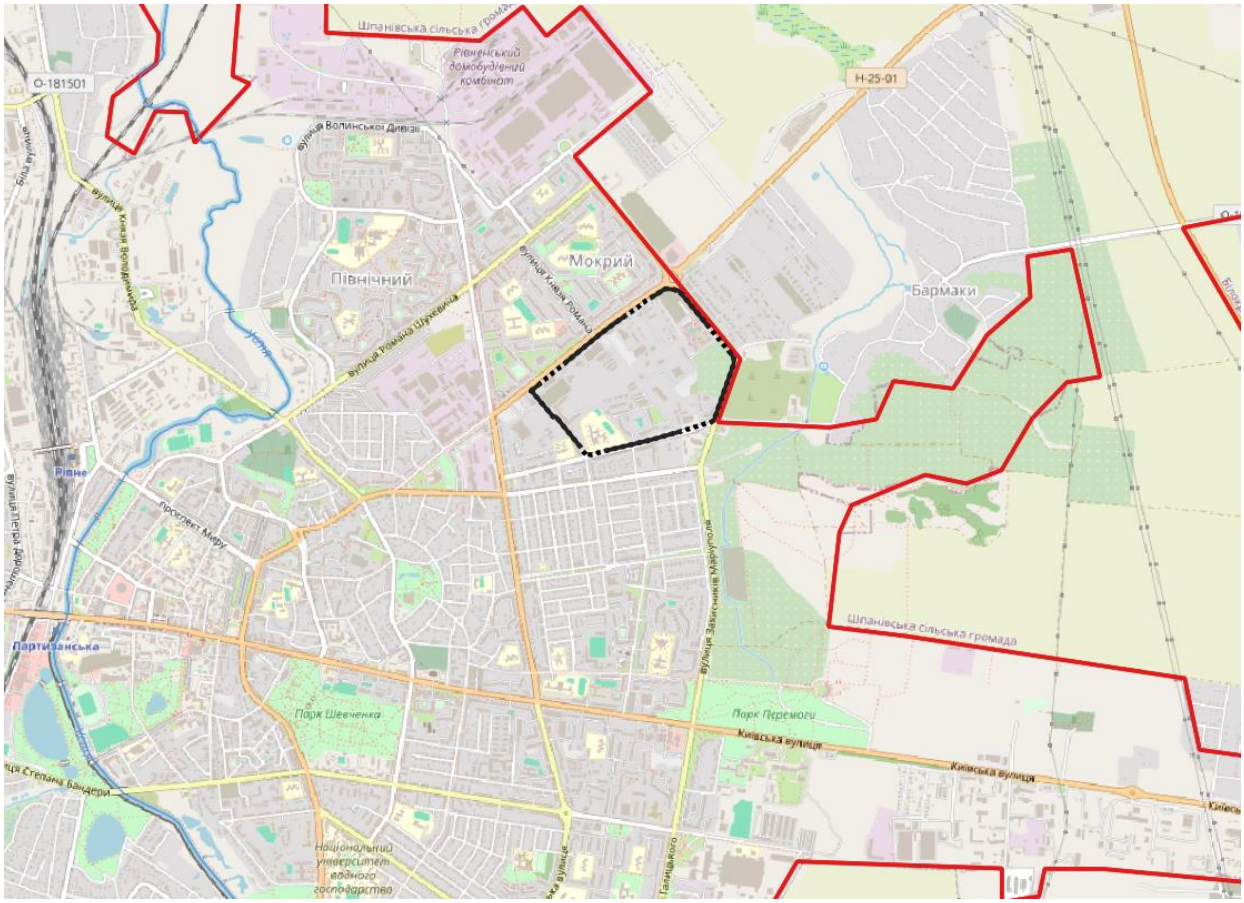

Рисунок 2.3 – Карта з нанесеними водними об’єктами

Водопостачання та водовідведення.

Територія розташована в межах Волино-Подільського артезіанського басейну. Підземні води приурочені до всіх стратиграфічних підрозділів геологічного розділу.

Основними водоносними горизонтами є води верхньопротерозойського водоносного комплексу приуроченого до тріщинуватих, пористих, місцями вивітрених пісковиків, а також зони тріщинуватої зони мергельно-крейдової товщі і пісків верхньої крейди.

Водоносний горизонт верхньопротерозойських відкладів напірний з висотою напору 6-164 м. Дебіти свердловин коливаються в широких межах – від 0,3 до

25 л/сек. Води гідрокарбонатні кальцієві з мінералізацією від 200 до 920 мг/л, загальна жорсткість від 0,7 до 11 мг.екв/л. Водоносний горизонт є перспективним для значного централізованого водопостачання.

Тріщинні води відкладень верхньої крейди напірні, з висотою напору 60 м. Дебіти свердловин змінюються від 0,6 до 40 л/сек. Води гідрокарбонатні кальцієві з мінералізацією від 115 до 477 мг/л, загальна жорсткість від 1,43 до 6 мг.екв/л.

Для централізованого водопостачання рекомендовані води верхніх горизонтів, в нижніх можливий підвищений вміст заліза в кількості, що перевищує допустимі норми для питної води.

Перспективне значення в якості джерела централізованого водопостачання є водоносний горизонт відкладів Гощанського плато, де відклади Горбашівської світи залягають на глибині 10-15 м безпосередньо під відкладами крейди, де горизонт утворює єдиний водоносний комплекс із вищезалягаючими горизонтами.

За хімічним складом води переважно гілрокарбонатні кальцієвло-натрієві з мінералізацією 0,28-0,53 г/дм3.

Враховуючи високу водопровідність відкладів, сталу потужність, високі напори над покрівлею, задовільну якість води, горизонт рекомендують для розширення централізованого водопостачання м. Рівне.

Як джерело водопостачання для місцевого населення використовуються води з колодязів четвертинного водоносного горизонту.

Відсутність централізованого водовідведення в секторі індивідуальної забудови міста Рівного також негативно позначається на стані ґрунтових вод. Адже нечистоти з численних септиків десятиліттями фільтруються в підземні водоносні горизонти й забруднюють ще донедавна питну артезіанську воду. Як наслідок: перший водоносний горизонт забруднений нітратами настільки, що майже всі старі свердловини водозабору в найвищому крейдяному горизонті виведено з експлуатації. Із десяти таких робочих свердловин на території міста Рівного експлуатуються нині тільки дві, поглиблені для використання. Нині воду піднімають зі свердловин, що мають глибину 100 і 600 метрів. Тому єдиним виходом з даної ситуації є побудова централізованої каналізації.

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров’я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов’язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об’єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров’я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезаражування питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезаражування здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Відповідно до проведених ДУ «Рівненський ОЦКПХ МОЗ» (протокол №1041 від 20.11.2024 року, див. Додаток 17) дослідження питної води в мережі досліджена проба води за визначеними показниками відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної для споживання людиною».

Згідно проектних рішень передбачається охоплення проектної території системою централізованого водопостачання та водовідведення.

Джерелом водопостачання для житлової та громадської забудови є існуючі мережі водопостачання м. Рівне.

Побутові каналізаційні стоки від житлової та громадської забудови відводяться самопливом проектною каналізаційною мережею.

Система дощової каналізації.

В місті існує роздільна та сумісна система каналізації. Дощова каналізація представлена закритими дощовими колекторами, відкритими каналами та лотками з випусками буз попереднього очищення дощових вод в р. Устя, струмки і по рельєфу в балки. Очисні споруди дощової каналізації є тільки в районі «Північний». Випуск очищеного стоку здійснюється в річку Устя. На існуючі очисні споруди дощові води подаються колекторами, які забезпечують водовідведення з вулиць Волинської дивізії, Коновальця та інших.

Існуюча система водовідведення дощових стоків є технічно застарілою, тому надзвичайно актуальною є проблема підтоплення міських територій. Підтоплення призводить до забруднення води і ґрунтів, заболочення ділянок землі, розвитку небезпечних гідрологічних процесів, пошкодження або руйнування будівель, споруд і мереж, погіршення стану забудованих територій та санітарних умов проживання людей.

Водовідведення зливових і талих вод в межах житлових груп з проїжджої частини проїздів і тротуарів, а також території автостоянок, що містять нафтопродукти, пропонується відводити системою дощоприймачів та самопливним колектором на проектовані підземні піско-маслобензовідділювачі з СЗЗ до 3 м.

Після очищення вода направляється у резервуар-накопичувач для подальшого використання для поливання зелених насаджень, газонів та твердого покриття.

На подальших стадіях проєктування слід передбачити альтернативне улаштування біодренажних клумб.

Враховуючи недоліки централізованої системи очищення дощової води, потрібно почати розвивати децентралізовані системи очищення. Вони передбачають розвантаження і очищення дощових вод одразу в кварталах та на вулицях і являють собою біодренажні системи. Зовні вони виглядають як звичайні клумби, проте зі специфічними видами рослин, які стійкі як до перезволоження, так і до нестачі вологи. Поверхню клумби складають ґрунтосуміші, які добре пропускають дощову воду. Разом з корінням ґрунти слугують природним фільтром для води. Метою є створення рішення, при якому досягається максимальне утримання та використання дощової води в межах території та її мінімальний стік в дощову каналізацію. Окрім того, проєктом передбачається використання переважно дикорослих посухостійких трав, які потребують мінімального догляду і підвищують місцеве біорозмаїття.

Зелена інфраструктура (проникний тротуар, збір дощової води, зелені вулиці, дощові сади) ефективно перешкоджає забрудненню зливових вод та зменшує ймовірність затоплення, водночас забезпечуючи відкритий простір для відпочинку та життя; покращує якість повітря, регулює клімат та сприяє створенню естетично привабливого простору.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану території не буде впроваджено.

Водопостачання - У короткостроковому періоді буде поступово збільшуватися використання води. Це є наслідком потенційного зростання економічної активності.

Влаштування централізованого водопостачання в майбутньому дає підстави забезпечити достатньо високий рівень питної води і відсутність ризиків для здоров'я населення, що підключене до централізованої системи водопостачання.

Збір та очищення стічних вод – неорганізований стік, обумовлює подальше забруднення водойм поверхневим стоком, що формується на території. Подальше зростання рівня автомобілізація буде збільшувати обсяги потрапляння шкідливих речовин до екосистем річок. За умови відсутності організованого стоку та будівництва необхідних очисних споруд у місцях випуску, забруднення поверхневих і підземних вод а також ґрунтів продовжуватимуться.

2.5. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ГРУНТИ

Земельні ресурси.

Земля є одним із головних ресурсів життєдіяльності громади, територіальною основою для усіх видів діяльності людини та виробничим фактором багатьох галузей економіки.

За даними Головного управління Держгеокадастру у Рівненській області загальна площа Рівненської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 складає 62,7 км^2, в тому числі: – загальна площа міста Рівного складає 58,24 км^2, з них: 17,56 км^2 – сільськогосподарські угіддя, 36,56 км^2 – забудовані землі, 1,54 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,36 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 1,38 км^2 – землі водного фонду, 0,85 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники).

З метою створення умов для збільшення надходжень плати за землю до місцевого бюджету, подальшого ефективного механізму регулювання земельних відносин на території Рівненської міської територіальної громади, забезпечення ефективного та раціонального використання землі, захисту права власності на землю громадян і юридичних осіб Рівненською міською радою прийнято рішення від 17.09.2015 № 5715 «Про Регіональну програму розвитку земельних відносин на території Рівненської міської територіальної громади на 2016–2025 роки» (зі змінами).

Відповідно до статті 18 Закону України «Про оцінку земель» нормативна грошова оцінка земельних ділянок, розташованих у межах населених пунктів незалежно від їх цільового призначення проводиться не рідше, ніж один раз на 5-7 років.

Земельна ділянка, на яку розробляється детальний план території, є сформованою. В межі ДПТ входить 94 зареєстровані ділянки.

Проектом містобудівної документації передбачається подальша забудова територій, що відведені під багатоквартирну забудову будівництво необхідної інженерної інфраструктури, а також ревіталізація територій виробничого призначення, що не лише підвищить якість життя та естетичну цінність територій, але в першу чергу відновить економічну та соціальну активність мікрорайону, що потребує зміни цільового призначення земельних ділянок.

Ґрунти.

Ґрунт є основним, самостійним компонентом природного середовища та біосфери загалом, обмежений, незамінний і важковідновлюваний природний ресурс, який виконує важливі функції: продуктивні (виробництво біомаси, продовольства), екологічні (біоекологічні, біоенергетичні, біогеохімічні, гідрологічні, газово-атмосферні та ін.), соціальні та інформаційні [34].

Ґрунти регулюють якість поверхневих і підземних вод, склад атмосферного повітря, є середовищем перебування більшості живих організмів на поверхні суші, забезпечують сприятливе середовище для людини, є основним джерелом виробництва сільськогосподарської продукції (Національна доповідь про стан родючості ґрунтів України, 2010) [35].

Ґрунт – це специфічний елемент біосфери, він не тільки акумулює токсичні речовини, але й виступає як природний буфер. Ґрунт здатний трансформувати сполуки металів, зв'язувати їх у менш доступні форми, тим самим знижуючи їх надходження до рослин. Він має здатність до самоочищення. Саме у цьому

полягає бар'єрна функція ґрунтів як елемента ландшафту. Зрозуміло, що природні буферні властивості ґрунтів до дії забруднювачів мають певну межу. Тому при насиченні ґрунту хімічними компонентами, він може стати джерелом вторинного забруднення для підземних вод, поверхневих водних об'єктів, атмосферного повітря, для кормів тварин і продуктів харчування людини. На відміну від інших середовищ у ґрунті відсутня можливість їх швидкого очищення, тому хімічні забруднювачі можуть зберігатися в ньому довгі роки і, включаючись до ланцюгів живлення, обумовлювати тривалу дію токсикантів. Це підвищує ризик виникнення хронічних інтоксикацій [32].

Територія знаходиться в західному Лісостеповому агроґрунтовому районі Рівненської області. Географічний розподіл ґрунтів у районі підпорядкований загальним законам широтної зональності.

Грунти міста представлені типовими чорноземами неглибокими середньогумусними на лесових відкладах. Вони займають всі водороздільні території і схили. Вміст гумусу становить 2,7-3,2 %. В заплавах рік і в балках сформувались грунти гідроморфного типу – лучно-чорноземні, лучно-болотні і болотні на алювіальних відкладах. Ці грунти більш зволожені і більш гумусовані (до 4% гумусу).

Грунти мають хорошу природну родючість і придатні для широкого асортименту зелених насаджень, характерних для лісостепової зони України.

Відповідно до «Переліку особливо цінних груп ґрунтів провінції Лісостепова Західна» на території проектної території особливо цінні ґрунти відсутні.

Геохімічної зйомки ґрунтів міста на забруднення важкими металами та солями не проводилось.

Картосхема еколого-агрохімічної оцінки грунтів орних земель Рівненської області

Рис. 2.2. Карто-схема еколого-агрохімічної оцінки ґрунтів орних земель Рівненської області

За якісною оцінкою, еколого-агрохімічний бал ґрунтів Рівненської громади складає – 40, що відповідає VII-му класові (низька якість).

Джерелом механічного забруднення ґрунтів є несвоєчасна і неякісна санітарна очистка території, виникнення несанкціонованих сміттєзвалищ. Забруднення ґрунтів на проектній території може відбуватися також, за рахунок відсутності централізованої системи каналізації, наявності поглинаючих вигребів.

Джерелами забруднення ґрунтів також є викиди шкідливих речовин автотранспорту, які осідають на ґрунти. Забруднення поверхні землі транспортними і дорожніми викидами, неокислюючими металами та канцерогенами накопичується поступово, в залежності від кількості автотранспорту, що проїжджає через дорогу і зберігається дуже довго. А також забруднення ґрунтів на проектній території може відбуватися також, за рахунок відсутності централізованої системи каналізації, наявності поглинаючих вигребів.

Геологічні умови

В геоструктурному відношенні територія розташована в межах західного схилу Українського кристалічного масиву на Волино-Подільському плато.

В геологічній будові приймають участь породи докембрію, палеозою, мезозою, палеогену, неогену, четвертинного віку.

В межах Волино-Подільської височини породи кристалічного фундаменту покриті осадовою товщею, відкладів протерозою – це граніти, мігматити, діорити, плагіомігматити, кварцові пісковики, аргіліти, алевроліти потужністю 100-600м; відкладами крейдового періоду – це піщано-мергельні породи, мергелі піщані, запісковані мергелі, крейда писальна потужністю 10-60 м; палеогенових відкладів – це мергелі, глини потужністю 5-15 м; неогенових відкладів – це глини, піски, пісковики потужністю 10-40 м.

Відклади четвертинної системи представлені алювіальними, еолово-делювіальними відкладами заплави і нідзаплавних терас та сучасними відкладами. В межах міста їх потужність становить 1-30 м.

Еолово-делювіальні відклади поширені на водорозділах і схилах, представлені лесовидними суглинками, супісками, місцями мулуватими пісками, потужністю 1,5-5,0 м.

Алювіальні відклади складають заплави рік та днища балок, представлені мулистими суглинками, мулами, пісками, мулом глинистим заторфованим, торфом, ппошарками гумусових суглинків і супісків потужністю до 3 м.

Під слабкими ґрунтами залягає шар супіску сірого і темного – сірого кольору потужністю до 8 м.

Сучасні відклади представлені в основному дрібно- і різнозернистими пісками, супісками, суглинками частіше мулуватими в заплавах рік.

Загальна характеристика геологічної будови має суттєве значення в плані інженерно-будівельної оцінки території. Головним об’єктом оцінки виступають четвертинні відклади.

В орографічному відношенні район належить до Волино-Подільського плато, розчленованого річковою мережею на ряд височин серед яких і Рівненське плато з спокійним горбисто-хвилястим рельєфом і загальним ухилом поверхні на північ в напрямку р. Устя, яка поділяє місто Рівне на дві частини у субмеридіальному напрямі.

Особливістю рельєфа міста є те, що найвищі абсолютні відмітки території зростають і досягають максимуму на околицях міста та за його межами – в межах

Рівненського плато – 235-245 мБС. Найближчі – в центральній частині міста, в межах заплави ріки, на території колишніх боліт і лук заплави – 180-195 мБС.

Отже, орографічні особливості території в плані естетичної оцінки можна охарактеризувати як такі, що мають цінне локальне – естетичне значення у формуванні ландшафтно-планувальної структури міста.

У відповідності до схеми інженерно-геологічного районування територій України місто Рівне розташоване в зоні середньої складності інженерно-геологічних умов освоєння територій.

Факторами інженерно-геологічної складності на території є просідання ґрунтів, карст, підтоплення, затоплення території.

Територія міста приурочена до району з найбільшою вірогідністю розвитку ґрунтів І типу просідання.

Літологічно інженерно-будівельний шар ґрунтів представлений пісками, глинами, суглинками.

Згідно карт ОСР-2004-А,В (відповідно ДБН В.1.–12:2006) територія міста відноситься до району з розрахунковою інтенсивністю в 5 балів шкали MSK-64 для середніх ґрунтових умов; а згідно карти ОСР-2004-С – 6 балів.

Відповідно до відбору та дослідження проб грунту проведених ДУ «Рівненський ОЦКПХ МОЗ»» (відповідно до протоколу №67-69 від 13 листопада 2024 р., див. Додаток 20) в досліджених зразках грунту вміст хімічних речовин відповідає вимогам Гігієнічних регламентів затверджених Наказом МОЗ України за №1595 від 14.07.2020р.

В межах ділянки ДПТ і прилеглих територіях відсутні такі сучасні геологічні і інженерно-геологічні процеси і явища як зсуви, карст, суфозія, кріогенні процеси та інше.

Небезпека негативного впливу проектної діяльності на розвиток небезпечних інженерно-геологічних явищ зводиться до мінімуму. Негативний вплив на геологічне середовище відсутній.

Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також повітря через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень.

Під час експлуатації об’єкту вплив на ґрунтові води не передбачається.

Рекультивація земель

Рекультивація земель – це здійснення різноманітних робіт, метою яких є не тільки часткове перетворення природних територіальних комплексів, порушених промисловістю, життєдіяльністю, але й створення на їх місці ще більш продуктивних і раціонально організованих елементів культурних антропогенних ландшафтів, тобто в кінцевому рахунку оптимізація техногенних ландшафтів, поліпшення умов навколишнього природного середовища.

Згідно із зазначеними державними стандартами, рекультивація земельної ділянки складається з двох частин: технічної рекультивації та біологічної рекультивації. Технічна рекультивація є першим етапом відновлення ґрунтового покриву земельних ділянок. Вона передбачає здійснення таких робіт, як засипання деформованої поверхні материнськими породами, планування, очищення, вирівнювання поверхні порушеної ділянки та інших. Біологічна рекультивація є завершальним етапом відновлення ґрунтового покриву земельної ділянки. В рамках біологічної рекультивації проводяться роботи щодо нанесення знятого раніше шару родючого ґрунту на порушену земельну ділянку в певній послідовності, визначеній проєктом рекультивації земельної ділянки.

Згідно вимог статті 168 Земельного кодексу України на території забудови передбачається зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок.

Власники земельних ділянок та землекористувачі мають право здійснювати зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок виключно на підставі розробленого у встановленому законом порядку робочого проекту землеустрою. Переміщення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) в межах однієї і тієї самої земельної ділянки, призначеної для ведення особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), індивідуального дачного будівництва та будівництва індивідуальних гаражів, здійснюється без розроблення робочого проекту землеустрою.

При здійсненні діяльності, пов'язаної з порушенням поверхневого шару ґрунту, власники земельних ділянок та землекористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей.

При вирішенні питань зняття та перенесення грунтового покриву земельних ділянок мають бути враховані вимоги законів України «Про Землеустрій» (стаття 54 та ін.), «Про охорону земель» (стаття 52 та ін.), а також Правил розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 №86.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану території не буде впроваджено.

Відсутність детального плану території з належним функціональним зонування території з визначенням певного цільового призначення, виконання низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території, більш ймовірно призведе до неефективного використання земель.

Виконання цих заходів та раціональне використання земельних ресурсів при містобудівному освоєнні території є особливо важливим для досягнення цілей та напрямків визначених низкою місцевих та регіональних програм та забезпечення умов сталого соціально-економічного розвитку території.

2.6. УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

Забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва та споживання набуває для області все більшої гостроти. Відсутність ефективної системи управління відходами на рівні області зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: земельних, водних та атмосферних ресурсів, погіршення умов проживання населення області.

Для вирішення вищезазначених проблем в області триває розроблення Регіонального плану управління відходами в Рівненській області до 2030 року, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 117-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року», наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 28 травня 2019 року № 195 «Про порядок розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами». Станом на 01.01.2022 розроблено проєкт трьох розділів Регіонального плану управління відходами у Рівненській області відповідно до «Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами», які затверджені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 12.04.2019 № 142. Розробка Регіонального плану забезпечить ефективне функціонування системи управління відходами на інноваційних засадах, а також впровадження стратегічного планування спрямованого на реформування та удосконалення системи управління відходами.

Накопичення побутового сміття в лісозахисних смугах вздовж автомобільних доріг, в лісонасадженнях, поблизу водних об’єктів - і є одним із потенційних джерел забруднення довкілля і являють собою велику загрозу навколишньому природному середовищу та підлягають утилізації.

Тому одним із пріоритетних питань захисту навколишнього природного середовища на території громади є організація робіт по вивозу відходів з приватного сектору та локалізація стихійних звалищ.

Управління відходами - комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об’єктами видалення відходів.

Утворювач відходів повинен забезпечити дотримання ієрархії управління відходами шляхом:

1) планування та здійснення своєї діяльності таким чином, щоб запобігати утворенню відходів, зменшувати їх утворення, запобігати їх негативному впливу на здоров’я людей та навколишнє природне середовище під час проектування продукції, її виробництва, під час і після використання продукції;

2) здійснення відновлення відходів, утворенню яких не вдалося запобігти, забезпечуючи підготовку відходів до повторного використання, рециклінг або проведення інших операцій з відновлення, включаючи виробництво енергії;

3) видалення лише тих відходів, що непридатні з технологічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів.

Утворювачі відходів зобов'язані:

- запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів;
- класифікувати свої відходи;
- обробляти свої відходи самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, або передавати їх для оброблення суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які мають такий дозвіл;
- у разі утворення побутових відходів укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів;
- не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;
- вести облік відходів, що утворилися в результаті їхньої діяльності, та подавати відповідну звітність;
- розробляти та виконувати плани управління відходами підприємств, установ та організацій у встановленому порядку;
- забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів, а також забезпечувати дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях;
- надавати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність;
- відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону.

Закон України «Про управління відходами» регулює відносини пов'язані із запобіганням утворенню та з управлінням відходами. Відносини, що пов'язані з управлінням відходами, які містять метали чи їх сплави, вироби з металу здійснюються з урахуванням особливостей, що визначені у Законі України «Про металобрухт».

Вплив об'єкту в частині управління відходами оцінюється як екологічно допустимий.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 №1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів» (далі Порядок) в області ведеться реєстр місць видалення відходів (далі – МВВ), до якого 30.10.2018 року за №393 внесені дані щодо Рівненського міського полігону ТПВ (м. Рівне), яке розташовано на відстані 0,9 км на захід від с. Великий Житин Шпанівської ОТГ Рівненського району.

Щодня Рівненська громада генерує понад 300 тон побутових відходів, які вивозяться на полігон та захороняються без переробки. Міський полігон розташований на землях Шпанівської сільської ради, площею 21,15 га і розрахунковим терміном експлуатації – до 2028 року.

Централізоване очищення міста від побутових відходів здійснюється транспортними засобами. Полігон знаходиться в задовільному стані і має санітарно-захисну зону 500 м. Санітарний стан територій, підпорядкованих процесу санітарної очистки міста, залежить від своєчасності та технічної якості його проведення.

На території Шпанівської ОТГ Рівненського району (с. Шпанів, вул. Лугова, 27) у 2013 році введено в експлуатацію завод з переробки побутових відходів. Технологія роботи заводу полягає у тому, що всі зібрані побутові відходи

сортуються вручну, потім автоматично. Відсортовані відходи подрібнюються і переробляються на паливо. Обов'язково відділяється матеріал, який переробляється на вторинну сировину та продається – скло, залізо, кольорові метали. Проектна потужність заводу 120 тис. тонн на рік. Згідно з планом виробництва: 50,5 % - альтернативне паливо, 9,8 % - вторинна сировина, 39,7 % - компост та технічні матеріали. У 2015 році завод працював не на повну потужність, оскільки на державному рівні не врегульовано питання про віднесення до видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, перероблення та захоронення побутових відходів. Це не дозволяє Національній комісії, яка здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, встановити тарифи на зазначені види послуг.

Містобудівною документацією пропонується передбачити окремі контейнери для скла, пластмаси, паперу, металевих банок і харчових відходів на зупинках та громадських місцях, що дасть можливість зменшити навантаження на існуюче звалище шляхом вилучення за призначенням вторинних матеріалів з подальшим їх переробленням за відповідними технологіями на спеціалізованих підприємствах.

Місця розміщення майданчиків на об'єктах благоустрою населених пунктів визначаються у складі проектів будівництва житлових та громадських будинків і споруд, а для території садибної забудови – у складі проектів детальних планів цих територій. Благоустрій майданчиків передбачається відповідно до ДБН Б.2.2-5:2011.

Визначення черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, рециклінг, видалення та знешкодження та захоронення побутових відходів та ін. визначається окремою документацією «Схемою санітарного очищення» за окремим замовленням на основі Генерального плану, після його затвердження.

Згідно п. 11.2.4 ДБН Б.2.2-12:2019 на території населеного пункту необхідне облаштування пунктів приймання вторинної сировини. Кількість таких пунктів та їх місце розташування визначаються відповідно до схеми санітарного очищення.

Вивезення та рециклінг побутових відходів здійснюється комунальними службами на місце видалення відходів територіальної громади відповідно до Схеми санітарного очищення міста.

Утилізація трупів тварин проводиться Державним підприємством «Костопільський ветсанзавод».

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану території не буде впроваджено.

Існуюча тенденція на збільшення загальних обсягів утворених відходів I–IV класів небезпеки, більш ймовірно не матиме різких коливань найближчим часом, але в довготривалій перспективі матиме поступове зростання, тому впровадження ефективної системи управління відходами є вкрай необхідним.

Розвиток системи управління відходами є одним із пріоритетних завдань органів в сфері охорони навколишнього природного середовища. В згаданій сфері розроблені програми державного і місцевого рівня; очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів в сфері управління відходами на місцевому рівні.

Вплив об'єкту в частині управління відходами оцінюється як екологічно допустимим.

2.7. БІОРІЗНОМАЇТТЯ ТА ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ

Біорізноманіття – це різноманітність усіх видів живих організмів включаючи тварин, рослин, водних жителів, птахів, водоростей, грибів і т.д., які взаємодіючи між собою утворюють різноманітність екосистем. Це сукупність генів, видів та екосистем в певному регіоні.

Збереження біорізноманіття є важливою складовою екологічної політики України, оскільки займаючи менше 6% площі Європи, Україна володіє 35% її біорізноманіття.

Біорізноманіття Рівненщини є одним з її найбільших багатств, яке забезпечує екосистемні та біосферні функції живих організмів, їх угруповань та формує середовище життєдіяльності людини.

Внаслідок нераціонального використання природного біорізноманіття продовжує відбуватися процес втрати його біологічної стійкості і витіснення цінних видів флори та фауни.

Причинами збіднення біорізноманіття є як природні процеси, так і вплив людини. Зокрема, основними загрозами біорізноманіттю України є антропогенні чинники, які можна поділити на такі групи (Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2015 році):

1) **пряме фізичне знищення** (неконтрольоване полювання, рибальство, незаконна вирубка лісів, заліснення степів, перевипасання, монокультурні способи ведення лісового та сільського господарства, цілеспрямоване випалювання, розорювання, розробка кар'єрів, рекреаційне навантаження та урбанізація);

2) **зміна природних середовищ** (денатуралізація природних ландшафтів, фрагментація оселищ, модифікація місцезростань, заростання степових ландшафтів чагарниками);

3) **забруднення** природного середовища (біологічне, комунальне, інтенсивне забруднення сільськогосподарських земель та інших угідь хімічними засобами захисту рослин, промисловими та побутовими відходами).

Основними причинами зменшення рівня біорізноманіття в області є відсутність збалансованого функціонування господарської діяльності, зокрема це пов'язано із приватизацією землі, внаслідок чого відбуваються зміни складу, структури ґрунтів, розорення пасовищ, сіножатей, цінних природних територій. Екологічними проблемами, що пов'язані із негативними впливами антропогенних чинників на структурні елементи екомережі, біо- та ландшафтне різноманіття є:

- екстенсивне ведення сільського господарства, забруднення сільськогоподарських земель та інших угідь хімікатами, промисловими та побутовими відходами;
- надмірне рекреаційне навантаження на узбережжя водних об'єктів та інших рекреаційних ділянок;
- деградація полезахисних лісосмуг, пов'язаних з їх вирубуванням і недостанім поновленням;
- здійснення постійних весняних та осінніх спалювань сухої рослинності та пожнивних решток;
- забруднення водойм органікою та порушення гідрорежиму річок на багатьох ділянках призводить до «цвітіння води», що негативно позначається на гідробіонтах та в цілому рибних запасах;
- нераціональна технологія обробітку ґрунтів;

передача у приватну власність та у користування добре збережених природних територій із подальшим їх використанням у якості сільськогосподарських угідь;

- самозахоплення земель і їх господарське перетворення.

Забруднення атмосферного повітря, окрім прямої шкоди здоров'ю людей, негативно впливає на рослинний та тваринний світ, а саме призводить до уповільнення росту зелених насаджень, зменшення чисельності окремих видів рослин та тварин, зниження родючості ґрунтів та якості сільськогосподарської продукції. Ступінь забруднення атмосферного повітря є визначаючим фактором для росту, розвитку, продуктивності рослин і екологічного благополуччя наземних екосистем в цілому. Коли вміст деяких складових газового середовища перевищує критичний рівень адаптації і стійкості, наступає стресова реакція і порушується функціонування найбільш чутливих компонентів системи.

Серед основних впливів забруднювальних речовин, що містяться у атмосферному повітрі, на різні рівні екосистеми виділяють наступні:

накопичення забруднювальних речовин у рослинах та інших компонентах екосистем (ґрунт, лісова підстилка, поверхневі та ґрунтові води);

порушення, пов'язані із забрудненням продуктів харчування рослиноїдних тварин (наприклад, флюороз);

зниження видової різноманітності, обумовлене у тому числі зміною умов конкуренції;

порушення взаємозв'язків у спільнотах і в екосистемі в цілому

порушення біохімічних циклів;

зниження стабільності екосистеми і послаблення її здатності до саморегуляції.

Найбільш небезпечними речовинами для рослин, що знаходяться у забрудненому атмосферному повітрі, є сірчистий ангідрид, фтормісткі сполуки та смог усіх типів. Внаслідок надлишку в повітрі сірчистого ангідриду листя дерев темнішає, зморщується й опадає, а голки хвойних дерев стають спочатку темно-червоними, а потім засихають. Під дією фтору листя і квіти культурних рослин знебарвлюється, укриваються плямами, опадають, рослини гинуть. Також значної шкоди зеленим насадженням завдають оксид вуглецю, хлор і хлористоводнева кислота, а також вуглеводні, зокрема, бензол, антрацен, бенз(а)пірен. Особливо негативно діють на рослини відпрацьовані гази автотранспорту, що спричиняє масове всихання дерев, чагарників і трав'яної рослинності. Забруднення повітря відпрацьованими газами автомобілів призводить до утворення фотооксидантів (фотохімічних окисників), що є джерелами вторинного забруднення повітря.

Збереження біорізноманіття та його невиснажливе використання розглядається як один із пріоритетів у сфері природокористування, екологічної безпеки та охорони природи, невід'ємна складова збалансованого економічного і соціального розвитку регіону. Першочерговими завданнями зі збереження біологічного та ландшафтного різноманіття та формування національної екологічної мережі є:

- збільшення площі природно-заповідного фонду до середньоєвропейських показників;

- забезпечення ефективного функціонування екологічної мережі;

- удосконалення системи моніторингу біологічного та ландшафтного різноманіття;

- підвищення рівня обізнаності населення з питань збереження біорізноманіття та формування екомережі;
- підтримка розвитку екологічного туризму.

Відповідно до генерального плану м. Рівне озеленені території в місті складають 414,2 га, в тому числі загального користування – 329,4 га; спеціальні – 31,8 га, обмеженого користування – 53,0 га. Існуюча забезпеченість населення зеленими насадженнями загального користування становить 14,6 м2 на 1 мешканця.

Територія ДПТ, відповідно до розробленої Регіональної схеми екологічної мережі Рівненської області яка затверджена рішенням Обласної ради № 225 від 17 червня 2016 року, не відноситься до екологічної мережі (див. Рисунок 2.4).

Рисунок 2.4 – Фрагмент карти «Регіональна екологічна мережа Рівненської області»

Для забезпечення екологічного збалансованого розвитку, збереження популяцій видів рослин і тварин в області створена та існує мережа природно-заповідного фонду, до якої станом на 01.10.2023 року віднесено 331 територій та об'єктів загальною площею 229,1 тис. га, що складає 11,4 % від загальної площі області, в тому числі 29 об'єктів загальнодержавного значення площею 114,5 тис. га та 302 об'єкти місцевого значення площею 114,6 тис. га.

За даними Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації в межах ДПТ та на суміжних територіях об'єкти природно-заповідного фонду відсутні.

Найближчий об’єкт ПЗФ знаходиться на відстані 1,5 км в південно-західному напрямку від межі ДПТ – Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Рівненський парк культури і відпочинку ім. Т.Г. Шевченка", площею – 32,0 га. Затверджений постановою колегії Держкомприроди УРСР від 25.07.1979 р.

На відстані 0,5 км в південно-східному напрямку від території ДПТ в межах суміжної Шпанівської територіальної громади - Заповідне урочище місцевого значення «Бармаківське», площею – 22,4 га, створеним рішенням Рівненської обласної ради №584 від 27.05.2005 р.

Згідно з рішенням Рівненської обласної ради від 20.09.2024 року №1010 був створений дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» орієнтовною площею 7,6927 га на території комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти». Територія ДПТ знаходиться в південно-західному напрямку на відстані 4,08 км від даного об’єкту.

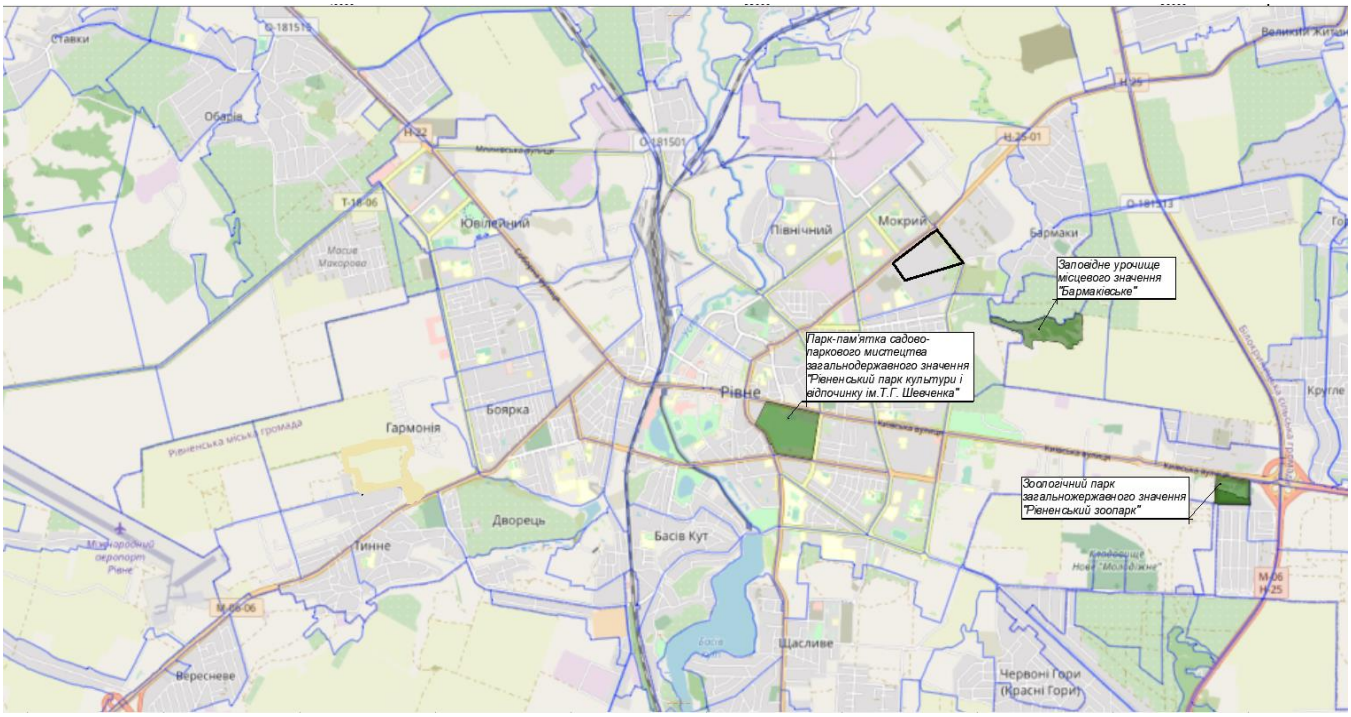

Рисунок 2.5 – Фрагмент карти з нанесеними об’єктами ПЗФ

З об’єктів Смарагдової мережі України найближчим є територія, що пропонується до включення у мережу – Долина річки Горинь у Рівненській області (UA0000413) площею 35677,88 га, на відстані близько 7,2 км на північ від території планованої діяльності.

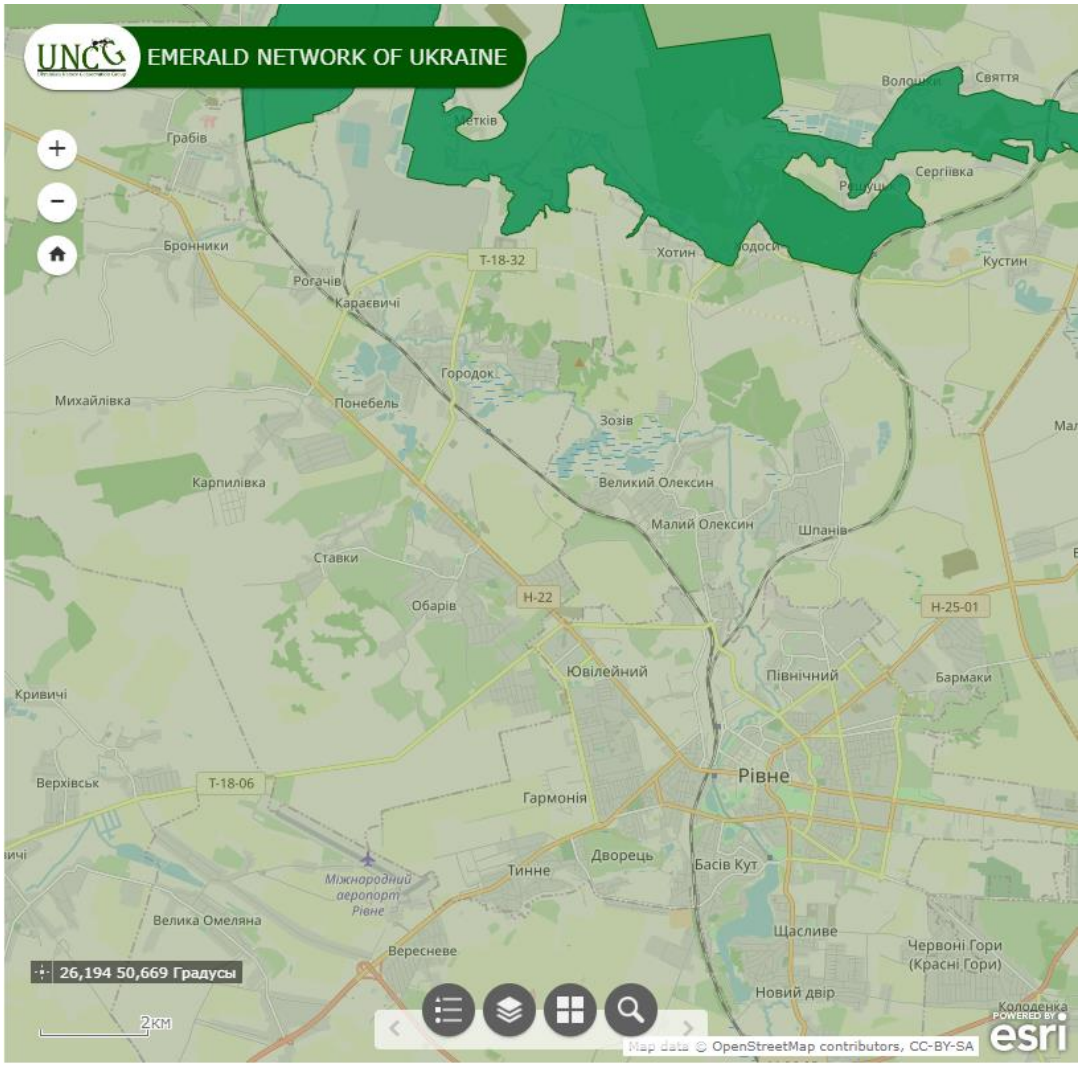

Рисунок 2.6 – Карта з нанесеними об’єктами Смарагдової мережі

Вплив на об’єкти ПЗФ та Смарагдову мережу зі сторони планової діяльності на території ДПТ відсутній.

Згідно зі ст.5 Закону України «Про екологічну мережу України» до складових структурних елементів екомережі включаються:

а) території та об’єкти природно-заповідного фонду;

б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;

в) землі лісового фонду;

г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;

ґ) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;

д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів;

е) інші природні території та об’єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам’яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об’єкти, що мають особливу природну цінність);

є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;

ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;

з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо;

и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно з Законом України «Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України» (далі концепція) біорізноманіття є національним багатством України, яке забезпечує екосистемні та біосферні функції живих організмів, їх угруповань та формує середовище життєдіяльності людини. На жаль, сьогодні біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі, меліорації, спорудження водосховищ, створення мереж транспортної інфраструктури та здійснення інших видів господарської діяльності. Серед іншого в Концепції створення та упорядкування прибережно-захисних смуг водних об'єктів; збереження лучних та степових систем; інвентаризація місцевих болотних угідь; здійснення заходів, спрямованих на відновлення лісів у місцях їх природного зростання і заліснення нових територій, оптимізація рекреаційного навантаження на лісові масиви тощо визначається як заходи по збереженню біологічного різноманіття.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера, об’єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в межах ДПТ і на суміжних територіях відсутні.

Відповідно до Концепції блакитно-зелених коридорів Рівненської міської територіальної громади територія вздовж вулиці Василя Червонія, що проходить по межі ДПТ віднесена до зелених коридорів Рівненської громади.

В межах розроблення ДПТ території, які можуть бути віднесені до елементів локальної екомережі відсутні.

Детальна оцінка поточного стану та цінності рослинного покриву та біотопів можливі лише після проведення низки польових досліджень.

Враховуючи те, що в результаті провадження планованої діяльності перевищень нормативів шуму, якості атмосферного повітря, ґрунтів та водних об’єктів не передбачається, можна вважати вплив на рослинний, тваринний світ та біорізноманіття допустимим.

Відповідно до даних Управління культури і туризму Рівненської ОДА на території ДПТ відсутні пам’ятки культурної спадщини, які взяті на державний облік.

Згідно діючої містобудівної документації територія не потрапляє в межі охоронюваної зони пам’яток архітектури національного та місцевого значення, зони охоронюваного ландшафту.

Якщо під час проведення будь-яких земляних робіт буде виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, у відповідності до вимог статті 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини», подальше ведення робіт буде зупинено і протягом однієї доби буде повідомлено про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи.

Земляні роботи будуть відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території.

Для максимального збереження озеленених територій та покращення екологічної ситуації пропонується облаштувати проектні автостоянки, на території

житлових груп та громадських закладів, покриттям із перфорованих плит замощення або газонних решіток ТТЕ.

Такі системи довго зберігають водопроникність, оскільки завдяки розподілу тиску по великій поверхні і тривалій рухливості решітки ґрунт не ущільняється, таким чином, зберігаючи свою природну гідроактивність.

Детальним планом передбачено озеленення території проектних житлових утворень як зелених насаджень обмеженого користування відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12:2019 табл. 8.2 для території житлової та житлово-громадської (мікрорайон) рівень озеленення повинен становити не менше 25 %.

Згідно з табл. 8.1 ДБН Б.2.2-12:2019, нормативне озеленення складає 6 м² на людину. Тому загальна площа озеленення має скласти не менше – 8120 х 6 м² = 48720 м².

Нормативне озеленення території мікрорайону передбачається частково на прибудинкових територіях багатоквартирних житлових будинків, частково на територіях зелених насаджень загального користування площею 1,674 га, що передбачені проектом. З врахуванням 25% озеленення проектної території житлової забудови, площа озеленення, прийнята в проекті становить орієнтовно 5,4 га, що забезпечує потребу у ландшафтних та рекреаційних територіях на мікрорайонному рівні.

Вільну від забудови територію засаджують деревно-чагарниковими породами, що мають фітонцидні властивості, а також породами дерев і чагарників, стійких до впливу газів і диму. Дерева і чагарники висаджуються на регламентованій віддалі від будівель та меж сусідніх ділянок.

2.8. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. ФІЗИЧНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Джерелами електромагнітного випромінювання на території ДПТ є лінії електропередач. З метою забезпечення збереження і надійності роботи електричних мереж, створення належних умов їх експлуатації, а також запобігання нещасним випадкам від впливу електричного струму Правилами охорони електричних мереж, затвердженими постановою КМУ від 27.12.2022 р. №1455 (далі-Правилами), передбачено встановлення відповідних охоронних зон електричних мереж.

Існуючі системи ЛЕП – 10 кВ, підземний кабель 10 кВ та 0,4 кВ, як комунікаційні коридори з проявом електромагнітного фону мають охоронну зону 10м та 1 м відповідно по обидві сторони від лінії. Трансформаторні підстанції потужністю не більше 2 х 1000 кВА і розподільні пункти напругою до 20 кВ слід споруджувати закритими і розміщувати від вікон житлових і громадських будинків на відстані не менше 7-10 м залежно від класу вогнестійкості.

Ризики фізичних факторів впливу, таких як електромагнітне випромінювання, є мінімальними.

Основними джерелами акустичного забруднення території є автомобільний транспорт.

В умовах тенденції збільшення кількості автотранспортних засобів, прогнозується зростання впливу на організм людини несприятливих фізичних факторів. Транспорт є основним джерелом шуму у містах. Відповідно до наявних результатів проведених досліджень 60 – 80% шумів, що супроводжують людину в житловій забудові, створюють транспортні потоки (автотранспорт, залізничний, прольотний шум аеропортів). Транспортний шум є одним з найбільш небезпечних параметричних забруднень навколишнього середовища.

Головними видами несприятливого впливу шуму навколишнього середовища є перешкода сну, ризик пошкодження слуху, рідше визнаються несприятливими такі впливи шуму на людину, як фізіологічні (кардіоваскулярні та циркуляторні проблеми), перешкода мовному зв'язку, психологічні проблеми, що походять від інтенсивного роздратування, соціальні поведінкові проблеми. Так, шум може викликати роздратування і агресію, артеріальну гіпертензію (підвищення артеріального тиску), тиннитус (шум у вухах).

Ділянками значних акустичних навантажень з перевищенням ГДР можуть бути вул. В. Червонія та вул.З ахисників Маріуполя, на ділянках якої може спостерігатись підвищена інтенсивність транспортного руху. Основними джерелами фізичного впливу на атмосферне повітря від проектного об'єкта є робота двигунів машин та механізмів, що здійснюють будівельно-монтажні роботи та зварювальний апарат. При дотриманні вимог техніки безпеки та санітарії згідно табл.1 ДБН В.1.1-31:2013, допустимий еквівалентний рівень звукового тиску на території житлової забудови - 55дБА (вдень); 45 дБА (вночі).

Відповідно до проведених досліджень шумового навантаження та інфразвуку в 4-ох точках, по сторонах світу від проектної межі проведених ДУ «Рівненський ОЦКПХ МОЗ» (протокол №252-255/04.11.2024 року, див. Додаток 18) виміряні рівні звуку в точках проведення досліджень відповідають вимогам ДСН №463 від 22.02.2019 року «Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови».

Негативного впливу на оточуюче природне середовище та здоров'я людей від шумового навантаження при проведенні будівельно-монтажних робіт та при експлуатації об'єкта планованої діяльності не очікується.

В 2022 році радіометричний аналіз проб атмосферних випадінь з повітря проводився Рівненським обласним центром гідрометеорології в 19 пунктах спостережень 9 західних областей, з них два пункти знаходяться в межах Рівненської області – М Сарни, АМСЦ Рівне.

Протягом року різких коливань величини сумарної бета-активності не спостерігалось. Максимальні значення відрізняються від середньомісячних у 1,8-2 рази. Річна сумарна бета-активність атмосферних випадінь в пунктах контролю перевищує доаварійні рівні приблизно в 1,07 рази (584 Бк/м2 – середнє у колишньому СРСР доаварійне значення річної сумарної бета-активності атмосферних випадінь). Випадків перевищення сумарної бета-активності значення 110 Бк/м2 за добу у даних пунктах спостереження не виявлено.

Щомісячно проводився гама-спектрометричний аналіз проб атмосферних випадінь на вміст ^{137}Cs у пунктах спостережень АМСЦ Рівне та МС Сарни. Випадків перевищення гранично допустимих рівнів концентрації ^{137}Cs в пробах не виявлено. Щоденні спостереження за потужністю експозиційної дози гама-випромінювання проводились в 4 пунктах контролю: м. Рівне (радіологічна лабораторія), АМСЦ м. Рівне, М Сарни, М Дубно. Росту величини експозиційної дози гама-випромінювання в пунктах спостереження не встановлено, появу «свіжих» радіоактивних продуктів не зареєстровано.

Можна очікувати подальше зменшення концентрації штучних радіонуклідів в повітрі, як за рахунок їх природного розпаду, так і їх подальшого заглиблення у ґрунт.

2.9. СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Стан атмосферного повітря – один з головних чинників, які впливають на здоров'я населення. Щороку по всій країні в атмосферу виділяється близько 17 млн. т шкідливих речовин. Стан атмосферного повітря в Україні викликає занепокоєність екологічних організацій та медиків.

Згідно звіту Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) забруднене навколишнє середовище є однією найголовніших причин високої смертності у світі. Найбільше на здоров'я українців впливає забруднене повітря. Шкідливі речовини, що викидаються в атмосферу в результаті діяльності підприємств та автотранспорту, мають значний вплив на зміну клімату, а, відтак, і на погіршення стану здоров'я людей. Забруднення атмосферного повітря промислових міст призводить до отруєння населення токсичними речовинами, погіршення здоров'я, зниження працездатності, погіршує умови життя населення. Люди, що проживають в забруднених районах та поблизу автомагістралей, частіше хворіють на хвороби верхніх дихальних шляхів, серцево-судинні захворювання, а також хвороби ока. Шкідливі речовини в складі атмосферного повітря, часто є причиною патологій у новонароджених. Особливо шкідливо ці речовини впливають на плід в перші два триместри вагітності, коли відбуваються основні процеси його розвитку.

В цілому здоров'я населення можна оцінити такими показниками, як середня тривалість життя при народженні або після досягнення певного віку, загальна смертність та смертність дітей до одного року життя, захворюваність і функціональні відхилення, поширеність хвороб.

За даними Головного управління статистики в області станом на 01.01.2023 року чисельність наявного населення становить 1141,8 тис. осіб, в т. ч. міське населення 541,8 тис. осіб, сільське – 600 тис. осіб. Середня тривалість життя в області дещо вища ніж в Україні в цілому і становить 69,9 роки (чоловіки – 64,9 роки, жінки – 75,1 роки).

В цілому у 2022 році процес природного приросту набув вектору природного скорочення. В порівнянні з 2021 роком природний приріст зріс, а рівень смертності навпаки зменшився:

- зменшився природний приріст з -3,3 до -2,1 на 1000 осіб;
- рівень народжуваності зменшився з 10,2 до 8,9 дітей на 1000 осіб;
- показник смертності зменшився з 13,5 до 11 на 1000 осіб;
- показник дитячої смертності зменшився з 9,45 до 7,78 дітей на 1000 народжених живими.

Динаміка демографічних процесів в області за останні п'ять років наведена в табл. 2.8.

Таблиця 2.8. Динаміка демографічних процесів в області

Показники, на 1000 осіб	*Значення показників за роками*					*Зміни у 2021р..(+/-) у порівнянні з 2020р.*
	2018	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	
Народжуваність	11,5	10,7	10,6	10,2	8,9	-1,3
Загальна смертність	12,5	12,3	13,5	14,9	11,0	-2,5
Природний приріст (скорочення)	-1,0	-1,6	-2,9	-4,7	-2,1	+1,2
Смертність дітей до 1 року на 1000 народжених живими	6,41	8,5	5,3	9,5	7,78	-1,67

За останні п’ять років в області відмічається зменшення кількості народжених дітей. За рахунок зменшення рівня смертності природній приріст у 2022 році зріс з - 3,3 до -2,1 на 1000 осіб. Природне поновлення населення зберігається лише у Сарненському та Вараському районах.

Значно більшим середньо обласного показника смертність населення в Дубенському районі.

Показник смертності дітей віком до 1 року також зменшився і становив 7,78 на 1000 народжених живими у 2022 році (у 2021 році – 9,4 на 1000 народжених живими). Вищою середнього обласного показника смертність дітей до 1-го року в Рівненському та Сарненському районах.

Структура смертності протягом останніх років залишається незмінною: на першому місці – хвороби органів дихання, на другому – хвороби системи кровообігу, на третьому – хвороби ендокринної системи, далі – новоутворення та Погіршення стану довкілля безпосередньо впливає на зростання кількості людей, що страждають від хронічних хвороб: алергій, хвороб систем кровообігу та онкологічних захворювань. Захворюваність населення можна вважати найбільш чутливим показником, який характеризує вплив середовища на людину. При цьому первинна захворюваність визначається на основі лише вперше зареєстрованих випадків хвороби протягом року, загальна (поширеність) враховує всіх хворих, виявлених на момент обліку.

За даними Комунального підприємства «Обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики» в 2022 році в порівнянні з 2021 роком в області відмічається дещо зменшення рівнів поширеності хвороб з 1708,1 до 1640,5 на 1000 осіб та первинної захворюваності з 793,2 до 759,6 на 1000 осіб серед всього населення.

Динаміка первинної захворюваності та поширеності хвороб серед населення Рівненщини за останні 5 років наведена в табл. 2.9.

Таблиця 2.9. Динаміка захворюваності та поширеності хвороб серед населення області (на 1000 осіб)

Категорії населення	*2018 р.*	*2019 р.*	*2020 р.*	*2021 р.*	*2022 р.*
Захворюваність всього населення області	716,5	693,5	591,1	793,2	759,6
в т. ч. – дорослі	515,6	502,1	458,9	660,5	663,1
- підлітки (15-17 років)	1526,0	1411,0	1258,6	1214,3	1066,8
- діти (до 14 років)	1323,0	1262,4	972,8		
Поширеність	1837,0	1797,0	1384,4	1708,1	1640,5

На перше місце за поширеністю хвороб серед населення області вийшли хвороби органів дихання. Поширеність хвороб органів дихання у 2022 році становила 335,4 випадків на 1000 осіб, на другому місці знаходиться поширеність хвороб системи кровообігу – 349,7 випадків на 1000 осіб, поширеність хвороб ендокринної системи – 126,5 випадків на 1000 осіб, поширеність хвороб крові і кровотворних органів – 13,1 випадків на 1000 осіб, новоутворень – 23,9 випадків на 1000 осіб.

Динаміка поширеності серед населення області хвороб системи кровообігу, органів дихання, органів травлення, ендокринної системи, крові та кровотворних органів, новоутворень за останні 5 років наведена в табл. 2.10.

Таблиця 2.10. Поширеність хвороб (на 1000 осіб)

Класи хвороб	*2018 р.*	*2019 р.*	*2020 р.*	*2021 р.*	*2022 р.*
Система кровообігу	480,9	467,8	320,2	344,1	335,4
Органи дихання	369,9	361,7	335,8	368,0	349,7
Ендокринна система	137,7	140,8	130,3	130,1	126,5
Кров і кровотворні органи	28,9	16,3	13,9	13,7	13,1
Новоутворення	47,3	48,4	21,5	22,7	23,9

Зростання онкозахворюванності та захворюваності на туберкульоз залишається важливою медико-біологічною та соціально-економічною проблемою як в області, так і в цілому в державі. Не останню роль у захворюваності населення цими хворобами відіграють несприятливі екологічні фактори, адже ряд забруднювальних речовин, що потрапляють у повітря, питну воду, через ґрунт у рослини, тварини та продукти харчування відзначаються своєю канцерогенною дією. Особливо небезпечними є радіонукліди, що потрапили у довкілля внаслідок аварії на ЧАЕС.

Онкологічна ситуація в області характеризується значною поширеністю злоякісних новоутворень серед населення, зростанням контингентів онкохворих, яка протягом останніх років зростає. Станом на 01.01.2023 року поширеність злоякісних новоутворень становить 2385,8 на 100 тис. осіб, первинна захворюваність 252,5 на 100 тис. осіб. В порівнянні з 2021 роком поширеність злоякісних новоутворень серед населення області зросла на 3 %.

Ситуація з онкологічними захворюваннями та туберкульозом в області наведена в табл. 2.11.

Таблиця 2.11. Ситуація з онкологічними захворюваннями та туберкульозом (на 100 тис. осіб) в області за останні п’ять років

Назва показника	*2018 р.*	*2019 р.*	*2020 р.*	*2021 р.*	*2022 р.*
Захворюваність на онкопатологію на 100 тис. осіб	259,1	266,1	224,3	244,5	252,5
Відсоток 4 стадії онкозахворювань (у вперше виявлених хворих)	14,0	13,3	13,1	13,4	13,5
Поширеність злоякісних новоутворень на 100 тис. осіб	1942,8	2068,7	2148,4	2273,8	2385,8
Захворюваність активним туберкульозом на 100 тис. осіб	41,8	41,5	30,6	31,7	37,5
Відсоток занедбаних форм туберкульозу (серед вперше виявлених хворих)	36,1	31,2	35,4	33,2	32,6
Поширеність (хворобливість) активним туберкульозом на 100 тис. осіб	64,2	63,8	50,8	44,4	46,5

За даними наукових досліджень негативні фактори, що мають вплив на здоров’я людини, за значимістю розподіляються так:

- соціальні –37%;
- забруднення атмосферного повітря –21%;
- медичні та біологічні –19%;
- забруднення питної води –13%;
- інші причини –10%

Мережа закладів охорони здоров'я Рівненської міської ради первинного рівня надання медичної допомоги станом на 2022 рік складається із 3 самостійних центрів первинної медико-санітарної допомоги та 2 відділень сімейної медицини, що входять до складу багатопрофільних стаціонарних закладів. Кількість населення, що обслуговується первинною ланкою за деклараціями, складає понад 231 тисячу осіб.

При закладах охорони здоров’я Рівненської міської територіальної громади діють пункти невідкладної медичної допомоги, що забезпечують надання медичної допомоги дитячому та дорослому населенню щоденно, в тому числі і у вихідні дні. Протягом 2020 року пунктами забезпечено 4888 оглядів пацієнтів вдома та при безпосередньому зверненні незалежно від місця проживання, у 2021 році – 3404.

Первинна ланка здійснює облік, ведення реєстру громадян, які страждають на різні захворювання, в тому числі і рідкісні (орфанні) – муковісцидоз, фенілкетонурія, неспецифічний виразковий коліт та інші, динамічний нагляд та диспансерне спостереження, визначає та проводить заходи з їх профілактики, забезпечує надання відповідної медичної допомоги та організовує забезпечення необхідними лікарськими засобами та виробами медичного призначення.

Особливої уваги потребують заходи щодо профілактики, раннього виявлення та лікування соціально небезпечних захворювань. Показник захворюваності на туберкульоз серед членів Рівненської міської територіальної громади за 2020 рік склав 28,0 на 100 тисяч населення, за 2021 рік – 32,4, за 6 місяців 2022 року – 26,5.

Захворювання опорно-рухової системи займають провідну позицію в структурі захворювань населення, про що свідчить статистика.

Протягом десятиріч у громаді сформувалася загрозлива ситуація, коли дві третини всіх випадків смерті спричинені серцево-судинними і судинно-мозковими захворюваннями. Вони також ведуть до ранньої інвалідизації населення. Рівень онкологічних захворювань також залишається на високому рівні.

Особливу тривогу викликає стан здоров’я дитячого населення, який має тенденцію до погіршення.

Аналізуючи демографічну ситуацію, яка є в м. Рівному впродовж І півріччя 2020 року – показник народжуваності становить 5,2 на 1 тис. населення (в 2019 році 6,2), показник смертності – 3,7 на 1 тис. населення проти 3,2 в І півріччі 2019 року, природній приріст складає +1,5.

Щорічно серед структури смертності населення перше місце займають захворювання системи кровообігу 67,2 % (І півріччя 2019 року – 68,1 %), друге – новоутворення – 20,0 % (І півріччя 2019 року – 20,6 %). Серед смертності населення в працездатному віці – 64,1 % складають особи чоловічої статі (в І півріччі 2019 році цей показник становив 70 %).

Протягом звітного періоду 2020 року кількість відвідувань на одного жителя значно знизилась та становить 2,9 проти 5,2 у І півріччі 2019 року. Таке значне зменшення відвідувань в заклади охорони здоров′я зумовлене карантинними заходами по боротьбі з коронавірусною інфекцією, що впроваджені в закладах охорони здоров′я міста. Враховуючи трансформацію галузі охорони здоров′я, зміни законодавчих актів, що регламентують надання медичної допомоги населенню та карантинні заходи призвели до зниження показника відвідувань населення лікарями на дому: показник відвідувань на дому з 156,7 в І півріччі 2019 року на 1 тис. населення знизився до 42,5 за І півріччя 2020 року.

Карантинні заходи по боротьбі з коронавірусом, що були впроваджені в закладах охорони здоров′я міста Рівного вплинули на показники діяльності на усіх рівнях надання медичної допомоги.

В звітному періоді зменшився показник первинної захворюваності серед населення м. Рівного – 305,0 на 1 тис. населення проти 433,4 на 1 тис. населення у І півріччі 2019 року – зменшення показника відбулось переважно через зменшення первинної захворюваності серед всього населення. Серед дорослого населення в І півріччі 2020 року дещо зменшилась кількість захворюваності на ішемічну хворобу серця, та інфаркти міокарда (в І півріччі 2020 – 103 випадки, в І півріччі 2019 – 150 випадків) та зареєстровано менше інсультів всіх форм в порівнянні з минулорічним звітним періодом (в І півріччі 2020 – 275 випадків,в І півріччі 2019 – 307 випадків). Зменшення показника дитячої захворюваності сприяло і зниженню показника первинної дитячої інвалідності. В звітному періоді показник первинної дитячої інвалідності становить 7,5 на 10 тис. дитячого населення проти 10,9 в І півріччі 2019 року.

Станом на 01.07.2020 року забезпеченість населення стаціонарними ліжками складає 47,9 на 10 тис. населення. За звітний період значно зменшилась кількість хворих пролікованих в стаціонарах в порівнянні з І півріччям 2019 року в зв′язку із призупиненням планової госпіталізації на період карантинних заходів по коронавірусній інфекції. У звітному періоді на 6 477 осіб менше проліковано, ніж за аналогічний період минулого року.

Ключовими проблемами охорони здоров’я населення Рівненської громади залишаються [38]:

незадовільний стан здоров’я дорослого та дитячого населення;

недостатнє медикаментозне і матеріально-технічне забезпечення закладів охорони здоров’я;

диспропорція у фінансуванні первинного та спеціалізованого рівнів надання медичної допомоги;

брак сучасних медичних технологій, недостатній рівень інформованості про сучасні медичні технології, обмежено доступні засоби збереження здоров’я та активного дозвілля;

недостатня ефективність заходів щодо формування здорового способу життя;

брак фінансових ресурсів для забезпечення ефективної діяльності системи охорони здоров’я.

Погіршення стану здоров’я зумовлене насамперед комплексом медичних, соціально-економічних та екологічних чинників, розповсюдженістю шкідливих звичок, нераціональним харчуванням, низьким рівнем відповідальності батьків за здоров’я дітей. Безумовно, на погіршення стану здоров’я мають вплив і надзвичайні ситуації та пандемії.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проект детального плану території не буде впроваджений.

До чинників, що впливають на стан здоров’я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території населеного пункту для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров’я відповідно державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об’єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, санітарного очищення території. Реалізація цих завдань передбачає визначення комплексу інженерних заходів з досягнення якості постачання комунальних послуг. Зокрема впливовим фактором для здоров'я жителів м. Рівне є якість питної води.

Організація системи громадського обслуговування забезпечує комплексність забудови за рахунок доведення до нормативних показників забезпеченості населення об’єктами соціально-гарантованого рівня обслуговування як в районах існуючої забудови, так і в районах перспективного будівництва.

Реалізація цих завдань передбачає насамперед виконання комплексу рішень щодо містобудівного розвитку, а також інженерно-технологічних заходів, що визначаються відповідними розрахунками.

При будівництві використовуватимуться будматеріали, що відповідають вимогам санітарного законодавства України, що забезпечить відсутність негативного впливу на здоров’я людей.

Виходячи з вищевикладеного, аналізуючи динаміку та тенденцію забруднення компонентів навколишнього середовища, можна зробити висновок, що без провадження планованої діяльності показники забрудненості довкілля швидше за все залишаться на рівні даних, наведених у даному розділі Звіту.

Суттєвих змін стану атмосферного повітря без здійснення планованої діяльності не відбуватиметься. Погіршення радіаційного фону за базовим сценарієм не прогнозується. Гідрохімічний стан поверхневих вод значних змін не зазнає.

У випадку, якщо документ державного планування не буде затверджено, цілі пов’язані з підвищенням соціально-економічний впливу обумовлені створенням нових робочих місць, надходженням коштів в бюджет, розвиток інфраструктури регіону, забезпечення будівельної галузі сировиною досягнуті не будуть.

У випадку, якщо документ державного планування не буде затверджено, показники стану здоров’я населення та рівні захворюваності залишаться без змін.

2.10. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ

Місто Рівне – адміністративний, культурний та господарський центр Рівненської області, адміністративний центр новоствореної Рівненської міської територіальної громади. Крім м. Рівне в межі громади входить смт Квасилів.

Місто розташоване на річці Устя. Через місто проходять автошляхи Київ — Житомир — Рівне — Дубно — Львів — Чоп (М06, частина Е40), Рівне — Луцьк — Устилуг (Н22) і Старокостянтинів — Острог — Здолбунів — Рівне — Сарни — Житковичі (Білорусь) (Н25).

Провідною галуззю матеріального виробництва та відповідно однією з основних бюджетоутворювальних галузей у громаді залишається промисловість.

До найбільших промислових підприємств громади належать: ПрАТ «Рівнеобленерго» (передача електроенергії), ТзОВ «Рівнетеплоенерго» (постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря), ПрАТ «Агроресурс» (виробництво газових та твердопаливних котлів, теплогенераторів, промислової теплотехніки), ПМП-науково-виробнича фірма «Продекологія» (магнітні, електричні, пневматичні сепаратори, металодетектори та освітлювачі-грязьовики магнітні для підприємств 58 спеціалізованих галузей і підгалузей промисловості), ТзОВ «Морган Феніче» (виробництво меблів), ПрАТ «Рівненська фабрика нетканих матеріалів» (неткані полотна для різних галузей народного господарства), ТзДВ «Поліссяхліб» (хліб та хлібобулочні вироби), ТзОВ «Рівне-Борошно» (виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості), ТзОВ «Рівень ЛТД» (виробництво та реалізація пива) тощо.

За оціночними даними частка реалізації промислової продукції (товарів, послуг) підприємствами Рівненської міської територіальної громади складає більше 20 % від показника в цілому у Рівненській області.

Місто Рівне займає вигідне транспортно-географічне положення, індекс якого становить 1,56. Показник природно-ресурсного потенціалу – 1,48.

Відповідно до аналізу рівня соціально-економічного розвитку окремих таксонів Рівне відноситься до 1 типу з високим показником потенціалу та високим рівнем соціально-економічного та містобудівного розвитку.

Головною проблемою для таксону 1 типу є техногенне навантаження на природне середовище.

В той же час таксон має найвищі показники транспортно-географічного природно-ресурсного трудового потенціалу, соціального, соціально-інфраструктурного та містобудівного розвитку. Це зумовлює формування головного завдання розвитку регіону - підвищення рівня розвитку економіки шляхом застосування економічно обґрунтованих і технічно досконалих ресурсо- та природозберігаючих, маловідходних технологій, інноваційною та екологічною спрямованістю галузей промисловості. Окремим завданням, визначеним в Генеральній схемі планування території України є регламентація містобудівного розвитку регіону із структурно-технологічною перебудовою виробничої бази, оптимізацією структури землекористування, екологічною реабілітацією міських територій та розвитком соціально-культурного потенціалу.

Таблиця 2.12. SWOT-аналіз ситуації в Рівненській міській громаді

Сильні сторони	Слабкі сторони
Місто має диверсифіковану економіку	Високий рівень безробіття, брак робочих місць.
Найвища частка дітей у порівнянні з містами-сусідами.	Низький рівень доходів населення, значна частка тіньової економіки
Розвинена автотранспортна мережа, наявність залізниці та діючого аеропорту з якісною злітною смугою	Застарілі інженерні мережі, брак вуличного освітлення та каналізаційних мереж в окремих районах.
Забезпечення артезіанською питною водою одне з найкращих в Україні.	Завантаженість транспортом центру міста, застарілий та незручний громадський транспорт.
Низький рівень забруднення навколишнього природного середовища.	Система освіти та підготовки кадрів не розвиває підприємництво, частково не відповідає потребам роботодавців
Система підготовки професійних кадрів (робітничі професії, інженери водного господарства) є однією з кращих в Україні.	Неефективна система управління відходами.
Компактне розміщення закладів, що надають адмінпослуги підвищує комфортність життя в місті.	Забрудненість Басівкутського водосховища та річки Устя.
Розвинуті окремі види медичної допомоги (онкологія, травматологія, стоматологія).	Незначний рівень цифровізації базових публічних сервісів міста.
Високі показники ЗНО випускників шкіл	Низька енергоефективність значної частини будівель.
Рівненський зоопарк найкращий в Західній Україні.	Непрозорі процедури доступу до інформації про комунальне майно.
Багаті спортивні традиції.	Застаріла містопланувальна документація
Активний громадський сектор.	Бракує публічних просторів для громадської та ділової активності.

Можливості	Загрози
Притік молоді з північних районів області.	Поширення коронавірусу
Глобалізація та інформатизація світової економіки збільшує можливості працювати дистанційно	Непослідовне впровадження реформ та скорочення макрофінансової підтримки України.
Створення сучасних соціально-інфраструктурних об’єктів підтримується коштами державного бюджету	Політизація та фрагментація суспільства.
Притік коштів заробітчан з-за кордону підтримує економіку міста.	Високі кредитні ставки обмежують розвиток бізнесу

Зростання популярності туризму в світі та Україні.	Відтік кадрів за межі міста, переважно, висококваліфікованих та молодих.
Реформа охорони здоров'я підвищує якість надання відповідних послуг.	Старіння населення.
Застосування підходу смарт-спеціалізації до регіонального розвитку збільшить підтримку прикладної науки та підприємств-експортерів	Продовження або замороження військового конфлікту на сході України.
Діяльність державного фонду енергоефективності стимулює впровадження енергозберігаючих заходів.	Розшарування суспільства на багатих та бідних, зменшення частки середнього класу.
Діяльність програм міжнародної допомоги	Збільшення ризиків природних катаклізмів через потепління клімату.

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

1. Громада має диверсифіковану економіку. Економіка громади (передусім, житлове будівництво) частково підтримується завдяки притоку коштів заробітчан. Застосування підходу смарт-спеціалізації до регіонального розвитку у довгостроковій перспективі допомагатиме зміцнити місцеву економіку, передусім, за рахунок підприємств-експортерів.
2. Притік молоді з північних районів області позитивно впливає на високі показники народжуваності в місті, чим створює конкурентну перевагу порівняно з сусідніми обласними центрами.
3. Зростання популярності туризму в світі та Україні сприятиме збільшенню кількості відвідувачів Рівненського зоопарку.
4. Програми міжнародної допомоги в Україні підтримують діяльність організацій громадянського суспільства та є одним з джерел фінансування проектів розвитку громади.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

1. Глобалізація та інформатизація світової економіки збільшує можливості працювати дистанційно, що може бути використано мешканцями громади для збільшення рівня власних доходів через самозайнятість.
2. Створення сучасних соціально-інфраструктурних об'єктів підтримується коштами державного бюджету, що сприятиме створенню публічних просторів для громадської та ділової активності.
3. Глобалізація та інформатизація світової економіки підвищує рівень цифровізації публічних сервісів міста.
4. Діяльність державного фонду енергоефективності може бути використана для впровадження енергозберігаючих заходів будівель міської громади.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

1. Поширення коронавірусу призводить до зростання рівня безробіття та падіння доходів населення.
2. Тенденція імітації/ згортання реформ та скорочення макрофінансової підтримки України негативно впливатимуть на фіскальну ситуацію, а відтак - на рівень доходів населення та не сприятимуть виведенню економіки з тіні.

Перспективи розвитку району пов’язані, насамперед як із зростанням частки зайнятих у невиробничих галузях (третинний сектор): фінансова діяльність, туризм, охорона здоров'я та соціальне забезпечення та і з розвитком галузей виробничої сфери (первинний та вторинний сектори). На території району на базі існуючого промислового центру передбачається створення перспективного Рівненсько-Здолбунівського промислового вузла, який у найближчій перспективі стане багатогалузевим індустріальним регіоном з диверсифікованою структурою, спеціалізованою на середньотехнологічних галузях машинобудування, хімічній, легкій та харчовій промисловості, виробництві будівельних матеріалів та ін. Напрями його розвитку – пріоритетне впровадження екофільних технологій по комплексному використанню сировини та ресурсів, обмеження на будівництво еконебезпечних промислових об’єктів, технологічна модернізація та часткова переспеціалізація в напрямку нарощування частки високотехнологічних виробництв. Це повинно сприяти оздоровленню екологічної ситуації у обласному центрі і одночасно буде інструментом соціально-економічного розвитку прилеглих територій.

Пріоритетними повинні також стати й цілі щодо покращення соціальної інфраструктури в громаді, оскільки її низький рівень та безробіття є основною причиною міграції молодого населення до інших міст, а також налагодження економічних зв’язків та координування політики щодо створення спільних підприємств з випуску готової сільськогосподарської продукції із підприємства та організаціями країни.

Рівненська громада має значні можливості для розвитку туризму та рекреації: ландшафтне розмаїття, багате історичне минуле краю, численні пам'ятки культури. Кліматичні умови району можна визначити як помірно комфортні для розвитку оздоровлення та відпочинку. Природно-кліматичні ресурси регіону сприяють також розвитку екологічного туризму. В регіоні збереглися екосистеми, які не зазнали істотного впливу господарської діяльності людини і які можна використовувати в наукових цілях або для естетичної насолоди.

Територія району відзначається не лише унікальністю і мальовничістю ландшафтів, багатством рослинного і тваринного світу, а й великою кількістю історико-культурних пам’яток.

Сучасна *чисельність населення* м. Рівне – це результат демографічного і соціально-економічного розвитку міста. За даними Всеукраїнського перепису населення у 2001 р. в м. Рівному проживало 248,8 тис. чол., з них 115,3 тис. — чоловіки (46 %) і 133,5 тис. жінки (54 %). За даними Головного управління статистики у Рівненській області, станом на 01.01.2022 в Рівненській міській територіальній громаді (з урахуванням приєднаного у жовтні 2020 року смт Квасилів) проживало 251,9 тис. осіб наявного населення (за оцінкою). Відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб’єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органами статистики призупинено оприлюднення статистичної інформації щодо поточної ситуації в громаді (районі та області загалом), в тому числі і щодо природного та міграційного руху населення. За наявними в Департаменті економічного розвитку Рівненської міської ради адміністративними даними, протягом 2022 року в громаді природний рух характеризувався природним скороченням населення, яке становило 418 осіб, міграційний приріст (реєстрація, зняття з обліку місця проживання, перебування фізичних осіб у межах громади) склав 381 особу. З урахуванням зареєстрованих у

громаді внутрішньо переміщених осіб чисельність наявного населення станом на 01.01.2023 за розрахунками становила 271,2 тис. осіб.

Упродовж січня-серпня 2023 року чисельність населення скоротилась на 2 251 особу. Зменшення чисельності населення громади відбулося за рахунок міграційного скорочення (1 276 осіб), природного скорочення (76 осіб), зменшення чисельності внутрішньо переміщених осіб (899 осіб). Чисельність наявного населення станом на 01.09.2023 за розрахунками становила 269,0 тис. осіб.

Загальна площа міста становить 5 824 га, з них: 1 756 га — сільсько-господарські угіддя, 3 656 га — забудовані землі, 154 га — відкриті заболочені землі, 35 га — землі з незначним рослинним покривом, 138 га — землі водного фонду, 85 га — ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники). Рівень забудови земель м. Рівного становить орієнтовно 62 відсотки.

Житловий фонд Рівненської міської територіальної громади станом на 01.10.2023 нараховує 1 282 багатоквартирних житлових будинків, в тому числі гуртожитків (без врахування будинків садибного типу приватного сектору), а саме: 446 будинків, які знаходяться в управлінні Управляючих компаній; 763 будинки, в яких зареєстровано об'єднання співвласників багатоквартирних будинків; 16 будинків, в яких зареєстровано житлово-будівельні кооперативи та обслуговуючі кооперативи; 12 будинків відомчого житлового фонду (підприємств, організацій); 2 гуртожитки на утриманні громадських організацій; 43 будинки на самообслуговуванні співвласників.

Станом на 01.10.2023 визнано аварійними і непридатними для проживання 8 будинків, загальною площею 1,16 тис. кв. м та 85 будинків ветхими, загальною площею 12,5 тис. кв. м.

Проблемою в Рівненській міській територіальній громаді є знос житлового фонду, який в середньому досягає 52 %. Житлових будинків зданих в експлуатацію до січня 1989 року налічується 761 будинок (майже 61 %), що потребують капітального ремонту.

Житлове будівництво є актуальним на даний час і обумовлено великим попитом мешканців міста щодо будівництва індивідуальних житлових будинків, блокованої та багатоквартирної забудови. Таким чином, розвинена соціальна інфраструктура та велика кількість підприємств міста зумовила необхідність розвитку житлового будівництва в міста.

Загальна протяжність вулично-шляхової мережі міста становить 300,5 км, загальна протяжність мостів та шляхопроводів – 0,7 км.

Загальна площа усіх зелених насаджень в місті складає 563,9 га, в т.ч. на території міста розташовані 10 парків, загальною площею 104,4 га. Одним з найбільших, є парк-пам’ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім. Т. Шевченка площею 22,8 га. Сквери займають 32,75 га, набережні та бульвари - 23,3 га.

У місті налічується 38 закладів дошкільної освіти, 35 закладів загальної середньої освіти комунальної власності, 2 позашкільні заклади, міжшкільний навчально-виробничий комбінат. Окрім комунальних закладів загальної середньої освіти, у громаді функціонує 6 приватних закладів. Протягом останніх п’яти років спостерігалося зменшення на 10% кількості дітей у дитсадках міста з одночасним зростанням на 18% чисельність школярів/гімназистів/ліцеїстів.

У результаті проблема перевантаженості дошкільних закладів міста протягом останніх 5 років дещо пом’якшилася (з 162 дітей на 100 місць у 2016 році - до 118 у

2020 році). З огляду на демографічні тенденції (зменшення народжуваності) у найближчому майбутньому черги до дитсадків зникнуть.

Натомість контингент закладів загальної середньої освіти міста, ймовірно, продовжить зростати за рахунок школярів з прилеглих сільських громад унаслідок профілізації старшої школи, яка має бути завершена в Україні до 2027 року.

Містобудівні умови

Територія, що визначена для розроблення Детального плану території, знаходиться в північно-східній частині міста Рівне та відповідно до проекту «Коригування Генерального плану м. Рівного» сформована функціональними зонами: територією житлової багатоквартирної забудови, територією комунальних підприємств, транспорту та зв'язку, територією громадських центрів.

Відповідно до проекту «Оновлення (уточнення) плану зонування території міста Рівного», що затверджений рішенням Рівненської міської ради №721 від 10.06.2021 року, територія сформована зонами: Зоною багатоквартирної житлової забудови від 5 до 9 поверхів (Ж-4), Зоною блокованої забудови (Ж-2), Зоною змішаної садибної та блокованої забудови середньої щільності (Ж-2-1), Зоною шкіл та ДНЗ, позашкільних та спеціалізованих навчальних закладів (Г-3-1), Громадською зоною районного значення (Г-2), Зоною розміщення підприємств і технологічних об’єктів та установок V-го класу шкідливості за санітарною класифікацією (нормативна СЗЗ – 50 м) (В-5), та Рекреаційною зоною озеленених територій загального користування (Р-3).

Територія ДПТ межує:

із півночі з землями загального користування міської ради – вулицею Василя Червонія;

з північного сходу і південного сходу з землями загального користування міської ради – вулицею Захисників Маріуполя;

з півдня з землями загального користування міської ради – вулицею Гайдамацька;

із заходу з землями житлової та громадської забудови у т.ч. ділянками для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти (земельна ділянка з к.н. 5610100000:01:012:0045) та для будівництва та обслуговування будівель торгівлі (земельна ділянка з к.н. 5610100000:01:012:0139).

Згідно діючої містобудівної документації територія не потрапляє в межі охоронюваної зони пам’яток архітектури національного та місцевого значення, зони охоронюваного ландшафту. В межах ділянки ДПТ наземні об’єкти культурної спадщини відсутні.

Наявні виробничо-складські та комунальні об'єкти, що здійснюють негативний вплив на загальний екологічний стан навколишнього середовища території проектної ділянки.

Планувальними обмеженнями на території опрацювання ДПТ є:

- санітарно-захисна зона навколо ГРС «Рівне-1» - 300 м від периметру огорожі;
- санітарно-захисна зона навколо підприємства IV класу шкідливості (розчинно-бетонний вузол, територія виробничої бази) – 100 м від об’єкту шкідливості;
- СЗЗ від джерел забруднення АЗС усіх типів та АЗК – 50 м від АЗС, 100 м від автомобільного газозаправного пункту (АГЗП);

- санітарно-захисна зона навколо підприємства V класу шкідливості – 50 м від межі території;
- відстань від автостанції – 50 м від межі території;
- охоронна зона вздовж повітряних ліній електропередач напругою 10 кВ – 10 м в обидва боки;
- охоронна зона уздовж повітряних ліній електропередачі напругою 0,4 кВ – 2 м по обидва боки лінії від крайніх проводів;
- охоронна зона уздовж підземних кабельних ліній електропередачі напругою 10; 0,4 кВ – 1 м по обидва боки лінії від крайніх кабелів;
- охоронна зона навколо трансформаторних підстанцій - 3 м від будівлі або огорожі;
- охоронна зона газопроводу високого/середнього/низького тиску – 2 м від мережі;
- відстань від ГРП до будинків та споруд - 15 м;
- охоронна зона кабелю зв'язку - 2 м від мережі до фундаментів будівлі/споруди;
- територія в лініях регулювання забудови;
- території в червоних лініях - 40 м, 30 м - для магістральних вулиць; 22 м для житлової вулиці.

При розроблені детального плану територія розглядається, як територія житлових кварталів з повним комплексом об'єктів повсякденного обслуговування, враховуючи потребу суміжних територій в таких об'єктах та наявність об'єктів періодичного та епізодичного обслуговування на суміжних територіях.

Виходячи з намірів замовника та містобудівних умов, опираючись на рішення генплану, даним детальним планом території опрацьовано територію, орієнтовною площею 54 га.

Проектом містобудівної документації передбачається подальша забудова територій, що відведені під багатоквартирну забудову, а також ревіталізація територій виробничого призначення, що не лише підвищить якість життя та естетичну цінність територій, але в першу чергу відновить економічну та соціальну активність мікрорайону.

В межах проекту детального плану території визначено:

види функціонального призначення проектної території:

ТЕРИТОРІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ:

10201.0 (Г-2/пГ-2) Території адміністративно-офісної забудови

10202.0 (Г-3-1) Території закладів освіти

10204.2 (Г-4-4) Території культових закладів

10205.0 (Г-6, пГ-6) Території закладів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування

ТЕРИТОРІЯ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ:

10101.0 Території житлової багатоквартирної забудови

Ж-3-1 2 поверхи

Ж-4-3 5-9 поверхів

Ж-5-2 10-11 поверхів

Ж-5-3 16 поверхів

Ж-5-4 10-16 поверхів

10102.0 (Ж-2) Території житлової садибної забудови (блокованої забудови)

ТЕРИТОРІЇ ІНЖЕНЕРНО-КОМУНАЛЬНОЇ ЗАБУДОВИ:
20501.1 (ІН-1) Території об'єктів електрозабезпечення
20501.3 (ІН-2) Території об'єктів газопостачання

ТЕРИТОРІЇ ТРАНСПОРТНО-СКЛАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ:
20602.0 (ТР-1-3) Території транспортних підприємств
20604.0 (ТР-1-3) Території автостоянок і гаражів
20605.0 (ТР-1-3) Території закладів з обслуговування автотранспортних засобів
20606.0 (ТР-2) Території вулиць та доріг

ПРИРОДО-ОХОРОННІ ТА ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ:
40301.0 (Р-3) Зелені насадження загального користування

містобудівні умови та обмеження з врахуванням «Таблиці співвідношення класифікаторів цільового призначення, переліків функціонального зонування територій та класифікатора будівель і споруд» (додаток 3 до ПОРЯДКУ ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва).

Пропонується комплексний розподіл території на окремі квартали забудови з дотримання вимог законодавства та державних будівельних норм намірів землевласників та землекористувачів щодо розвитку їх територій.

З врахуванням нового будівництва, що розпочате на території мікрорайону (відповідно до реєстру будівельної діяльності):

- будівництво багатоквартирного житлового будинку на земельній ділянці з кадастровим номером 5610100000:01:012:0116 (№40 за експлікацією);
- будівництво кварталу житлової та громадської забудови на вулицях Костромська та Гагаріна у м. Рівному (І черга), секція Н (№2 за експлікацією);
- будівництво багатоповерхового житлового будинку в районі вулиць Гагаріна та Марфи Струтинської в м. Рівне (вул. Гайдамацька, 13) (№30 за експлікацією);

– будівництво багатоквартирного житлового комплексу з вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення на земельній ділянці з кадастровим номером 5610100000:01:012:0118 (№37 за експлікацією);

та підготовчих робіт до нового будівництва:

– житлового багатоквартирного будинку з вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення на земельній ділянці з кадастровим номером 5610100000:01:012:0119 в м. Рівному, Рівненської територіальної громади, Рівненського району, Рівненської області (№38 за експлікацією);

проектом передбачено будівництво ще п'яти кварталів житлової та громадської забудови (№46, 47, 50, 14, 15 за експлікацією), двох багатоквартирних житлових комплексів з вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення (№49 та №45 за експлікацією), будівництво багатоквартирного житлового будинку (№39 за експлікацією), та реконструкція реабілітаційного центру з добудовою багатоквартирного житлового будинку (№20 за експлікацією).

Забудова формується в основному 9-ти поверховими рядовими та кутовими секціями з комфортними квартирами (комерційне, доступне житло), що чергуються з 5-6-7-ми поверховими секціями. Можливість багатоваріантного блокування

житлових секцій з секціями під комерцію надасть можливість створити активний виразний силует забудови, вирішити питання інсоляції житлових приміщень відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12:2019 та створити комфортний для проживання внутрішній простір.

З метою надання більш виразного вигляду та створення акценту, житловий комплекс на перехресті вулиць Василя Червонія та Проектна-1 (№45) пропонується збільшеної висотності – 16-15-9-ти поверхові секції, які будуть об'єднані двоповерховою секцією громадського призначення та паркінгом.

У великих містах, при розміщенні 9-16 та більше поверхових житлових будинків суміжно з кварталами садибної забудови, що зберігається, відстань від фасадів багатоповерхового будинку, що зводиться, до меж земельних ділянок садибних будинків приймається не менше 20 м, а до стіни найближчого садибного будинку - не менше висоти будинку, що зводиться.

Між фасадами з вікнами багатосекційних житлових будинків заввишки в 4 поверхи і більше слід приймати відстані (побутові розриви) не менше 20 м.

На ділянках з ухилом 8—15% можливо застосувати терасову забудову, кількість ярусів повинне бути не більше 4-5 при даних ухилах і одному підході, а при двох підходах - може бути більшим.

Повноцінне освоєння Ділянки №15 передбачається після демонтажу труби.

Розміщення об'єктів соціальної сфери передбачається, як на територіях загального користування, на спеціально відведених ділянках, так і розміщення в багатоквартирних житлових будинках при обов'язковому дотриманні державних будівельних, санітарних, протипожежних норм і правил та наявності вільної території для забезпечення розмірів земельних ділянок під об'єкти.

Архітектурно-просторова композиція мікрорайону передбачає формування не тільки зовнішніх панорам, а й внутрішніх ансамблів вздовж основних пішохідних доріг. Принцип раціональної організації пішохідних зв’язків передбачає систему озеленених пішохідних шляхів, що перетинають внутрішньо мікрорайонний простір, сполучають забудову вздовж вулиці Захисників Маріуполя з проектною вулицею і з’єднують в єдину систему первинні заклади обслуговування (гімназія №24, початкова школа та заклади дошкільної освіти), об’єкти торговельно-побутового обслуговування.

Планувальна структура мікрорайону передбачає створення раціональної системи транспортних зв’язків на мікрорайонному рівні (проїзди, під’їзди, автостоянки, велосипедні доріжки). Влаштовуються пішохідні двори без паркування транспорту.

Вулично-дорожню мережу мікрорайону доповнено новою вулицею, що з’єднує вулицю Василя Червонія з вулицею Гайдамацька з шириною в червоних лініях – 20-22 м.

Довжина тупикових проїздів не більше 150 м. Проїзна частина тупикових проїздів закінчується площадками для розвороту з розмірами 12 м х 12 м кожна. Відстань від краю проїзду до зовнішньої стіни будинку слід приймати 5-7 м для будинків з умовною висотою до 26,5 м включно і 9-11 м для будинків з умовною висотою понад 26,5 м. До житлових будинків висотою 9 поверхів і вище та до громадських будинків, гаражів висотою 5 поверхів і більше проїзди слід передбачати з усіх сторін. До будинків меншої поверховості проїзди можна влаштовувати з однієї поздовжньої сторони.

Для зберігання сміття влаштовуються майданчики з твердим покриттям, на які встановлюються металеві баки з кришками або металеві контейнери. По периметру ділянок необхідно влаштувати огорожу та захисну смугу зелених насаджень.

Конкретні параметри кожного проектної будівлі (споруди) у випадку їх відхилення від рішень ДПТ визначаються на наступних етапах проектування з відповідною ув'язкою з ДПТ. У випадку необхідності, у затверджений ДПТ можуть бути внесені зміни у встановленому законодавством порядку.

Для задоволення культурних та соціальних потреб мешканців існуючої та проектної забудови наявні такі об'єкти обслуговування в межах проектної території:

- Рівненська гімназія №24 I-II ступеню – гімназія з початковою школою (спроможність закладу – 1569 учнів, кількість учнів – 762).
- торговий центр «Новус».

За межами території, що підлягає детальному плануванню в межах мікрорайону наявні:

- Ліцей "Елітар" – ліцей з гімназією (кількість учнів 193);
- Рівненський ліцей "ЛІДЕР" – ліцей з гімназією (кількість учнів 186);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №47 Рівненської міської ради (проектна потужність – 295, кількість груп – 13);
- Торговий центр «Чайка».

Проектом передбачено виділення ділянки для закладу шкільної освіти початкової школи (№43 за експлікацією). В подальшому за умов розвитку житлових кварталів передбачається розміщення невеликих приватних дошкільних закладів вбудованих у житлові будинки при обов'язковому дотриманні державних будівельних, санітарних і протипожежних норм і правил. Передбачається розміщення комерційних площ на перших поверхах, а також у вставках між багатоквартирними житловими будинками.

Деталізація закладів, підприємств і установ обслуговування буде визначатися на наступних стадіях проектування.

Прогноз соціально економічного становища, якщо проект детального плану території не буде затверджений.

В результаті планованої забудови суттєвого навантаження на навколишнє природне середовище не передбачається, особливих змін щодо атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, рослинного і тваринного світу не відбудеться. Покращуються умови проживання та обслуговування населення, розвивається підприємництво, створюються робочі місця. Стан здоров'я місцевого населення не погіршиться.

РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Детальний план території передбачає зміну функціонального використання проектної ділянки перспективного містобудівного розвитку, що може вплинути на стан навколишнього середовища території, умови життєдіяльності населення. В процесі стратегічної екологічної оцінки розглянуті принципові проектні рішення територіального розвитку проектної території, які на думку експертів потребують оцінки їх потенційного впливу на головні складові навколишнього природного середовища та умови життєдіяльності населення.

Таблиця 3.1 – Опис територій, які ймовірно зазнають впливу внаслідок зміни їх функціонального призначення відповідно до проектних рішень МД

Номер і функціональне призначення території	Планова зміна призначення території	Розташування	Площа, га*
1	2	3	4
1. Територія транспортної інфраструктури	території житлової багатоквартирної забудови	Частина ділянки №92 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	4,1153 га
2. Територія транспортної інфраструктури	Території під громадської забудови-під торгові приміщення	Частина ділянки №92 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,0731 га
3. Територія транспортної інфраструктури	території житлової багатоквартирної забудови	Частина ділянки №92 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	1,1391 га
4. Територія транспортної інфраструктури	території громадської забудови - під заклад дошкільної освіти	Частина ділянки №92 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,6110 га
5.Територія транспортної інфраструктури	території громадської забудови – під торгово-офісні приміщення	Ділянка №39 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	1,6426 га
6.Територія транспортної інфраструктури	території житлової багатоквартирної забудови	Ділянка №46 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	3,3192 га
7. Територія, що використовується у виробничих цілях	території громадської забудови – під торгово-офісні приміщення	Ділянка №36 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,4811 га
8.Територія, що використовується у виробничих цілях	території громадської забудови – під торгово-офісні приміщення	Ділянка №45 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,6664 га
9.Територія громадської забудови	території житлової багатоквартирної забудови	Ділянка №37 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	2,0464га
10.Територія садибної забудови	території житлової багатоквартирної забудови	Ділянки №№ 1-8 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,7226 га

11.Територія громадської забудови	території громадської забудови – під торгово-офісні приміщення-реалізація раніше розробленої містобудівної документації	Ділянка №83 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,0899 га
12.Територія багатоквартирної житлової забудови	Території зелених насаджень загального користування	Частина ділянки № 81 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,3635 га
13.Територія багатоквартирної забудови	території житлової багатоквартирної забудови – подальше освоєння територій	Частина ділянки № 81 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	3,1658 га
14.Територія багатоквартирної забудови	території житлової багатоквартирної забудови – подальше освоєння територій	Ділянки №№86, 88, 89 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	3,9131 га
15. Територія садибної забудови	Території під громадської забудови-під торгові приміщення	Ділянки №№ 10-15 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ)	0,1713 га

* - площі проектних ділянок можуть бути уточнені при проведенні землевпорядних робіт по встановленню меж ділянок;

Території, на які впливають викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення

Проектом містобудівної документації, стратегічна екологічна оцінка якого проводиться у даному Звіті, передбачається створення або введення в експлуатацію додаткових стаціонарних джерел викидів.

Проте існують чіткі інструменти регулювання викидів від стаціонарних джерел, що мають використовувати органи контролюючої та дозвільної системи в сфері охорони навколишнього природного середовища, при регулюванні господарської діяльності різних суб'єктів. Тому очікується, що в довгостроковій перспективі вплив від стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин за умови відповідного контролю не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, для теплопостачання нового будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу.

Також в перспективі передбачається застосування комбінованого теплогенеруючого обладнання з використанням електрики у періоді «нічного» тарифу, що є пріоритетним в першу чергу для об'єктів бюджетної та соціальної сфери.

При ***будівництві*** відбуватимуться впливи тимчасові фізичні та хімічні: від будівельної техніки, обладнання, транспорту, будівельних сипучих матеріалів, фарбувальних та зварювальних процесів та ін. Вплив на навколишнє середовище при цьому матиме тимчасовий короткочасний характер.

При ***експлуатації*** об'єкта можливе забруднення атмосферного повітря фізичне та хімічне від стаціонарних джерел: вентиляційні отвори паркінгу. При експлуатації паркінгу, а саме під час в'їзду-виїзду автомобілів, а також під час прогрівання двигунів, в атмосферне повітря викидаються продукти згоряння органічного палива.

Характер впливу – довгостроковий, допустимий, незначний.

Території, на які впливають викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення

Головними недоліками вулично-дорожньої мережі є: викривленість і різнопрофільність вулиць, низький рівень благоустрою.

Існують ризики перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у повітрі за певних метеорологічних умов, та шкідливого впливу на умови проживання на прилеглих ділянках. Отже, одним із головних завдань в питанні охорони атмосферного повітря на території житлової та прирівняної до неї забудови є розподілення транспортних потоків шляхом формування раціональної магістральної мережі вулиць.

В процесі будівельно-монтажних робіт буде відбуватися тимчасовий вплив на навколишнє середовище шляхом забруднення повітряного басейну продуктами спалювання пального при роботі спецавтотранспорту (кран, бетоновоз), а також при земляних та зварювальних роботах. Всі вказані процеси носять тимчасовий та нерегулярний характер, що цілком відповідає процесам будівництва в Україні, викиди незначні і не наблизяться за своїми показниками до ГДК на межі найближчої житлової забудови.

При ***експлуатації*** проектних об’єктів можливе забруднення атмосферного повітря фізичне та хімічне від транспортних засобів, оскільки передбачені автостоянки для постійного та тимчасового зберігання автівок (гостьові автостоянки, стоянки для постійного зберігання автотранспорту).

Проектне рішення враховує проблему забруднення повітря. Система організації дорожнього руху спрямована на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових. Вирішення проблеми можливе шляхом покращення планувальної організації території в проекті, у тому числі організації смуг зелених насаджень, а також покращення покриття проїздів.

Характер впливу – довгостроковий, допустимий, незначний.

Сумарні впливи існуючих та новостворених джерел навантаження на атмосферне повітря не повинні перевищувати гранично допустимих нормативних значень.

Території водних об’єктів (прибережні захисні смуги річок, інших водойм та водних об’єктів тощо, водоохоронні зони)

Будівництво є важливим фактором забруднення поверхневих вод. У першу чергу це відбувається у тих випадках, коли стічні води з будівельних майданчиків надходять у водойми у неочищеному стані.

У даному випадку територія, на якій планується проведення будівельно-монтажних робіт, знаходиться на достатній відстані від найближчого поверхневого водного об’єкту – водосховища Басівкутське (4,0 км).

З огляду на достатню віддаленість об’єкту планованої діяльності від водних об’єктів вплив на поверхневі водойми в ході виконання будівельно-монтажних робіт буде відсутній. У дощових стічних водах від будівельного майданчика основну частку забруднень становитимуть глинисті частинки, оксиди кремнію і заліза, вуглеводні і ін., які в більшості своїй не є токсичними речовинами. Таким чином, будівництво об’єкту планованої діяльності не буде впливати на поверхневі водні об’єкти.

Основний вплив на підземні води в період будівництва обумовлений можливою фільтрацією водорозчинних форм забруднюючих речовин з поверхневим стоком через порушення цілісності непроникних поверхонь в водоносні горизонти.

Основними джерелами забруднення підземних вод на будівельному майданчику можуть бути проливи нафтопродуктів та мастил від агрегатних вузлів техніки, склади будівельних матеріалів та фільтрат від звалищ будівельного та побутового сміття.

Порушення гідрологічних і гідрогеологічних параметрів водних об'єктів і територій у зонах впливів діяльності, впливи на поверхневі і підземні води пріоритетних та специфічних забруднюючих речовин, що надходять у водне середовище при скидах стічних вод відсутні. Скидів зворотних стічних вод у водні об'єкти не передбачається.

Таким чином, за умов дотримання всіх прийнятих у проекті організації будівництва рішень та заходів щодо охорони навколишнього середовища можна уникнути негативного впливу на підземні води при будівництві.

У середньостроковій перспективі ймовірним джерелом забруднення дощових і талих вод з даної території є адсорбція забруднюючих речовин, що містяться у викидах твердими і рідкими опадами безпосередньо в процесі їх випадання, а також змивання з водонепроникних покрить пилу та можливих розливів нафтопродуктів з автостоянок, що формується з аерозольних випадінь в сухий період. Скидання стічних вод у водні об'єкти відсутнє.

Території, що використовуються для полігонів, звалищ, териконів тощо, а також об'єктів водопостачання та каналізації

Значну небезпеку для підземних вод являють собою стихійні звалища твердих побутових відходів, відсутність каналізаційних мереж.

За умови дотримання законодавчих вимог управління відходами, цей вид забруднення не спричинить негативного впливу на стан і якість навколишнього природного середовища.

Водопостачання. Вплив на водне середовище полягатиме в витратах води на господарсько-побутові потреби експлуатації об'єкта планованої діяльності. Водопостачання передбачається як централізоване від міської мережі.

Передбачено укладання договору з міським водоканалом.

Водовідведення. Особливу увагу слід приділити організації системи очистки вод дощової та господарсько- побутової каналізації. Експлуатація таких систем пов'язана із ризиком аварійних скидів концентрованих забруднюючих речовин у навколишнє середовище.

Побутові каналізаційні стоки від житлової та громадської забудови відводяться самопливом проектною каналізаційною мережею, з подальшою врізкою в існуючу мережу, за межами проектної ділянки.

Прокладання та точки під'єднання зовнішніх мереж каналізації уточняються у робочому проекті після отримання технічних умов.

Основними чинниками впливу, забруднення від яких поширюється через перенесення речовин із дощовими водами є проїжджі частини проїздів і стоянки. Паливно-мастильні матеріали та рештки гуми шин разом із дощовими водами змиваються по поверхні, де формують зону підвищеної концентрації, зумовлену рельєфом, а також просочуються в ґрунт і підземні води. В залежності від фізико-хімічних властивостей ґрунту та забруднюючих речовин, негативний вплив має різну силу.

Проектними рішеннями Детального плану території передбачається створення закритої мережі дощової каналізації. В межах проектних житлових груп пропонується відводити дощові води системою дощоприймачів та самопливним колектором на проектовані підземні піско-маслобензовідділювачі з СЗЗ до 3 м., з подальшим скидом в центральну дощову каналізацію. Можливо після очищення направляти воду у резервуар-накопичувач для подальшого використання для поливання зелених насаджень, газонів та твердого покриття. Вивезення бруду після очищення дощових стоків та його утилізація вирішується на подальших стадіях проектування.

За умови обладнання дощової каналізації з дотриманням відповідних санітарних та будівельних норм цей канал впливу дорожньої мережі на довкілля буде зведено до значення, що не буде нести загрози здоров'ю людей та навколишньому середовищу.

Скиди стічних вод у поверхневі водні об'єкти та у підземні водоносні горизонти під час експлуатації об'єкта планованої діяльності не передбачаються. Планована діяльність не буде порушувати гідродинамічного режиму, не погіршить стану поверхневих та підземних вод і не призведе до деградації угруповань водних організмів. Отже вплив на водне середовище під час експлуатації проектних об'єктів є прийнятним і допустимим.

Території об'єктів природно-заповідного фонду, а також природоохоронного, культурно-оздоровчого та рекреаційного призначення

Земельні ділянки, відведені під розміщення планованої діяльності, не відносяться до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних земель, а також територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову і естетичну цінність. Відстань до найближчого об'єкту Смарагдової мережі України – є територія, що пропонується до включення у мережу – Долина річки Горинь у Рівненській області на відстані близько 7,2 км на північ від території ДПТ; до найближчого об'єкту ПЗФ - Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Рівненський парк культури і відпочинку ім. Т.Г. Шевченка" – складає близько 1,5 км на південно-західну сторону від території ДПТ.

Представники флори та фауни, які знаходяться під охороною, на земельній ділянці відсутні. Усі об'єкти природно-заповідного фонду, екомережі, Смарагдової мережі досить віддалені від проектної ділянки, тому планова діяльність на них безпосередньо не впливатиме.

Території розвитку екзогенних геологічних процесів (підтоплення, ерозія, селенебезпечні, зсувонебезпечні тощо)

Планована діяльність передбачає вплив на геологічне середовище в межах нормативного.

Основні впливи на ґрунти ймовірні в процесі ***будівництва***, що матимуть тимчасовий короткостроковий характер. Порушення цілісності ґрунтів і змінення їх структури відбуватиметься при проведенні земляних робіт: виїмка/видалення ґрунту, навмисного ущільнення (спресовування) ґрунту, зокрема й за рахунок руху або стоянки транспортних засобів та іншого будівельного обладнання. Також ймовірне забруднення ґрунту будівельним сміттям та в аварійних випадках при розливі паливномастильної рідини.

Згідно вимог статті 168 Земельного кодексу України на території забудови передбачається зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок. При здійсненні діяльності, пов'язаної з порушенням поверхневого шару ґрунту, власники земельних ділянок та землекористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей. Товщина родючого шару ґрунту згідно даних інженерно-геологічних вишукувань складає в середньому 0,7-1 м (згідно даних буріння).

При ***експлуатації*** проектних об’єктів відсутність мереж дощової каналізації в період опадів, спричиняє заболоченість ґрунтів (враховуючи локальні понижені ділянки), затоплення території, що в своє чергу сприяє перезволоженню ґрунтів, пониженню їх несучих властивостей, підвищенню рівня ґрунтових вод і як наслідок підтопленню територій; забруднює водойми та ґрунти важкими металами та іншими токсичними та канцерогенними речовинами від осідання викидів автотранспорту, витікання паливо-мастильних матеріалів, руйнування твердого покриття, створює труднощі для руху транспорту та пішоходів.

Проектом прийнята суцільна система вертикального планування в узгодженості з існуючим рельєфом. Вертикальне планування вирішено в ув'язці з прилеглою територією. Передбачено мощення пішохідних доріжок та ділянок, які не підпадають під влаштування озеленення - що також захищає територію від забруднень. Вільна від забудови територія засівається багаторічними газонними травами. Озеленення ділянки вирішено, в основному декоративними деревами і чагарниками стійкими у даних кліматичних умовах. На подальших стадіях проєктування слід передбачити альтернативне улаштування біодренажних клумб. Поверхню клумби складають ґрунтосуміші, які добре пропускають дощову воду. Разом з корінням ґрунти слугують природним фільтром для води. Метою є створення рішення, при якому досягається максимальне утримання та використання дощової води в межах території та її мінімальний стік в дощову каналізацію. Окрім того, проєктом передбачається використання переважно дикорослих посухостійких трав, які потребують мінімального догляду і підвищують місцеве біорозмаїття.

Зелена інфраструктура (проникний тротуар, зелені вулиці, дощові сади) ефективно перешкоджає забрудненню зливових вод та зменшує ймовірність затоплення, водночас забезпечуючи відкритий простір для відпочинку та життя; покращує якість повітря, регулює клімат та сприяє створенню естетично привабливого простору.

Проектними рішеннями Детального плану території передбачається створення мережі дощової каналізації та зеленої інфраструктури. За рахунок цих заходів буде врегульовано збір забруднених дощових вод із проектної території.

Території, на які впливає економічна діяльність (санітарно-захисні зони виробничих і комунально-складських підприємств, місця залягання корисних копалин, особливо цінні сільськогосподарські землі тощо)

Проектом містобудівної документації передбачається подальша забудова територій, що відведені під багатоквартирну забудову, а також ревіталізація територій виробничого призначення, що не лише підвищить якість життя та естетичну цінність територій, але в першу чергу відновить економічну та соціальну активність мікрорайону.

Однак, в межах мікрорайону залишаються території, що потрапляють в санітарно-захисні зони:

- ГРС «Рівне-1» з СЗЗ 300 м від периметру огорожі;
- АЗС та АЗК – СЗЗ 50 м від АЗС,100 м від автомобільного газозаправного пункту (АГЗП);
- виробничого підприємства V класу шкідливості з СЗЗ 50 м від межі території (СЗЗ проектна відповідно до раніше затвердженого проекту містобудівної документації);
- автостанції – санітарним розривом 50 м до житлової забудови;
- гаражів та відкритих автостоянок – до 10 м - санітарним розривом 10 м, 11-50 –15 м, 51-100 м –25 м.

В межах проектної територій відсутні місця залягання корисних копалин, особливо цінні сільськогосподарські землі.

РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Під час розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

Узгоджений перелік екологічних, санітарно-епідеміологічних, територіальних обмежень, котрі враховані у даному проекті наводяться нижче:

- Обмеження впливу на атмосферне повітря встановлюється законом України «Про охорону атмосферного повітря» дотриманням гігієнічних нормативів згідно «Переліку гранично - допустимих концентрації (ГДК) хімічних та біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць», затверджених т.в.о головного санітарного лікаря України від 03.03.2015 р., та нормативів гранично - допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел, згідно наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 309 від 27 червня 2006 р.;
- При визначенні основних показників, які будуть характеризувати якість питної води, будуть використані вимоги ДСанПін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Законодавчі вимоги щодо захисту та обмеження впливу планованої діяльності на ґрунти регламентується ст. 84 та 168 Земельним кодексом України, вимогами закону України «Про охорону земель» та ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій» у разі організації рельєфу треба передбачати зняття родючого шару ґрунту з влаштуванням місця для його тимчасового зберігання і захисту від забруднення;
- Обмеження у сфері управління відходами суб'єктами господарювання регламентується Законом України «Про управління відходами» № 2320-IX від 31.03.2023 р.;
- Рівні створюваного шуму не повинні перевищувати нормативних значень визначених ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму»;
- Протипожежні обмеження та розриви регламентуються ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

В рамках даної роботи були визначені ключові екологічні цілі та завдання в сфері охорони довкілля, їх відповідність цілям детального плану території, та визначені можливості їх врахування при розробленні проектних рішень проекту Детальний план території (див. табл. 5.1).

На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень, прийнятих у проекті ДДП були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки.

У таблиці нижче наведені ключові потенційні екологічні проблеми і ризики (та їхні зв'язки з ДПТ), яким була приділена особлива увага під час оцінки проектних рішень, що відображено у розділі 6.

Таблиця 4.1 – Опис основних екологічних проблем і ризиків впливу на здоров'я населення

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом детального плану території
Забруднення атмосферного повітря	Збільшення викидів забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами	Підземний паркінг, проїзди, автостоянки; споруди системи тепло-енергопостачання	1. Озеленення території. 2. Улаштування твердого покриття на вулицях, проїздах та внутрішніх проїздах кварталу. 4. Впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії; 5. Моніторинг атмосферного повітря 6. Обмеження руху вантажного транспорту
Забруднення водного басейну	Скид поверхневого стоку, що формується на території автостоянок без очистки	Проектна територія	Розвиток системи дощової каналізації з влаштуванням локальних очисних споруд
Управління відходами	Відсутність ефективної системи управління відходами	Проектна територія та суміжні території	1.Виконання комплексу заходів з удосконалення системи управління відходами. 2.Облаштування майданчиків для сміттєвих контейнерів з твердим покриттям, встановлення урн для сміття
Стан грунтів	Зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту); Забруднення ґрунтів нафтопродуктами; Забруднення ґрунтів стічними госп.-побутовими водами	Проектна територія та суміжні території	1.Відновлення родючості ґрунтів і рослинного покриву, шляхом проведення рекультивації 2.Розвиток систем госп.-побутової та дощової каналізації 3.Влаштування зеленої інфраструктури
Вплив на біорізноманіття	Скорочення площ зелених насаджень Внаслідок здійснення планованої діяльності можливий незначний допустимий вплив на об'єкти рослинного світу	Проектна територія	Влаштування зеленої інфраструктури

Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту	Підземний паркінг, проїзди, автостоянки; споруди системи тепло-енергопостачання	1. Озеленення території. 2. Улаштування твердого покриття на вулицях, проїздах та внутрішніх проїздах кварталу. 4. Впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії; 5. Моніторинг атмосферного повітря
	Перевищення рівня шуму	Проектна територія та суміжні території	Вживання заходів щодо зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами у т.ч.: -влаштування смуг озеленення; - обмеження руху вантажного транспорту.
	Потенційний вплив природних радіонуклідів	Потенційно вся територія	Дотримання вимог ДБН “Система норм та правил зниження рівня іонізуючих випромінювань природних радіонуклідів в будівництві”
	Відсутність централізованої системи водопостачання та каналізування	Проектна територія та суміжні території	Повне охоплення забудови спорудами та мережами централізованого водопостачання та каналізування

Як зазначено у наведеній вище таблиці, декілька екологічних ризиків мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров’я населення.

Серед важливих проблем можна виділити наступні:

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від стаціонарних і пересувних джерел, що є одним із чинників що провокують захворювання органів дихання людини. Зростання кількості паркомісць також ймовірно збільшить обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферу.

У середньостроковій перспективі ймовірне забруднення дощових і талих вод з даної території шляхом адсорбції забруднюючих речовин, що містяться у викидах твердими і рідкими опадами безпосередньо в процесі їх випадання, а також змивання з водонепроникних покрить пилу та можливих розливів нафтопродуктів з автостоянок, що формується з аерозольних випадінь в сухий період.

Окремою проблемою залишається питання управління побутовими відходами – санітарна очистка населеного пункту.

Відсутність ефективної системи управління відходами з ТПВ (роздільний збір ТПВ, наявність розвинутої мережі приймальних пунктів вторинної сировини, переробка вторинних ресурсів) створюють передумови утворенню стихійних смітників, що негативно впливає на ґрунтове середовище та водний басейн населеного пункту, погіршує санітарно-гігієнічні умови середовища.

Серед чинників, що впливають на захворюваність та здоров’я населення, виділяються наступні: соціально-економічні (рівень соціальної інфраструктури, умови праці, можливості оздоровлення, доходи та витрати населення, рівень життя тощо); генетичні; стан навколишнього природного середовища (що обумовлюється

як природними так і антропогенними факторами); наявність та рівень системи охорони здоров'я. Відповідно досліджень науковців за інтенсивністю впливу різних чинників виділяються наступні залежності. На чинники соціально-економічного характеру, до яких відносяться паління, вживання наркотиків, зловживання алкоголем, праця в шкідливих умовах, нераціональне харчування, стреси, гіподинамія, незадовільні побутові умови та гіперурбанізація припадає 51-52% загального впливу. Чинник стану навколишнього природного середовища (зокрема, забруднення повітря, води, ґрунту, фізичні фактори впливу) охоплює 20-21% впливу. Генетично-біологічні фактори (спадковість, стать тощо) впливають на 19-20%. На групу факторів, пов'язаних із обсягом і якістю медичного обслуговування (забезпеченість об'єктами медичної інфраструктури та фахівцями, своєчасність та якість лікування, вакцинація, періодичність медичних обстежень, державне фінансування медичної сфери тощо) припадає 8-9% впливу.

Таким чином, серед ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту, перевищення рівня шуму, відсутність централізованої системи водопостачання та каналізування, недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, зокрема закладами дошкільної освіти, об'єктами фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного, туристичного спрямування.

РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики визначає загальні орієнтири, на основі яких оцінюються цілі та заходи детального плану території.

5.1. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ПРОЕКТУ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ЦІЛЯМ ПРОГРАМ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІСЦЕВОГО РІВНЯ, ГАЛУЗЕВИХ ПРОГРАМ

В процесі стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації було розглянуто значну кількість документів, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. Слід зазначити, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Наприклад, основні цілі та завдання визначені програмами з охорони навколишнього природного середовища, що на регіональному та місцевому рівнях повторюються в програмах Соціально-економічного розвитку місцевого і регіонального рівня, та в цільових програмах місцевого і регіонального рівня.

Аналіз також включав цілі, які мають відношення до детального плану території (далі – ДПТ), та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту ДПТ було оцінено рівень відповідності цілей, викладених у проекті ДПТ, екологічним цілям, встановленим на регіональному та місцевому рівнях.

Результати аналізу відображені у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Відповідність проекту МД екологічним цілям національної політики

Документ	Ключові екологічні цілі	Цілі проєкту МД, що розглядається	Рівень відпо-відності (+) повне (+/-) часткове (-) не відповідає
Атмосферне повітря			
Міжнародний рівень			
«Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року)	- Ціль 11.6. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, зокрема шляхом приділення особливої уваги якості повітря і управлінню побутовими та іншими відходами	- Виконання комплексу заходів з удосконалення системи управління відходами. - Озеленення території	+/-

Національний рівень			
Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	- Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел зменшаться зі 100% рівня 2015 р. до 85% у 2030 році	- Оптимізація систем опалення, підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, економія первинних енергетичних ресурсів шляхом застосування теплових установок сучасного типу	+
Регіональний рівень			
Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки	- зменшення впливу пересувних джерел викидів на атмосферне повітря; - володіння достовірною та оперативною інформацією про стан забруднення атмосферного повітря області	- Улаштування твердого покриття на вулицях, проїздах та внутрішніх проїздах кварталу. - здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;	+
Комплексну програму енергоефективності Рівненської області на 2018-2025 роки	- впровадження енергоефективних проектів	- Оптимізація систем опалення, підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, економія первинних енергетичних ресурсів шляхом застосування теплових установок сучасного типу	+
План на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року	- покращення стану довкілля, формування екологічної культури населення	Запровадження та функціонування державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, автоматизованої геоінформаційної системи та приладів спостережень за якістю атмосферного повітря	+/-
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року	- оптимізація системи міської мобільності та розширення мережі транспортних сполучень Модернізація просторової інфраструктури міста	- Вдосконалення мережі доріг - реконструкція, будівництво і підтримка в належному стані міських доріг; - Реалізація міської ініціативи щодо використання велосипеда як альтернативного, екологічно безпечного виду міського транспорту	+
Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки	– зменшення викидів CO2;	- Вдосконалення мережі доріг - реконструкція, будівництво і підтримка в належному стані міських доріг;	+

Зміна клімату			
Національний рівень			
Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932	- Скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави	- Розроблення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку	+
Місцевий рівень			
Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки	- скорочення споживання енергетичних ресурсів; -забезпечення комфортних умов перебування в закладах, для яких будуть реалізовуватися енергоефективні заходи;	– проведення енергоефективної модернізації житлово-комунальної інфраструктури; – стимулювання та популяризація енергоощадних заходів;	+
Водні ресурси			
Національний рівень			
Концепція реалізації державної політики у сфері промислового забруднення, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №402	- Зменшення скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2030 р. до 5% загального обсягу скидів порівняно з 15,7% у 2015 році	- Розвиток споруд та мереж інженерної інфраструктури міста для забезпечення потреб сельбищних, промислових і рекреаційних зон	+/-
Регіональний рівень			
Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки	- запобігання забрудненню водних об’єктів неочищеними та недостатньо очищеними стічними водами; - зниження рівня забруднення водних ресурсів;	- будівництво ливневої каналізації поверхневих вод; - будівництво мереж водопостачання; - будівництво мереж водовідведення	+/-
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року	- Підвищення ефективності використання води	- модернізація мережі водопостачання, оновлення матеріально-технічної бази РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», інші заходи задля зменшення втрат води і підвищення її якості. - розвиток системи централізованої мережі господарсько-побутової каналізації.	+
Земельні ресурси			

Регіональний рівень			
Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки	- Проведення обстеження ґрунтів	- частково має відношення в частині виконання заходів із інженерного захисту територій; - відновлення рослинного покриву, шляхом проведення рекультивації	+/-
Відходи			
Міжнародний рівень			
«Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року)	- Завдання 11.5. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, зокрема шляхом приділення особливої уваги якості повітря і управлінню міськими та іншими відходами	- Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення побутових відходів	**+/-**
Національний рівень			
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820	- Створення до 2030 року 800 нових потужностей із переробки вторинної сировини, утилізації та компостування біовідходів; - Зменшення загального обсягу захоронення побутових відходів з 95% до 30%	- Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення побутових відходів	**+/-**
Регіональний рівень			
Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки	- вдосконалення системи управління відходами; - забезпечення збирання, рециклінгу та видалення відходів з дотриманням правил екологічної безпеки при поводженні; - організація контролю за місцями чи об'єктами розміщення відходів для запобігання шкідливому впливу їх на навколишнє природне середовище та здоров'я людини	- визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення ТПВ; - впровадження технології роздільного збирання побутових відходів;	**+/-**
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року	- підвищення ефективності використання енергоресурсів міста	- покращення збору відходів, впровадження міської системи управління побутовими відходами, яка забезпечить як ефективний збір, транспортування та видалення сміття, так і виробництво енергії з відходів	+/-

Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки	- запровадження європейського підходу в управлінні побутовими відходами; – затвердження місцевих планів управління відходами;	- покращення збору відходів, шляхом створення інфраструктури для забезпечення роздільного збирання побутових відходів	+/-
Біорізноманіття			
Міжнародний рівень			
Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) (глава 2, стаття 4)	1. Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення охорони середовищ існування видів дикої флори та фауни, особливо тих, які зазначені у додатках I і II, а також охорони природних середовищ існування, яким загрожує зникнення. 2. Договірні Сторони у своїй політиці планування забудови і розвитку територій враховують потреби охорони природних територій, що охороняються згідно із попереднім пунктом, для того щоб уникнути будь-якої деградації таких територій або у міру можливості звести її до мінімуму.	- на території, яку охоплює МД, природних середовищ існування, включених до складу Смарагдової мережі України немає **- з об'єктів Смарагдової мережі України найближчим є об'єкт Смарагдової мережі «**пропонується до включення у мережу – Долина річки Горинь у Рівненській області (UA0000413)» площею 35677,88 га, на відстані близько 7,2 км на північ від території планованої діяльності.	+/-
Регіональний рівень			
Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки	- охорона та збереження біологічного і ландшафтного різноманіття області	Виконання відновлювальних заходів для мінімізації негативного впливу на довкілля та проведення рекультивації порушених земель.	+/-
Місцевий рівень			
Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки	- благоустрій міських територій, зокрема зон відпочинку та пішохідних зон, парків, скверів;	Формування громадської зони, що включає відкритий озеленений відпочинковий громадській простір рекреаційного призначення	+
Здоров'я населення			
Національний рівень			
Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» (2017 рік)	- Кількість смертей унаслідок транспортних нещасних випадків: 2015 рік – 12,6 на 100 тис. населення, 2030 рік – 10-9	- Забезпечення сучасним діагностичним і лікувальним обладнанням та санітарним автотранспортом закладів охорони здоров'я	+/-
Регіональний рівень			

Обласна програма охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки План на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року	- зменшення впливу пересувних джерел викидів на атмосферне повітря;	Будівництво та модернізація каналізаційних споруд та мереж. Будівництво мереж водопостачання. Удосконалення транспортної схеми	+
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року	- Оптимізація системи міської мобільності та розширення мережі транспортних сполучень Модернізація просторової інфраструктури міста	Реалізація міської ініціативи щодо використання велосипеда як альтернативного, екологічно безпечного виду міського транспорту	+
Соціально-економічний розвиток			
Регіональний рівень			
План на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року	- розбудова мережі дошкільних навчальних закладів, оновлення їх матеріально-технічної бази;	Будівництво вбудованих закладів дошкільної освіти в межах проектних житлових груп	+
Програма економічного та соціального розвитку Рівненської області на 2024 рік	- забезпечення стабільної роботи соціальної сфери: забезпечення доступу до якісної освіти.	Будівництво закладу середньої освіти – початкової школи	
Місцевий рівень			
Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року	- оптимізація системи міської мобільності та розширення мережі транспортних сполучень Модернізація просторової інфраструктури міста; - підвищення ефективності використання води та енергоресурсів міста	Здійснюватиметься покращення якості пішохідних зон, забезпечуватимуться можливості для безпечного та безперешкодного пересування пішоходів на всій території міста; Будівництво та реконструкція мереж електроживлення для забезпечення надійного і безперебійного електропостачання та енергетичної безпеки міста	+/-
Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки	– збільшення обсягів будівництва об’єктів житлового, соціально-культурного та комунального призначення; - розвиток мережі закладів позашкільної освіти	Розроблення деталізованої містобудівної документації щодо планування території, що забезпечить можливість її комплексної забудови; Забезпечення достатньої кількості якісного житла. Будівництво вбудованого закладу дошкільної освіти	+

Згідно з результатами аналізу були внесені пропозиції для врахування в містобудівній документації.

Згідно результатів аналізу можна зробити висновок, що проект містобудівної документації в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

На основі аналізу цих цілей можна зазначити, що цілі в галузі охорони атмосферного повітря, створені на регіональному рівні, будуть лише частково впроваджені в проекті містобудівної документації. Переважно це стосується резервування ділянок певного функціонального використання для будівництва, проїздів та доріг.

Незначне зменшення викидів від автотранспорту також може бути досягнуте в результаті будівництва та ремонту вулиць та доріг.

Реалізація цілей, місцевих програм, спрямованих на енергозбереження та енергоефективність та скорочення викидів забруднюючих речовин від спалювальних установок можлива на етапі вибору конструкторсько-технологічних рішень, на етапі проектування окремих споруд, що забезпечується в процесі розроблення Оцінки впливу на довкілля об’єкту, що проектується.

У сфері водних ресурсів, будівництва водопровідних мереж і каналізаційних систем цілі визначені у декількох цільових програмах, з визначенням конкретних заходів з реконструкції чи будівництва інженерних мереж, споруд та мереж, які передбачаються до реалізації у короткостроковій перспективі та повністю враховуються проектом містобудівної документації.

Також передбачаються заходи щодо інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів на ділянках перспективного містобудівного освоєння.

У сфері охорони ґрунтів проект містобудівної документації передбачає зменшення негативного впливу неочищених каналізаційних вод на грунтове середовище.

У сфері охорони земельних ресурсів та ґрунтів рішення проекту містобудівної документації стосовно стимулювання розвитку ринку земель, частково відповідають цілям та завданням програм регіонального, місцевого рівнів та галузевих програм.

Одним з найважливіших питань для міста є видалення відходів, яке здійснюється на території поза межами населеного пункту. Рішення детального плану території в сфері управління відходами частково враховують цілі передбачені місцевою цільовою програмою в частині визначення принципових напрямків управління відходами.

У сфері збереження біорозмаїття проект ДДП частково враховує цілі та завдання визначені та місцевому та регіональному рівні в частині врахування та визначення відповідного функціонального використання ділянок існуючих природних комплексів; організації територій зелених насаджень загального та обмеженого користування. Передбачається озеленення території, що сприятиме збагаченню видового складу зелених насаджень, ґрунтово-рослинного покрову та збагаченню біорозмаїття.

В сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку рішення проекту містобудівної документації в достатній мірі враховують цілі, визначені на регіональному та місцевому рівнях. Детальний план території визначає проектування перспективного об’єкту з урахуванням дотримання вимог будівельних норм в сфері запобігання шкідливого впливу на навколишнє природне середовище

.

Для забезпечення реалізації цілей в сфері соціально-економічного розвитку громади передбачається подальший розвиток даної території.

Таким чином, аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, змісту та проектних рішень з просторового розвитку території населеного пункту, свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проектом ДДП, здебільшого відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям. Але певні завдання, такі як реалізація рішень, щодо головних об'єктів та споруд переробки та видалення відходів, додаткові заходи по охороні, тощо, можуть бути вирішені лише на регіональному рівні.

5.2. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ПРОЕКТУ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВРАХУВАННЯ

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Основними напрямами співробітництва з міжнародними організаціями членом яких є країна, є: охорона біологічного біорозмаїття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; управління відходами; оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного біорозмаїття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, які стосуються збереження та збалансованого використання біорозмаїття, серед яких:

Конвенція про біологічне біорозмаїття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);

Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);

Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);

Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних

озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорозмаїття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

Станом на 01.01.2016 мережа займала близько 8 % території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території, що розглядається проектом документу державного планування, території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угіддя міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території, що розглядається проектом документу державного планування, вищезазначені угіддя відсутні.

Стосовно дотримання міжнародних зобов’язань по іншим напрямам співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, управління відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту документу державного планування, що є містобудівною документацією місцевого рівня.

Дотримання перелічених вище зобов’язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об’єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, управління відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов’язань в даній сфері.

РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, А ТАКОЖ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

За походженням екологічний вплив може бути:

- первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом розміщення існуючих і проектних об'єктів на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації);

- вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення бронхо-легеневих захворювань серед населення внаслідок забруднення атмосфери).

Кумулятивний вплив – сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів як на навколишнє природне середовище так і соціально-економічні умови.

Синергічний вплив – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремого компоненту. Деякі речовини при одночасній наявності в атмосферному повітрі можуть чинити сумарний несприятливий вплив на організм. У таких випадках відбувається ефект синергізму (сумації).

У цьому розділі представлені результати оцінки проектних рішень документу державного планування (проекту детального плану території) з урахуванням пропозицій, прийнятих у відповідних розділах вищезазначеної документації. Оцінка враховує екологічні цілі, пов'язані з розвитком на місцевому рівні, з метою забезпечення ефективного та сталого соціально-економічного розвитку міста та поліпшення якості життя населення. Аналіз цілей екологічної політики викладений у розділі 5.

В більшій мірі оцінка зосереджується на потенційних екологічних наслідках пов'язаних із запропонованими змінами функціонального використання територій та основних проектних рішеннях з розвитку інженерно-транспортної інфраструктури населеного пункту, передбачених містобудівної документацією. В процесі СЕО був здійснений аналіз впливу проектних рішень детального плану території як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупного впливу на природні процеси та комплекси.

Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків (таблиця 6.1.).

На основі оцінки запропонованих рішень проекту був проведений аналіз потенційних кумулятивних впливів, розглянуті заходи для пом'якшення та запобігання потенційних негативних наслідків реалізації окремих проектних рішень на міське середовище, природні комплекси, санітарно-гігієнічні умови проживання населення. Огляд потенційних негативних впливів та заходів з їх пом'якшення представлений у таблиці 6.2. нижче.

Серед ключових наслідків реалізації проекту детального плану території доцільно виділити:

- ***вплив на атмосферне повітря***: Очікується незначне підвищення інтенсивності руху на вулиці Гайдамацька, Василя Червонія, Захисників Маріуполя та вулиці Проектна-1. Однак по мірі реалізації рішень з реконструкції/будівництва вуличної мережі очікується більш рівномірне розподілення транспортних потоків. Проектні рішення спрямовані на зменшення та перерозподіл концентрацій хімічного та акустичного забруднення.

Проектні рішення детального плану території передбачають подальший розвиток сельбищної території, що передбачає наявність стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Пом'якшення та запобігання потенційних негативних впливів на довкілля пропонується за рахунок реалізації комплексу планувальних та інженерно-конструктивних заходів.

- ***вплив на поверхневі та підземні води:*** Розвиток системи дощової каналізації забезпечить відведення поверхневого стоку з проектної території. Побутові каналізаційні стоки від житлової та громадської забудови відводяться самопливом проектною каналізаційною мережею з подальшою врізкою в існуючу центральну мережу господарсько-побутової каналізації.

- ***вплив на грунти***: Основні впливи на ґрунти ймовірні в процесі будівництва, що матимуть тимчасовий короткостроковий характер. Порушення цілісності ґрунтів і змінення їх структури відбуватиметься при проведенні земляних робіт: виїмка/видалення ґрунту, навмисного ущільнення (спресовування) ґрунту, зокрема й за рахунок руху або стоянки транспортних засобів та іншого будівельного обладнання. Також ймовірне забруднення ґрунту будівельним сміттям та в аварійних випадках при розливі паливномастильної рідини.

Згідно вимог статті 168 Земельного кодексу України на території забудови передбачається зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок. При здійсненні діяльності, пов'язаної з порушенням поверхневого шару ґрунту, власники земельних ділянок та землекористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей.

При ***експлуатації*** об’єкта негативного впливу не передбачається. Побутові відходи (далі – ПВ) збиратимуться до сміттєвих контейнерів на спеціально обладнаних майданчиках із твердим покриттям, а потім відвозитимуться спеціалізованою організацією до полігону ТПВ.

За умови дотримання законодавчих вимог управління відходами, цей вид забруднення не спричинить негативного впливу на стан і якість навколишнього природного середовища.

Проектними рішеннями Детального плану території передбачається створення мережі дощової каналізації та зеленої інфраструктури. За рахунок цих заходів буде врегульовано збір забруднених дощових вод із проектної території.

- ***вплив на біорізноманіття:***

Найближчий об’єкт ПЗФ – Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Рівненський парк культури і відпочинку ім. Т.Г. Шевченка" знаходиться на відстані 1,5 км в південно-західному напрямку від

території ДПТ. З об’єктів Смарагдової мережі України найближчим є об’єкт Долина річки Горинь у Рівненській області на відстані близько 7,2 км на північ від території ДПТ.

Представники флори та фауни, які знаходяться під охороною, на земельній ділянці відсутні. Усі об’єкти природно-заповідного фонду, екомережі, Смарагдової мережі досить віддалені від проектної ділянки, тому планова діяльність на них безпосередньо не впливатиме.

Проектними рішеннями передбачається формування зелених насаджень загального та обмеженого користування відповідно до вимог держаних будівельних норм, ландшафтних особливостей території, просторової та естетичної доцільності.

- ***вплив на здоров'я населення***: створення додаткових зелених насаджень загального та обмеженого користування, реалізація заходів із зменшення викидів та з шумозахисту, матиме позитивний вплив на загальні умови життєдіяльності та сприятиме зменшенню ризиків для здоров'я населення.

У таблиці 6.1 наведені основні виявлені впливи.

Шкала оцінки:

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом’якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
+ 1	Помірний позитивний вплив.
+ 2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

Таблиця 6.1 Узагальнені результати процедури оцінки містобудівної документації

№ з/п рішення проекту генплану	Територія	Потенційний вплив на головні складові довкілля						
		Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-заповідні території	Біорозмаїття	Здоров' я
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розвиток сельбищної зони								
1	Освоєння території під багатоквартирну забудову на короткостроковий період	П/ДС/ М/С	0	0	П/КС М П/СС М	0	0	Нп/ДС М/К
Розміщення об'єктів громадського призначення								
2	Будівництво вбудованих закладів дошкільної освіти, окремо розташованої початкової школи, будівництво торгово-офісних приміщень	0 Нп/ДС/ М/С	0	0	П/КС М П/СС М	0	П/СС М	Нп/ДС М/К
Розвиток вулично-дорожньої мережі та модернізація інженерної інфраструктури								
3	Реконструкція вулично-дорожньої мережі	0 П/СС/ М/С	Нп/СС М	0	П/КС М П/СС М	0	0	Нп/ДС М/К
4	Розвиток системи дощової каналізації (мережі, локальні очисні споруди дощової каналізації)	0	0	Нп/СС М	П/КС М П/СС М	0	П/СС М	Нп/ДС М

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

Атмосферне повітря

Основні ризики: Запропоновані рішення по розміщенню проектної багатоквартирної забудови, пов'язані з ризиками погіршення якості атмосферного повітря від новостворених стаціонарних джерел, у т.ч. вентиляційних отворів паркінгу, систем опалення, та додаткового автотранспорту.

Очікувані позитивні ефекти:

Реалізація запропонованих проектом детального плану території планувальних рішень та інженерно-будівельних заходів позитивно вплине на якість повітря.

Визначений комплекс заходів з розвитку транспортної інфраструктури, в тому числі влаштування твердого покриття проїзних частин проїздів, сприятиме зменшенню впливу шуму та забруднення повітря від транспортних засобів на сельбищну зону. Зменшення обсягів викидів очікуватиметься в результаті поступового виведення з експлуатації старих автомобілів і прийняття Європейських стандартів з викидів в атмосферу для всіх нових автомобілів, що продають в Україні.

Впровадження сучасних конструктивно-технологічних рішень для децентралізованих систем опалення, дозволить забезпечити регулювання викидів від систем теплопостачання.

Зниження енергоспоживання будівлями (термоізоляція, фотоелектричні панелі). Зниження втрат електроенергії за рахунок заміни ламп розжарювання світлодіодними стрічковими. Створення потенціалу для отримання енергії з відновлювальних джерел.

Реалізація зазначених заходів сприятиме забезпеченню санітарно-гігієнічних норм території населеного пункту та умов життєдіяльності населення.

Водні ресурси

Основні ризики: Реалізація проектних рішень щодо зміни функціонального використання проектної території для розміщення багатоквартирної забудови та культової споруди (позиції 1, 2 згідно з таблицею 6.1), може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтових вод не очищеними стічними водами. Експлуатація систем очистки вод дощової та господарсько- побутової каналізації пов'язана із ризиком аварійних скидів концентрованих забруднюючих речовин у навколишнє середовище.

Очікувані позитивні ефекти:

У зв'язку із запроектованим будівництвом мереж господарсько-побутової та дощової каналізації можна очікувати, що забруднення грунтових вод від скидів стічних вод не відбуватиметься.

Влаштування мережі комбінованої дощової каналізації дозволить досягти зниження антропогенного навантаження на водні об'єкти, зменшення скиду забруднюючих речовин, покращення гідрологічних, фізико-хімічних та біологічних показників стану водних об'єктів.

Ґрунти та земельні ресурси

Основні ризики: В разі освоєння проектної території в результаті будівництва об'єктів та супутньої інфраструктури відбудеться фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення, частково привантаження та видалення із заміною, місцями ймовірно до глибини понад 1м. Також ймовірне забруднення ґрунту будівельним сміттям та в аварійних випадках при розливі паливномастильної рідини.

Освоєння частини ділянок потребує зміни їх функціонального використання, з вилученням із складу земель сільськогосподарського призначення та своєчасного виконання заходів з інженерного захисту території.

Очікувані позитивні ефекти:

При здійсненні діяльності, пов'язаної з порушенням поверхневого шару ґрунту, власники земельних ділянок та землекористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей.

Біорозмаїття

В цілому реалізація рішень детального плану території не передбачає негативних ефектів для біорозмаїття проектної та суміжної територій. Передбачене підвищення загального рівня озеленення території сприятиме збагаченню видового біорозмаїття флори та фауни.

Основні соціально-економічні ризики

При реалізації рішень проекту державного планування – детального плану території виникають соціально-економічні ризики, які викликані низкою причин та вірогідних сценаріїв перебігу подій.

Розвиток зон багатоквартирної забудови з порушенням нормативної щільності забудови, визначеної положеннями ДБН Б.2.2-12:2019, може унеможливити створення зелених зон всередині житлових утворень; організацію зон відпочинку з дитячими ігровими та спортивними майданчиками, що в перспективі може призвести до погіршення здоров'я населення в цілому, особливо вразливих груп (наприклад, дітей, людей похилого віку).

Сповільнення розвитку мережі об’єктів громадського обслуговування (довготривала відсутність закладів дошкільної освіти) призведе до зниження якості та доступності послуг, сприятиме збільшенню частоти проявів соціальних конфліктів та зростанню рівня незадоволеності мешканців характером середовища населеного пункту.

Достатньо високими залишаються ризики своєчасного та послідовного виконання рішень, передбачених в проекті державного планування - проекті детального плану території, особливо у випадку проектів інженерної інфраструктури, пов'язаних з великими інвестиціями. Така ситуація може сприяти формуванню неконтрольованих скидів стічних вод, використанню води з водних джерел (свердловин), які не відповідають санітарним вимогам, і в підсумку може призвести до посилення забруднення навколишнього середовища населеного пункту і, отже, до погіршення здоров'я населення.

Одночасно вдосконалення системи водопостачання дозволить розширити доступ населення до джерел якісної води, що в майбутньому призведе до покращення здоров’я останнього.

Вплив на соціально-економічні умови від впровадження планованої діяльності визначається створенням нових робочих місць для населення, яке проживає в межах даного адміністративного району, сплатою податків в місцеві бюджети (в т.ч. сплата рентних платежів).

Ризики для здоров’я населення

Основні ризики: За результатами зібраних даних інформація, що дозволяє провести аналіз безпосереднього впливу якості навколишнього середовища (повітря, питної води) на здоров'я населення відсутня. Проте, наявні дані захворюваності серед усіх вікових груп, свідчать про значну перевагу захворювань системи кровообігу та органів дихання серед усіх груп хвороб, що свідчить про більш ймовірний вплив стану атмосферного повітря. В перспективі очікується зростання кількості транспортних засобів. Тому, без реалізації заходів з розвитку вулично-дорожньої мережі з унормованим розподіленням транспортних потоків, зміни тенденцій захворюваності хворобами систем кровообігу та органів дихання є малоймовірними.

Очікувані позитивні ефекти:

При реалізації рішень містобудівної документації очікуються позитивні наслідки в сфері охорони здоров'я, такі як: розвиток вулично-дорожньої мережі та реконструкція твердого покриття, що дасть можливість покращити стан атмосферного повітря в приземній зоні. Створення зелених насаджень загального та обмеженого користування підвищить якість атмосферного повітря на суміжних ділянках житлової та прирівняної до неї забудови.

Вплив від реалізації містобудівної документації на поліпшення соціальних умов збільшує можливості працевлаштування, що має потенціал для позитивного впливу на здоров'я людини.

Аналіз впливу ДДП на клімат

З метою врахування питань пом’якшення та адаптації до зміни клімату для даного ДДП був виконаний розрахунок впливу детального плану території на клімат відповідно до рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України.

Проектом ДДП передбачається зміна цільового призначення земель з земель транспортної інфрастуктури, виробничих територій на землі житлової та громадської забудови та землі транспорту.

На ділянці ДПТ проектне землекористування, віднесене до групи забудовані території (SE-Settlements) викиди від яких приймаються як 0 т CO^2/га (одиницях CO^2 екв. на гектар з точки зору впливу на клімат).

Було підраховано обсяг викидів 0.

РОЗДІЛ 7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

На основі аналізу, представленого у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному, регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації містобудівної документації. Термін "пом'якшення" відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження містобудівної документації. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення проекту містобудівної документації і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Реалізація проекту ДДП потребує виконання заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення системами інженерної інфраструктури, розвитку транспортної інфраструктури, заходи із інженерної підготовки та захисту території, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному плані середовища.

Пом'якшення та запобігання потенційних негативних впливів на довкілля передбачається здійснювати шляхом виконання планувальних та інженерно-конструктивних заходів.

Таблиця 7.1 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання МД

Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання МД
Атмосферне повітря	Впровадження сучасних централізованих та децентралізованих систем опалення, із застосуванням теплових установок сучасного типу. Вибір конструкторсько-технологічних рішень системи вирішується на стадії робочого проектування, із забезпеченням норм охорони навколишнього середовища за результатами Оцінки впливу на довкілля. Вдосконалення вулично-дорожньої мережі. Розширення зелених смуг вздовж вулиць для зниження ступеню пилового забруднення. Встановлення мережі портативних станцій моніторингу якості повітря.
Водні ресурси	З метою зменшення шкідливого впливу від процесу будівництва на ґрунтові води передбачається ряд заходів: • організація регулярного прибирання території ведення будівельних робіт; • локалізація територій стоянок будівельних машин і механізмів, а також ділянок, де неминучі просипи і протоки; • впорядкування складування і транспортування будівельних матеріалів; • організація місць зберігання будівельних матеріалів на спеціально підготовлених ділянках з твердим покриттям. Будівництво мереж та споруд господарсько-побутової та дощової каналізації

Земельні ресурси	Контроль за зберіганням родючого шару ґрунтів, який зазнає переміщення, під час будівельних робіт та його подальшим використанням в цілях ландшафтного благоустрою території. Дотримання порядку, визначеного чинним законодавством України, під час переведення земель сільськогосподарського призначення до інших видів цільового призначення згідно містобудівної документації - для збору ТПВ - облаштування майданчику для сміттєвих контейнерів у спеціально відведеному місці, з твердим покриттям; - прийнята суцільна система вертикального планування з урахуванням існуючого рельєфу; - розвиток системи відведення поверхневого стоку; - будівництво мереж та споруд господарсько-побутової та дощової каналізації; - розширення площ озеленення
Відходи	Дотримання вимог ЗУ «Про управління відходами». Для зменшення впливу на довкілля та уникнення забруднення ґрунту, підземних та поверхневих вод утвореними відходами під час експлуатації проектних об'єктів, передбачені заходи щодо збору, роздільного зберігання та подальшого управління утвореними відходами. Контейнери будуть встановлені на майданчику з твердим залізобетонним покриттям, яке запобігає потраплянню забруднюючих речовин із поверхневими водами у водоносні горизонти та ґрунти. Також майданчик для зберігання відходів, забезпечує недопущення займання відходів та зручність їх вивезення.
Біорізноманіття	Для зменшення антропогенного впливу на біорізноманіття пропонується під час реалізації проектних рішень застосовувати натуральні матеріали, які під час експлуатації не виділяють шкідливих речовин у навколишнє середовище та не потребують специфічних технологій утилізації. Під час будівництва слід неухильно дотримуватись діючих санітарно-гігієнічних норм. Для запобігання впливу шуму на навколишнє середовище передбачено шумоізоляційне укриття обладнання та будівельно-акустичні заходи, що полягають в наступному: - окремі види обладнання обладнуються віброосновами, звукоізольованими кожухами, гнучкими ставками з'єднань з повітропроводами, трубопроводами та ін. Передбачене підвищення загального рівня озеленення території сприятиме збагаченню видового біорозмаїття флори та фауни.
Здоров'я населення	Налагодження ефективної системи санітарного очищення територій, організація системи ведення постійного моніторингу за станом всіх складових навколишнього природного середовища. Розвиток систем водопостачання та водовідведення. Дотримання санітарних розривів до об'єктів від автостоянок. Сприяння впровадженню відновлювальної енергетики, зокрема, відновлюваних джерел енергії на транспорті.

РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТОЩО)

8.1 ОЦІНКА АЛЬТЕРНАТИВ

У контексті стратегічної екологічної оцінки проєкту містобудівної документації «Детальний план території міста Рівного – земельних ділянок орієнтовною площею 54,0 га кварталу в районі вулиць Костромської, Гагаріна, Гайдамацької та Проектної пішоходної вулиці» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

1. «Нульова альтернатива».
2. «Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №1)».
3. «Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №2)».

Таблиця 8.1 Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної альтернативи

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1.	Нульова альтернатива	Продовження існуючої ситуації	**Переваги** Не порушується існуюча соціально-економічна структура міста **Недоліки** Певна стагнація та неефективне використання містобудівного ресурсу Недостатня кількість якісного житла для поточної та прогнозованої чисельності населення Недостатні можливості працевлаштування Викиди в атмосферне повітря від джерел забруднення	Рекомендується обрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню можливої соціальної напруги, зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення зокрема сприятиме: - розвитку мережі громадського транспорту; - збільшенню відсотка забезпечення озеленення
2.	Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №1)	Нове житлове будівництво Створення нових можливостей для інвестицій та працевлаштування Зміни у транспортній системі для забезпечення достатнього транспорту для нової житлової та громадської забудови	**Переваги** Забезпечення населення міста якісним житлом Створення нових можливостей для інвестицій та працевлаштування Покращення стану атмосферного повітря за рахунок зменшення і ревіталізації виробничих територій **Недоліки** Порушення існуючої соціальної/економічної	

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
			діяльності під час будівництва Втрата земель виробничого призначення та транспортної інфраструктури внаслідок житлової та громадської забудови Освоєння територій багатоквартирної житлової забудови Реалізація раніше розробленої містобудівної документації Збільшення кількості побутових відходів Збільшення навантаження на існуючу транспортну мережу міста	
3.	Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №2)	Подібна до альтернативи 2 за багатьма проєктними рішеннями, але передбачає інше вирішення схеми відводу дощових вод	**Переваги** (додаткові до альтернативи 2) Зменшення ступеню навантаження на природне середовище. **Недоліки** (додаткові до альтернативи 2) Необхідність виділення додаткових коштів на доопрацювання проєкту МД з метою зменшення впливу на довкілля	

1. У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект Детального плану території не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) соціально-економічних тенденцій, наведених у розділах 2, 3 та 4 цього звіту.

Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію "нульової альтернативи" подальший сталий розвиток міста є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання містобудівного ресурсу та погіршення соціально-економічної ситуації в населеному пункті.

2. «Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №1)» – Розгляд цієї альтернативи ґрунтується на оцінці впливів на навколишнє середовище в результаті зміни функціонального використання відповідної ділянки перспективної житлово-громадської забудови. Створення нових можливостей для інвестицій та працевлаштування. Зміни у транспортній системі для забезпечення достатнього транспорту для нової житлової та громадської забудови.

3. «Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №2)» – Проводилась подібна до альтернативи 2 за багатьма показниками оцінка впливів

на навколишнє середовище, однак були розглянуті можливі альтернативи іншого вирішення схеми відводу дощових вод.

Порівняння альтернатив показало як переваги так і недоліки проекту МД. В результаті чого були розглянуті можливі альтернативи відводу дощових вод в межах проектної ділянки, з меншим ступенем містобудівного навантаження та природне середовище.

Кінцевим продуктом аналізу виправданих альтернатив стане формування найбільш екологічно та економічно вигідного сценарію реалізації проекту даного документу державного планування з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

8.2 Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність проектних рішень і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період реалізації даних рішень, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Дослідження, які було проведено, методи і критерії, що використовувалися під час стратегічної екологічної оцінки.

Проведення стратегічної екологічної оцінки проекту документу державного планування відбувається відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» з використанням Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 705 від 18.10.2023 року).

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки було здійснено:

- збір та аналіз інформації про поточний стан компонентів навколишнього природного середовища; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту ДДП з точки зору екологічної ситуації;
- проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки впливу проекту ДДП на складові навколишнього середовища та на стан здоров’я й добробут населення;
- моніторинг фактичного впливу впровадження проекту ДДП на довкілля.

При цьому були використані такі методи:

- історичний метод – вивчення та аналіз формування й розвитку об’єктів території проектування у хронологічній послідовності;
- таксономічні методи – оцінка та ранжування ризиків впливу екологічних чинників на стан здоров’я населення та навколишнього середовища;
- метод проведення нарад – проведення дискусій та нарад з метою вироблення єдино правильної колективної думки із розв’язування та вирішення тих чи інших проблемних питань;
- метод ведення екологічного моніторингу – запровадження постійних у часі спостережень за стабільним станом компонентів НПС.

Вище вказані методи та підходи базуються на ключових принципах прийняття екологічно безпечних рішень – попередження та запобігання шкодо чинному антропогенного впливу.

Основним критерієм під час СЕО проєкту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

У рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки, Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки було опубліковано на веб-сторінці Рівненської міської ради.

Відповідно до ст. 10 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки була внесена замовником До Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (10 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Від Департаменту екології та природних ресурсів та були отримані пропозиції щодо обсягу стратегічної екологічної оцінки, які враховані під час здійснення СЕО та підготовки звіту.

Від Департаменту цивільного захисту та охорони здоров'я населення Рівненської ОДА пропозиції щодо обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

8.3 УСКЛАДНЕННЯ ЩО ВИНИКЛИ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ СЕО

Серед ускладнень що виникли в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні фактори:

- відсутність офіційних статистичних даних про стан довкілля та здоров'я населення окремо по м. Рівне, через те що встановлені форми державної статистичної звітності не передбачають збір, обробку та офіційну звітність окремо по міським населеним пунктам. Таким чином висновки надані в розрізі області або району;

- обмежений рівень сприяння обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я, в наданні вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки документів державного планування;

- відсутність даних про результати реалізації МД, а також наявних проблем і причин невиконання запланованої діяльності.

Також відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органами статистики призупинено оприлюднення статистичної інформації щодо поточної ситуації в громаді (районі та області загалом), в тому числі і щодо природного та міграційного руху населення.

РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО (далі Стратегія) не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії в рамках проекту детального плану. Значні наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснюється відповідно до розпорядження КМУ №1272 від 16.12.2020 р.

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх вплив на середовище (підсумок таблиця 6.1), а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП, зокрема вимоги Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюються із завданнями ДДП (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу	Індикатори
Атмосферне повітря	I_1, I_2, I_3, I_9
Клімат	I_1, I_3
Земельні ресурси	I_6
Водні ресурси	I_4, I_5, I_6
Стан біорізноманіття	I_9
Здоров'я населення	I_2, I_4, I_6, I_5, I_9
Управління відходами	I_7, I_8
Соціально-економічний аспект	I_4, I_5, I_6, I_9, I_{10}

Таблиця 9.2 Ключові показники моніторингу

Номер в таблиці 9.1	Індикатор	Визначення	Джерело	Одиниця виміру	2024	2029	2034	Оцінка 2029/2024, %	Показник оцінки	Критерій досягнення цілей документу
I_1	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Загальні обсяги викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин	Статистична звітність суб'єктів господарювання	тис. тон				<100	Позитивний	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_2	Усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу	мг/м^3				<100	Позитивний	Рівень пилу в межах норми
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_3	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність суб'єктів господарювання	тон				<100	Позитивний	Відповідно до поточних значень цілей НВВ
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_4	Індикатор ЦСР 6.1.3 - Частка міського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %	Кількість населення, що має доступ до безпечної питної води поділена на загальну кількість населення м. Рівне, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	%				<100	Позитивний	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	

I_5	Індикатор ЦСР 6.1.6 - Частка міського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %	Кількість населення, що має доступ до централізованого водопостачання поділена на загальну кількість населення м. Рівне, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	%				<100	Позитивний	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_6	Індикатор ЦСР 6.2.2 - Частка міського населення, яке має доступ до централізованих систем водовідведення, %	Кількість міського населення, що використовує каналізаційні системи із очищенням стічних вод поділена на загальну кількість міського населення громади	Статистична звітність суб'єктів господарювання	%				<100	Позитивний	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_7	Загальний обсяг утворення ТПВ	Обсяг утворення побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	т/рік				<100	Позитивний	Не більше ніж у попередньому звітному періоді
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_8	Глобальний індикатор ЦСР 12.5.1 - Рівень переробки відходів	Обсяг ТПВ, що спрямовуються на повторне використання та перероблення поділений на загальний обсяг утворення ТПВ	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	частка				<100	Позитивний	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	
I_9	Площа озеленених територій загального користування, $м^2$/особу	площа фактичних озеленених територій загального користування поділена на кількість населення м. РІвне	За даними відповідного підрозділу Рівненської ТГ	м2/особу				<100	Позитивний	Не менше встановленої нормативними документами
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків	

									виконання Плану заходів	
I_{10}	Індикатор ЦСР № 4.2.1 – Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком 5 років, %	Кількість дітей, що ходять у ДНЗ поділена на загальну кількість дітей віком до 5 років м. Рівне, %	За даними відповідного підрозділу Рівненської ТГ	%				<100	Позитивний	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
								=100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
								> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Плану заходів	

З метою виконання вимог статті 19 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» Рівненською міською радою забезпечується систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій про стан навколишнього природного середовища та сприяння екологічній освіті та екологічному вихованню громадян. Зокрема, на офіційному сайті Рівненської міської ради у 2023 році створено рубрику «Довкілля», де щомісячно публікується інформація Рівненського обласного центру з гідрометеорології про гідрометеорологічні умови та стан забруднення природного середовища на території міста Рівного та Рівненської області; розміщено посилання на онлайн-карту громадських постів моніторингу якості атмосферного повітря EcoCity, за допомогою яких можна отримати інформацію щодо стану атмосферного повітря у місті Рівному та інших показників у режимі реального часу.

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись. Основною цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Рівненської ТГ.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

РОЗДІЛ 10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Враховуючи географічне місце розташування населеного пункту ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються.

РОЗДІЛ 11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Містобудівна документація «Детальний план території міста Рівного – земельних ділянок орієнтовною площею 54,0 га кварталу в районі вулиць Костромської, Гагаріна, Гайдамацької та Проектної пішоходної вулиці» відповідно до рішення Рівненської міської ради № 6755 від 21 листопада 2019 року зі змінами прийнятими Рішенням Рівненської міської ради № 742 від 10 червня 2021 року та відповідно до завдання на розроблення детального плану території.

Реалізація проектних рішень передбачається в два етапи терміном на 3-5 років та 5-10 років.

Детальне планування території розроблене з метою уточнення положень Генерального плану м. Рівне, для комплексної реалізації кварталу багатоквартирної житлової забудови, а також визначення:

1) принципів планувально-просторової організації забудови;

2) реальних планувальних обмежень, що поширюються на територію проектування;

3) уточнених червоних ліній та встановлення ліній регулювання забудови;

4) уточнення функціонального призначення, режим та параметрів забудови земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами і правилами;

5) уточнення містобудівних умов та обмежень;

6) потреби в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування, з врахуванням можливостей району вцілому;

7) черговість та обсяги інженерної підготовки території;

8) систему інженерних мереж;

9) порядок організації транспортного і пішохідного руху;

10) порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні рекреаційних територій.

У відповідності до завдання, в проекті розглядається ділянка, яка розташована в межах м. Рівне, в північно-східній його частині. Виконання детального плану території обумовлене необхідністю визначення принципів планувально-просторової організації забудови; зміни цільового призначення проектної ділянки.

При розробленні детального плану території були використані такі матеріали:

- рішення Рівненської міської ради № 6755 від 21 листопада 2019 року зі змінами прийнятими Рішенням Рівненської міської ради № 742 від 10 червня 2021 року завдання на розроблення містобудівної документації;
- картографічна основа надана замовником у цифровій формі в Державній геодезичній референцній системі координат УСК-2000;
- Проект «Коригування Генерального плану м. Рівного» затверджений рішенням Рівненської міської ради №1411 від 11.04.2008 року;
- Проект «Оновлення (уточнення) плану зонування території міста Рівного» («ДІПРОМІСТО», Київ, 2021 рік), затверджений рішенням Рівненської міської ради №721 від 10.06.2021 року;

- Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року, затверджена рішенням Рівненської міської ради від 20.10.2020 року №8134;
- Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки, затверджена рішенням Рівненської міської ради від 08.12.2023 року №4206 зі змінами.

Характеристика поточного стану довкілля і здоров'я населення, в тому числі на територіях які ймовірно зазнають впливу, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Основними джерелами інформації були:

Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Рівненській області у 2023 році;

Інформаційно-аналітичний огляд стану довкілля Рівненської області за 1 квартал 2024 року;

Програма економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024–2026 роки.

Стан навколишнього природного середовища території, що розглядається, характеризується як задовільний. При цьому помірні техногенні навантаження отримує ґрунтове середовище та атмосферне повітря. Якість поверхневих вод обумовлюється в значній мірі джерелами впливу, що розташовані поза межами проектної території. Повітряний басейн зазнає шкідливого впливу періодичного характеру на локальних ділянках, де основним джерелом забруднення є пересувні джерела викидів забруднюючих речовин (насамперед автотранспортні засоби).

Враховуючи те, що в результаті провадження планованої діяльності перевищень нормативів шуму, якості атмосферного повітря, ґрунтів та водних об'єктів не передбачається, можна вважати вплив на рослинний, тваринний світ та біорізноманіття допустимим.

Негативного впливу на оточуюче природне середовище та здоров'я людей від шумового навантаження при проведенні будівельно-монтажних робіт та при експлуатації об'єкта планованої діяльності не очікується.

Відповідно статистичних даних за даними зареєстрованих хвороб найбільш поширеними хворобами серед населення області, як і в попередні роки, залишаються серцево-судинні та судинно-мозкові хвороби.

Враховуючи відсутність даних про територіальні закономірності поширення різних класів хвороб та причинні зв'язки зі станом довкілля очікувані зміни в стані здоров'я населення, в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими.

Відсутність детального плану території з належним функціональним зонування території з визначенням певного цільового призначення, виконання низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території, більш ймовірно призведе до неефективного використання земель. В результаті планованої покращяться умови проживання та обслуговування населення, будуть створені робочі місця.

Ключові виявлені екологічні проблеми території, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування.

Серед важливих екологічних проблем території, в тому числі що мають ризики впливу на здоров'я населення, можна виділити наступні.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від стаціонарних і пересувних джерел, що є одним із чинників що провокують захворювання органів дихання людини. Зростання кількості паркомісць також ймовірно збільшить обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферу.

Перевищення рівня шуму, відсутність системи каналізування, недостатній розвиток та неефективність системи управління відходами. Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення

Безпосередньо в межах міста джерелом забруднення водойм є неорганізований стік зливових вод що формується на сельбищних територіях. Неналежне використання земель сільськогосподарського призначення обмежує ефективне використання містобудівного ресурсу.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз низки документів міжнародного, державного, регіонального та місцевого рівня, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Також були розглянуті документи, що містять екологічні цілі та завдання у сфері охорони здоров'я. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до детального плану території, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики визначених у вищезазначених документах показали значну ступінь відповідності цілям визначеним в проекті детального плану території та їх врахування в проектних рішеннях містобудівної документації. Документ державного планування (детальний план території) враховує більшість з них, а також пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Опис наслідків реалізації проектних рішень документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту детального плану території на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас, були виявлені потенційні ризики негативних впливів на навколишнє середовище, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в проекті детального плану території.

Запропоновані проектом детального плану території планувальні рішення та інженерно-будівельні заходи мають потенціал для позитивного впливу на якість повітря. Розвиток системи дощової каналізації забезпечить відведення поверхневого стоку з проектної території. Влаштування локальних очисних споруд дощових вод дозволить запобігти забрудненню ґрунтів та поверхневих водотоків. Створення додаткових зелених насаджень загального та обмеженого

користування, реалізація заходів із зменшення викидів та з шумозахисту, матиме позитивний вплив на загальні умови життєдіяльності та сприятиме зменшенню ризиків для здоров'я населення.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка заходів, які полягають переважно у проектуванні та реалізації конструкторсько-технологічних рішень в проектах робочого проектування будівель та споруд житлово-громадського призначення, а також виконання ряду адміністративно-управлінських рішень. Окрім того, визначений комплекс проектних рішень з планувальної організації території та інженерно-планувальних заходів направлений на запобігання негативних наслідків виконання документу державного планування.

Також реалізація проекту детального плану території потребує виконання значної кількості заходів, визначених в містобудівній документації: розвитку інженерної та транспортної інфраструктури міста; заходів із інженерної підготовки та захисту території; охорони навколишнього природного середовища, виконання яких є невід'ємною складовою створення сприятливого в екологічному відношенні середовища населеного пункту.

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації тощо).

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Детальний план території міста Рівного – земельних ділянок орієнтовною площею 54,0 га кварталу в районі вулиць Костромської, Гагаріна, Гайдамацької та Проектної пішоходної вулиці» були вивчені наступні альтернативи та їх гіпотетичний вплив на навколишнє середовище: «Варіант нульової альтернативи» та «Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №1)», Альтернатива, що розглядається в проєкті МД (варіант №2).

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку проектної території був прийнятий варіант, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому та регіональному рівні та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення о середовища населеного пункту, що розвивається і трансформується, системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу реалізації рішень містобудівної документації наведені основні чинники, що потребують особливої уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та

запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування.

Здійснення моніторингу впливів реалізації документу державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання населення; обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню; а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуючи географічне місце розташування населеного пункту ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення не очікуються.

Додаток 1 (до розділу 6). Таблиця 6.2. Характеристика впливу основних рішень детального плану території за ділянками містобудівного розвитку на складові довкілля.

У цьому додатку надані додаткові пояснення до Таблиці 6.1 Розділу 6. з описом потенційних впливів та наслідків від реалізації рішень містобудівної документації, що викладені у формі низки таблиць, відповідно основних рішень містобудівної документації.

Таблиця 6.2 – Характеристика впливу основних рішень детального плану території за ділянками містобудівного розвитку на складові довкілля

1) Розвиток житлової багатоквартирної забудови. Частина ділянки №92 т(кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія транспортної інфраструктури

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

2) Будівництво торгово-офісних приміщень. Частина ділянки №92 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія транспортної інфраструктури

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва Відновлення рослинного покриву.
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+2	Створення об’єктів громадського обслуговування, підвищення комфорту міського середовища, економічний розвиток міста

3)Розвиток житлової багатоквартирної забудови. Частина ділянки №92 (кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія транспортної інфраструктурі

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

4) Будівництво закладу дощкільної освіти. Частина ділянки №92 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія транспортної інфраструктури

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Ризик збільшення забруднення автономними системами опалення. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій території, відновлення природного рослинного покриву.
Біорізноманіття	+1	Озеленення території, збільшення різноманіття видового складу зелених насаджень.
Соціально-економічне становище	+2	Підвищення комфорту міського середовища, соціальних зв’язків громадян, створення нових робочих місць

5)Будівництво торгово-офісних приміщень. Ділянка №39 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – виробничі території

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва мереж та споруд системи зливової каналізації. Зменшення забруднення ґрунтів поверхневим стоком, що формується на території сельбищної зони, ділянках вуличної мережі
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+2	Створення об’єктів громадського обслуговування, підвищення комфорту міського середовища, економічний розвиток міста

6) Розвиток житлової багатоквартирної забудови. Частина ділянки №46 (кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія транспортної інфраструктури

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

7)Будівництво торгово-офісних приміщень. Ділянка №40 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – виробничі території

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва мереж та споруд системи зливової каналізації. Зменшення забруднення ґрунтів поверхневим стоком, що формується на території сельбищної зони, ділянках вуличної мережі
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+2	Створення об’єктів громадського обслуговування, підвищення комфорту міського середовища, економічний розвиток міста

8)Будівництво житлової багатоквартирної забудови. Ділянка №45 (кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – виробничі території

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

9)Будівництво житлової багатоквартирної забудови. Ділянка №37 (кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія громадської забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами.
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

10)Будівництво житлової багатоквартирної забудови.. Ділянки №1-8(кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія садибної забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

11)Будівництво торгово-офісних приміщень. Освоєння територій. Ділянка №83 (кадастровий номер див. табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія громадської забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0	Ризики не очікуються
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва Відновлення рослинного покриву.
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+2	Створення об’єктів громадського обслуговування, підвищення комфорту міського середовища, економічний розвиток міста

12)Влаштування зелених насадження загального користування. Існуючий стан – територія багатоквартирної житлової забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0	Ризики не очікуються
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	0	Ризики не очікуються
Біорізноманіття	+1	Запровадження санітарного догляду за територією. Ландшафтний благоустрій, збагачення видового складу зелених насаджень. Збільшення зелених насаджень
Соціально-економічне становище	+2	Поліпшення санітарно-гігієнічних умов на території сельбищної зони

13)Будівництво житлової багатоквартирної забудови. Освоєння територій. Частина ділянки №81(кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія багатоквартирної забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

14)Будівництво житлової багатоквартирної забудови. Освоєння територій. Ділянки №№ 86, 86,89 (кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія багатоквартирної забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	-1, +1	Викиди від вентиляційних отворів підземного паркінгу, автономними системами опалення. Збільшення викидів індивідуальними транспортними засобами. Зменшення стаціонарних джерел забруднення
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1,+1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва капітальних споруд та комунікацій. Поява твердого покриття ґрунтів . Озеленення та ландшафтний благоустрій прибудинкових територій, відновлення природного рослинного покриву
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+1	Покращення якості середовища та умов проживання населення

15)Розвиток системи дощової каналізації (мережі та очисні споруди дощової каналізації). Ділянки об’єктів розміщені на територіях вільних від забудови.

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0	Вплив відсутній
Вода	+2	Ліквідація джерел забруднення водного басейну
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва мереж та споруд системи зливової каналізації. Зменшення забруднення ґрунтів поверхневим стоком, що формується на території сельбищної зони, ділянках вуличної мережі. Відновлення рослинного покриву.
Біорізноманіття	+1	Підвищення природної здатності водойм до самоочищення, покращення стану водних біоценозів
Соціально-економічне становище	+2	Позитивний вплив на якість води децентралізованих джерел водопостачання; підвищення якості поверхневих водойм

16)Будівництво проектної вулиці (вул. Проектна – 1).

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0,-1	Збільшення викидів в атмосферне повітря від індивідуальних та громадських транспортних засобів на ділянках вуличної мережі;
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва Відновлення рослинного покриву.
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+2	Розвиток вуличної мережі, зовнішніх транспортних зв’язків для забезпечення кращого функціонування інфраструктури кварталу, покращення транспортної доступності

17)Будівництво торгово-офісних приміщень. Ділянки№№10-15 (кадастровий номер див.табл.1 ПЗ ДПТ). Існуючий стан – територія садибної забудови

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	0	Ризики не очікуються
Вода	0	Ризики не очікуються
Грунти	-1, +1	Порушення природного стану ґрунтів під час будівництва Відновлення рослинного покриву.
Біорізноманіття	0	Ризики не очікуються
Соціально-економічне становище	+2	Створення об’єктів громадського обслуговування, підвищення комфорту міського середовища, економічний розвиток міста

Список використаної літератури

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
2. Закон “Про основи містобудування”;
3. Закон України ”Про регулювання містобудівної діяльності”;
4. Закон України “Про оцінку впливу на довкілля”;
5. Водний кодекс України;
6. Лісовий кодекс України;
7. Земельний кодекс України;
8. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”;
9. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”;
10. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 р. № 2707-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text;
11. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19;
12. Закон України “Про охорону земель”;
13. Закон України “Про управління відходами”;
14. Закон України “Про рослинний світ”;
15. Закон України “Про тваринний світ”;
16. Закон України “Про природно-заповідний фонд України”;
17. Закон України «Про охорону культурної спадщини”;
18. Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
19. Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
20. Рамкова конвенція про зміну клімату;
21. ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
22. ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
23. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова території»;
24. ДБН В.2.3-5-2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
25. ДСТУ Б Б.1.1-17:2013 «Умовні позначення графічних документів містобудівної документації»;
26. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Будівельна кліматологія.
27. ДБН В.2.5-75:2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
28. ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування.
29. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами, (Наказ МОЗ № 173 від 19.06.96 “Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів“);
30. ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
31. Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 06.10.2003 №245 «Про затвердження переліку особливо цінних груп грунтів».
32. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2023 році.
33. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», затверджена Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015.
34. Сучасні проблеми деградації ґрунтів і заходи щодо досягнення нейтрального її рівня (Балюк С. А., Медведєв В. В., Воротинцева Л. І., Шимель В.В.), 2017.
35. Національна доповідь про стан родючості ґрунтів України, 2010.
36. Аналіз стану економічного та соціального розвитку Рівненської області за 2014-2018 роки.

37. Інформаційно-аналітичний огляд стану довкілля Рівненської області за 1 квартал 2024 року (Департамент екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації).
38. «Міська програма «Здоров'я громади» на 2023-2027 роки» затверджена рішенням виконавчого комітету Рівненської міської ради від 18.10.2022 №135.
39. Проект кліматичної нейтральності «Створення концепції NetZero для міста Рівне»

ДОДАТКИ